

Susanna Kesti

**Kajaanin ammattikorkeakoulun
restonomiopiskelijoiden ilmastonmuutos
tietämyksen kartoittaminen**

Matkailun koulutus

Restonomi

Kevät 2020

**KAMK • University
of Applied Sciences**

Tiivistelmä

Tekijä(t): Kesti Susanna

Työn nimi: Kajaanin ammattikorkeakoulun restonomiopiskelijoiden ilmastonmuutos tietämyksen kartoittaminen

Tutkintonimike: Matkailu- ja ravitsemisalalan ammattikorkeakoulututkinto (AMK), restonomi

Asiasanat: ilmastonmuutos, matkailu

Tämän opinnäytetyön aiheena oli kartoittaa Kajaanin ammattikorkeakoulun restonomiopiskelijoiden tietämystä ilmastonmuutoksesta. Tavoitteena opinnäytetyöllä oli selvittää kuinka hyvin restonomiopiskelijat tietävät ilmastonmuutoksen syistä ja seurauksista sekä sen vaikutuksista matkailuun. Tavoitteena oli myös selvittää opiskelijoiden näkemys, sisältyykö restonomiopintoihin riittävästi tietoa ilmastonmuutoksesta. Aihe oli tärkeä, koska restonomit ovat niitä, jotka vaikuttavat tulevaisuudessa matkailuun.

Opinnäytetyö on kvantitatiivinen eli tutkimus, jossa tiedonkeruumenetelmänä käytetty kirjallista kyselyä. Kysely toteutettiin Webropol kyselylomakkeella, joka lähetettiin kaikille vuosikurssien suomenkielisessä koulutusohjelmassa oleville opiskelijoille. Kyselylomakkeeseen saatiin 50 vastausta, mikä on 40% kyselyn kohderyhmästä. Kyselytulosten perusteella voidaan sanoa, että restonomiopiskelijat osasivat selittää melko hyvin, mistä ilmastonmuutos johtuu ja miten se vaikuttaa matkailuun. Opiskelijoiden mielestä restonomiopintoihin ei sisältynyt riittävästi tietoa ilmastonmuutoksesta.

Tulevaisuudessa olisi hyvä miettiä, millä tavoin ilmastonmuutosta tulisi käsitellä opinnoissa. Yksi mahdollisuus voisi olla oman erillisen opintojakson järjestäminen aiheeseen liittyen.

Abstract

Author(s): Kesti Susanna

Title of the Publication: Kajaani University of Applied Sciences climate change knowledge mapping

Degree Title: Bachelor of Hospitality Management, Restonomi (AMK)

Keywords: climate change, tourism

This thesis topic Kajaani University of Applied Sciences Tourism Bachelor's Degree students about their knowledge of climate change. This thesis ambition was research how aware tourism students are of the reasons for climate change and its effects on tourism. A second aim was to research whether the Bachelor's Degree in Tourism contains enough information about climate change, in the opinion of the students. This topic is important because, tourism students are those who will affect tourism in the future.

The thesis is a quantitative study, in which the research method was a survey using a questionnaire. It was implemented with a Webropol questionnaire, which was sent to every all the students in the Finnish degree program. 50 students responded to the questionnaire, which is 40% of the target group. Based on the findings, it could be said that tourism students can explain the causes of climate change and how it impacts tourism, quite well. In addition, the results indicated that the tourism studies do not contain enough information about climate change.

In the future, it should be considered how climate change could be more widely discussed in tourism studies at KAMK. One possibility would be to design and offer a separate course on the topic.

Sisällys

1	Johdanto	5
2	Ilmastonmuutos.....	6
2.1	Kasvihuoneilmiö	6
2.2	Hiilidioksidi, pienhiukkaset ja muut kaasut ilmassa	7
2.3	Maapallon ilmastohistoria.....	8
3	Ilmastonmuutoksen vaikutukset	9
3.1	Ilmastonmuutoksen vaikutukset luontoon	10
3.2	Ilmastonmuutokseen vaikuttaminen	11
3.3	Ilmastonmuutoksen vaikutusten hillintä.....	11
4	Sopeutuminen ilmastonmuutokseen	13
4.1	Ilmastonmuutoksen tulevaisuus	13
5	Ilmastonmuutos ja turismi.....	15
5.1	Matkailun vaikutus ilmastonmuutokseen.....	16
5.2	Ilmastonmuutoksen vaikutus matkailuun.....	17
5.3	Päästöt.....	18
6	Ilmastonmuutokseen vaikuttaminen matkailualalla	20
6.1	Kestävä matkailu	21
6.2	Vastuullinen matkailu.....	22
7	Tutkimuksen tavoite ja tarkoitus.....	23
7.1	Tutkimuksen lähestymistapa.....	23
7.2	Kysely tiedonkeruumenetelmä	23
7.3	Kyselyn toteutus.....	24
7.4	Luotettavuus.....	25
8	Kyselyn tulokset ja tulosten tarkastelu.....	26
8.1	Vastaajien taustatiedot	26
8.2	Opiskelijoiden näkemys ilmastonmuutoksesta.....	29
8.3	Matkailu ja ilmastonmuutos	35

8.4	Omat valinnat	45
8.5	Restonomiopinnot.....	50
8.6	Tulosten yhteenveto	54
9	Pohdinta	56
	Lähteet	58
	Liitteet	

1 Johdanto

Ilmastonmuutoksella tarkoitetaan maailmanlaajuisia ilmaston lämpenemistä. Se johtuu metaanin, hiilidioksidin sekä muiden kasvihuonekaasujen määrän kasvusta ilmakehässä. (HSY, 2015). Aiheena ilmastonmuutos on tärkeä, koska se vaikuttaa meidän ilmastoomme, ympäristöömme sekä maapalloomme.

Opinnäytetyön aiheeksi valikoitui ilmastonmuutos koska se on ajankohtainen sekä tärkeä aihe. Ilmastonmuutoksesta löytyy kattavasti tietoa, jolloin aihetta pystyy käsittelemään hyvin. Opinnäytetyöhön sisältyy yleistietoa ilmastonmuutoksesta, sekä ilmastonmuutosta käsitellään matkailun näkökulmasta.

Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa ammattikorkeakoulun restonomiopiskelijoiden tietämystä ilmastonmuutoksesta. Kysely on toteutettu Kajaanin ammattikorkeakoulun restonomiopiskelijoille jokaiselta vuosikurssilta. Opiskelijoiden ilmastotietämystä kartoitettiin kyselyn avulla. Kysymykset, joihin etsitään vastausta ovat kuinka hyvin opiskelijat tietävät ilmastonmuutoksen syitä ja seurauksista sekä sen vaikutuksista matkailuun. He ovat tulevaisuuden matkailualan vaikuttajia. Tavoitteena opinnäytetyöllä oli etsiä vastaukset kysymyksiin, miten hyvin opiskelijat tietävät ilmastonmuutoksen seurauksista ja syistä, sekä kuinka ilmastonmuutos vaikuttaa matkailuun. Opinnäytetyössä haluttiin myös selvittää restonomiopiskelijoiden näkemys, onko restonomikoulutuksen ilmastonmuutokseen liittyvä opetus riittävää. Restonomiopiskelijoilta kysyttiin myös ehdotuksia restonomikoulutuksen kehittämiseksi ilmastonmuutoksen näkökulmasta. Kyselyn kohderyhmäksi valittiin Kajaanin ammattikorkeakoulun restonomiopiskelijat siksi koska olen koulun opiskelija ja halusin saada tietoa oman koulun opiskelijoilta heidän ilmastonmuutoksensa tietämyksestä. Opinnäytetyön kysely toteutetaan Webropolin sähköisellä kyselylomakkeella. Vastaavanlaista opinnäytetyötä ei ole, jossa olisi tehty kysely restonomiopiskelijoille ilmastonmuutoksesta.

2 Ilmastonmuutos

Käsite ilmastonmuutos on siirtynyt yleiskielessä tarkoittamaan ihmisen toiminnasta aiheutuneita muutoksia, vaikka ilmasto onkin muuttunut kautta maapallon historian. Tosiasia on kuitenkin se, että lämpötila on ollut noususuuntainen, mutta laskentamallit siitä kuinka voimakas nousu on ollut sekä tulee olemaan, ovat vaihdelleet. (Ympäristö, 2019.)

Ilmastolla tarkoitetaan jonkin alueen tyypillistä säätä sekä sen vaihteluita. Käsitteenä ilmasto liitetään yleensä keskimääräisiin maanpinnalla vallitseviin oloihin sekä kuvataan eri ilmastomuuttujien alueellisilla jakaumilla. Merkittävien muuttujien on lämpötila, mutta muuttujia on myös sademäärät, ilman kosteus, haihtuminen, ilmanpaine sekä tuuli, lumiolot, pilvisuus, auringonpaiste, näkyvyys sekä sumu. Ilmastovaihtelut johtuvat ilmavirtauksen suunnasta, varsinkin talvella vaihtelu on nopeaa. (Ympäristö, 2019.)

Toisessa lähteessä ilmastonmuutos oli määritelty seuraavanlaisesti. Ilmastonmuutoksella tarkoitetaan sademäärien sekä myöskin maapallon lämpötilojen muuttumista. Muutaman celsiusasteen lämmön nousu maapallon keskilämpötilassa muuttaa elämää olennaisesti nykyisillä ilmasto- sekä kasvillisuusvyöhykkeillä. Lämpötilan kohoaminen johtuu siitä, kun kasvihuonekaasut lisääntyvät ilmakehässä. (Edu, 2019.)

2.1 Kasvihuoneilmiö

Ilmastonmuutos johtuu hiilidioksidin (CO₂) sekä muiden kasvihuonekaasujen pitoisuuksien kasvusta ilmakehässä. Kasvihuonekaasut toimivat ilmakehässä samalla lailla, kuin kasvihuoneessa lasi, päästävät auringosta tulevan säteilyn lävitseen, mutta eivät kuitenkaan kaikkea maapallon lämpösäteilyä karkuun. Maapallon lämpötila on keskimäärin noin +15 astetta kasvihuoneilmiön ansiosta. Ilman kasvihuoneilmiötä se olisi vain -18 astetta. Ihmisten toiminta vaikuttaa ilmakehään monilla eri tavoilla: kasvihuonekaasujen sekä ilmakehän hiukkasten määrä kasvaa, hiilidioksidia sitovaa kasvillisuus vähenee sekä stratosfääriin otsonikerros ohenee. Kasvihuonekaasujen määrän kasvu ilmakehässä voimistaa kasvihuoneilmiötä ja aiheuttaa lämpenemistä, mistä aiheutuvia ilmaston häiriöitä kutsutaan ilmastonmuutokseksi. (CO₂ raportti, 2019.)

Meidän ilmakehämme toimii kuten kasvihuone. Ilmakehässämme olevat kaasut päästävät auringon säteet läpi, mutta kuitenkin estävät osaa lämmöstä karkaamasta takaisin avaruuteen. Tämä

ilmiö mahdollistaa elämän maapallollamme. Meidän toimintamme seurauksena lämmön karkaamista estävät kaasut ovat lisääntyneet voimakkaasti. (WWF, 2019.)

2.2 Hiilidioksidi, pienhiukkaset ja muut kaasut ilmassa

Toimintamme seurauksena, lämmön karkaamista estävät kaasut jatkuvasti lisääntyvät, koska tuotamme suuria määriä kasvihuonekaasuja, kuten hiilidioksidia. Ilmakehään johtuvasta hiilidioksidista on suurin osa peräisin fossiilisista polttoaineista, kuten öljystä ja kivihielestä. (WWF, 2019.)

Pienhiukkasiksi kutsutaan halkaisijaltaan alle 2.5 mikrometrin hiukkasia. Ne ovat osa hengitettäviä hiukkasia. Pienhiukkasia tulee ilmaan polttoaineiden palamisessa, erityisesti niitä tulee puun pienpoltossa. Pienhiukkasiksi muuttuvat myös ilmaan päästetyt typpidioksidi- sekä rikkidioksidi-kaasut. Pienhiukkaset voivat kulkeutua ilmassa mukana jopa tuhansia kilometrejä ja ne poistuvat ilmakehästä tehokkaasti vasta sateen mukana. Suomessa pienhiukkasten pitoisuustasot ovat hyvin matalat. (Ilmatieteenlaitos, 2020.)

Pienhiukkasia on ilmakehässä niin luonnoistaan kuin ihmisten toiminnan seurauksena, ja molemmat hiukkastyypit vaikuttavat ilmastoon. Ilmastonmuutoksen yhteydessä pienhiukkasten määrä sekä ominaisuuksien muuttumista verrataan esiteolliseen ilmastoon. Ilmastonmuutoksen kannalta tärkeimpiä pienhiukkasia ovat hiilipohjaiset aerosolit sekä sulfaattiaerosolit. (Ilmasto-opas, 2013.)

Ihmiset tuottavat hiukkasia muun muassa käyttäessään fossiilisia polttoaineita energiantuotannossa, liikenteessä sekä teollisuudessa. Pienhiukkasia esiintyy runsaimmin niillä alueilla, jossa niitä syntyy eniten. Se johtuu siitä, kun pienhiukkasten viipymisaika ilmakehässä vaihtelee muutamasta päivästä muutamaan kuukauteen, missä ajassa hiukkaset eivät ehdi jakautua ilmakehään tasaisesti. (Ilmasto-opas, 2013.)

2.3 Maapallon ilmastohistoria

Ilmasto-opas lähteestä löytyi ilmaston muuttumisesta seuraavanlaista tietoa. Maapallomme ilmasto on lämmennyt lähes yhden asteen 1800- luvun lopun jälkeen. Ilmastonmuutos näkyy myöskin siinä, kun valtameren pinta on noussut sekä vesi lämmennyt. Näiden lisäksi esimerkiksi manner- ja vuoristojäätiköt ja pohjoinen merijää ovat kutistuneet. Pohjoisilla maa-alueilla sateet ovat paikoin voimistuneet sekä sateiden määrät kasvaneet. Ilmasto on lämmennyt 1880 vuodesta lähtien 2010- luvun alkuun noin 0,85 astetta, melkein asteen. Lämpötilan noususta suurin osa on tapahtunut viimeisen kuudenkymmenen vuoden aikana. Maapallon keskilämpötila on noussut yhteensä noin 0,72 astetta. Keskimäärin 0,12 astetta vuosikymmenessä. (Ilmasto-opas, 2017.)

Maapallon keskimääräinen pintalämpötila on noussut 1861 vuoden jälkeen. Nousu 1900-luvun kuluessa on ollut 0,6 +/- 0,2 astetta celsiusta. Viimeisen 10 vuoden jaksolla on ollut useita pitkän ajan keskiarvoa lämpimämpiä vuosia. Arvioidaan, että maapallon keskilämpötila nousee 1,4-5,8 astetta vuodesta 1990 vuoteen 2100. Eri alueilla ilmaston lämpeneminen vaihtelee, sekä ilmastonmuutoksen vaikutukset vaihtelevat alueittain. Sademäärät kasvavat joillakin alueilla, mutta sademäärät vähenevät toisaalla. Useimmilla trooppisilla sekä subtrooppisilla alueilla sadot pienevät lämpötilan nousun takia ja niillä keskileveysasteen alueilla, jossa lämpötilan nousu on keskimääräistä suurempi. Euroopassa kuivuus pahenee etelässä sekä idässä, kuitenkin sateet lisääntyvät pohjoisessa. Sään ääri-ilmiöiden yleistyminen ja niiden rajuuden lisääntyminen. Ihmiset altistuvat vakaville taudeille, kuten malarialle ja koleralle. Ihmisiä kuolee yhä enemmän kuumuuden aiheuttamaan stressiin sekä kulkutautien lisääntyminen. (Co2 Raportti, 2019.)

Lämpötilan nouseminen on edennyt epätasaisesti. Ilmaston lämpeneminen näkyy selkeästi, kun tarkastellaan pitkää aikaväliä eli kun seurataan maapallon keskilämpötilan kehittymistä vähintäänkin usean vuosikymmenen aikana. Kuitenkaan keskilämpötila ei ole noussut tasaisesti, vaan välillä sen nousu on ollut nopeampaa, kun taas välillä hitaampaa. (Ilmasto-opas, 2017.)

Nykyilmaston lämpenemisen lasketaan johtuvan ihmistoiminnan aiheuttamista kasvihuonekaasujen päästöistä. Maapallomme ilmasto on vaihdellut kuitenkin iät ja ajat, jo ennen ihmisten aikaa. Ilmastonmuutoksen historia on pitkä ja monivaiheinen. Lämpimät sekä kylmät, kosteat ja kuivat ilmastojaksot ovat vaihdelleet niin alueellisesti, että ajallisesti. (Marjakangas 2011, 11.)

3 Ilmastonmuutoksen vaikutukset

Ilmastonmuutos on globaali ilmiö, ja sillä on vaikutuksia kaikkien maailman asukkaiden elämään. Sen vaikutukset ovat kuitenkin eri alueilla erilaisia. Kuitenkin on muistettava, että ilmastonmuutoksen vaikutuksia sekä niiden laajuudesta on alan tutkijoiden joukossa monia mielipiteitä. Yksimielinen mielipide on, että ilmastonmuutos muuttaa maapallon elämää sekä ilmastonmuutosta täytyisi yrittää yhteisesti hidastaa. (Edu, 2019.)

Tärkeä asia, joka vaikuttaa ilmastonmuutoksen vaikutuksen suuruuteen, on valtioiden sekä myöskin ihmisten varallisuus. Ilmastonmuutoksesta kärsivät köyhät ihmiset enemmän kuin rikkaat ihmiset. Köyhimmillä alueilla sen seuraukset voivat vaikuttaa muun muassa viljasatojen määriin, synnyttää nälänhätää sekä muita katastrofeja. (Edu, 2019.)

Ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyvät yhä selvemmin niin maassa, ilmakehässä kuin valtameressä. Vuoden 2019 mittarit kertovat, että ilmastonmuutos etenee vääjäämättä. Se tuntuu yhä useamman ihmisten arjessa, kun tulvat, kuivuus, hirmumyrskyt sekä helteet riepottelevat maapalloa. Se tuntuu Suomessakin, sää muuttuu aiempaa epävakaisemmaksi sekä talvet lämpenevät. (Saavalainen, 2020.)

Vajaalla asteella noussut lämpötila on vaikuttanut maapallon luontoon sekä ihmisten elinoloihin monella tavalla. Molempia sekä kielteisiä että myönteisiä vaikutuksia on. Kielteisiä vaikutuksia aiheutuu esimerkiksi: ekosysteemeille ja luonnon monimuotoisuudelle, ihmisten sekä eläinten terveydelle myöskin rakennuksille ja infrastruktuurille esimerkiksi tulvariskin kasvun vuoksi. Myönteisiä vaikutuksia on esimerkiksi kasvavat satomäärät, lisääntyvä puuntuotanto sekä vähenvä talviajan energiankulutus pohjoisilla alueilla. (Co2 raportti, 2019.)

Ilmastonmuutoksen vaikutukset saattavat olla peruuttamattomia, jos ilmakehän lämpötilan nousu ei saada pysäytettyä alle kahteen asteeseen. Suomessa lämpeneminen sekä myöskin kasvukauden pidentyminen saattavat lisätä puiden kasvunopeutta sekä myöskin satoja, mutta riskit kuitenkin kasvavat. Pariisin ilmastokokouksessa käytännössä kaikki maapallomme maat ovat sitoutuneet tähän kahden asteen tavoitteeseen. Myöskin päästöjen vähentämiskeinoja on kehitetty. Kuitenkin tähän mennessä sovitut toimet ovat tavoitteen saavuttamiseksi riittämättömiä. Asteittain tiukkeneviin päästövähennyksiin tarvitaan kaikilla aloilla valmiutta. (Luke, 2019.)

Ilmastonmuutos vaikuttaa niin alueiden haavoittuvuuteen sekä ihmisten jokapäiväiseen hyvinvointiin, terveyteen ja elämään. Kaupunkiseuduilla sopeutumishaasteet kiteytyvät.

Suomi näyttää olevan kohtuullisen turvassa ilmastonmuutoksen suorilta vaikutuksilta globaalissa tarkastelussa. Tämä johtuu siitä, että Suomen luonnontieteellisiä oloista, runsaista vesivaroista sekä viileästä ilmastosta. Mutta toisaalta lähellä napa-alueita lämpötilan nousu on keskimääräistä voimakkaampaa sekä luonnonolosuhteiden muutos siten keskimääräistä suurempi. Vähittäinen muutos luonnonoloissamme tarkoittaa sitä, että nykytiedon valossa Suomessa talvet lyhyempiä sekä talvisateiden yleistymistä, kesät lämpimämpiä, pidempiä hellekausia sekä mahdollisesti ajoittaista kuivuutta ja veden kierron yleistä voimistumista ympäri vuoden. Tämöisten muutosten vahingollisuus riippuu muutosten luonteesta kullakin alueella sekä siitä, että miten voimakas ja nopea muutos on. Tämä kuitenkin riippuu pääasiassa globaalista päästökehityksestä. Hyötyminen muutoksesta edellyttää aktiivisia sopeutumistoimia. Jos maapallomme keskilämpötilat nousevat pahimpien ennusteiden mukaisesti, sen haitalliset vaikutukset kasvavat nopeasti myöskin muualla maailmassa sekä heijastuvat Suomeen. (Ilmasto-opas, 2019.)

3.1 Ilmastonmuutoksen vaikutukset luontoon

Ilmastonmuutos on vaikuttanut luontoomme. Se on vaikuttanut luontoomme niin, että arktisen alueen ympärivuotuisesta jääpeitteestä osa on hävinnyt, rannikkoja uhkaa meriveden nousu sekä myöskin meriin varastoituva hiilidioksidi (Co₂) happamoittaa vesiä. Suomessa ilmastonmuutoksesta kärsivät lohikalat sekä myöskin saimaannorppa, sekä myöskin naali on sukupuuton partaalla. Tuhohyönteisten, vieraslajien sekä kasvitautien määrän lisääntyminen ja myöskin sääntäiri-ilmiöiden (rankkasateiden, myrskyjen, kuivuuden) yleistyminen. (WWF, 2019.)

Ilmastonmuutos on, niin äkillinen ja voimakas, että luonnolla on vaikeuksia sopeutumisessa sen tuomiin muutoksiin. Myöskin monilla eläinlajeilla on vaara kuolla sukupuuttoon, koska he eivät ehdi sopeutua ilmaston nopeaan lämpenemiseen. (WWF, 2019.)

3.2 Ilmastonmuutokseen vaikuttaminen

Ilmastonmuutosta voidaan hidastaa sekä sen aiheuttamia vahinkoja lieventää vähentämällä kasvihuonekaasujen päästöjä. Ilmastonmuutokseen vaikuttaa erilaiset päästöt, ilmaston lämpeneminen sekä sään ääri-ilmiöt. Ihmiset voivat kuitenkin vaikuttaa toiminnallaan sekä valinnoillaan ilmastonmuutokseen. (Co2 raportti, 2019.)

Esimerkkejä kuinka voidaan vaikuttaa ilmastonmuutokseen sekä estää se ovat seuraavanlaisia:

- Autoilun vähentämisellä siitä aiheutuvat päästöt pysyvät matalina sekä ruuhka-aikaan autoilua kannattaa välttää.
- Joukkoliikennettä kannattaa suosia yksittäisen autoilun sijasta sekä suosia pyöräilyä ja kävelyä.
- Tyhjäkäynnin sekä lämpimän veden tuhlaamisen välttäminen.
- Huoneiden lämpötilojen alentamisen sekä valojen sammuttaminen huoneesta poistuesssa.
- Suosimalla kotimaisia lähi- ja kasvisruokia sekä vähentämällä naudanlihan syömistä.
- Jätteiden lajittelu oikein sekä kierrättämisellä voidaan vaikuttaa ilmastonmuutokseen. (Co2 raportti, 2019.)

3.3 Ilmastonmuutoksen vaikutusten hillintä

Ilmastonmuutoksen vaikutusten vähentämiseen tarvitaan niin hillintä- ja sopeutumistoimenpiteitä. Hillinnällä tarkoitetaan kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä sekä hiilinieluista huolehtimista erilaisin toimenpitein. Sopeutumisella tarkoitetaan ihmisten sekä luonnonjärjestelmien kykyä toimia vallitsevassa ilmastossa ja myös kysyä varautua ilmastossa tapahtuviin muutoksiin. (Ilmasto-opas, 2019.)

Ihmisen toiminnan seurauksena ilmaston lämpeneminen on yksi suurimmista maailmanlaajuisista kriiseistämme. Se vaikuttaa kielteisesti nyt jo luontoon ja myös ihmisiin ympäri maailmaa. Se vaikuttaa myöskin meillä Suomessa. Me kuitenkin voimme hillitä ilmastonmuutosta. Ilmaston

lämpenemistä voidaan hillitä säästämällä energiaa, käyttämällä sitä tehokkaammin sekä myöskin lisäämällä uusiutuvaa energiaa. (WWF, 2019.)

Vaikuttaa voi ilmastonmuutoksen hillintään tekemällä ilmastoystävällisiä valintoja arjessasi sekä vaatimalla ilmastotekoja päättäjiltä. Asuminen, liikkuminen, ruoka ja tavaroiden sekä palveluiden kulutus ovat suurimmat yksityisen kulutuksen kasvihuonepäästöjen aiheuttajat. (WWF, 2019.)

Päästöjen väheneminen vaikuttaa hiilidioksidin pitoisuuksiin hitaasti, sillä sen elinaika ilmakehässä on pitkä. Hillintätoimien vaikutus maapallon keskilämpötilaan näkyy vasta vuosikymmenten kuluttua. Päästöjen rajoittamisen tarkoituksena on hidastaa sekä lopulta pysäyttää etenkin hiilidioksidipitoisuuden kasvun ilmakehässä. (Ilmasto-opas, 2019.)

4 Sopeutuminen ilmastonmuutokseen

Vaikka päästöt lopetettaisiin, ilmasto lämpenee joka tapauksessa vielä kymmeniä vuosia. Siksi tarvitsemme sopeutuvia toimia. Siihen liittyy toinen polttava ympäristöongelma. Biologisen monimuotoisuuden jatkuva väheneminen. Pääsyyinä siihen on se, että elinympäristöjen huonontuminen, väheneminen sekä pirstoutuminen ja ilmastonmuutos uhkaa nyt entisestään lisätä sukupuuttojen riskiä. (Marjakangas 2011, 118.)

Kuitenkin ilmasto on jo muuttunut, ja näin ollen ihmiset ja yhteiskunnat eri puolilla maailmaa ovat joutuneet sopeutumaan siihen. Esimerkkeinä; tulvat, myrskyt ja helleaallot vaativat nopeaa sopeutumista. Muuttuvat olosuhteet ja niihin sopeutuminen on vaikeaa ja kallista, jos siihen ei olla varauduttu etukäteen. Näinpä ilmastonmuutokseen sopeutumisen ennakkosuunnitteluun on alettu kiinnittää yhä enemmän huomiota. Suomelle on laadittu ilmastonmuutoksen Sopeutumisstrategia. Suunnittelun avulla pysytään vähentämään sopeutumisen kustannuksia sekä torjua ilmastonmuutoksen haittavaikutuksia tehokkaammin. Ilmastonmuutoksen vaikutukset sekä yhteiskunnan että ympäristön haavoittuvuus vaihtelevat alueittain. Sopeutuminen vaatii alueellisesti räätälöityjä toimia kaikkialla maailmassa. Sopeutumisessa tulee varautua sään ääri-ilmiöihin ja keskilämpötilan nousun vaikutuksiin. (Co2 raportti, 2019.)

4.1 Ilmastonmuutoksen tulevaisuus

Ilmastonmuutos on vakavin ihmisiä koskaan kohdannut ympäristöongelma. Se vaikuttaa niin luonnonympäristöihin, ihmistoimintaan ja tulevaisuudessa sen vaikutukset tulevat lisääntymään. Ihmisten toiminnan vaikutus on ratkaiseva sen etenemisessä ja myös, voidaan estää katastrofaalinen ilmastonmuutos, jos näin halutaan. Ilmastonmuutos on osana moninaista kestävyys- sekä myöskin ympäristöongelman vyyhtiä. Sen ratkaisut toisaalta edustavat kestävä kehityksen mukaista elämäntapaa. (Openilmasto-opas, 2019.)

Jos maapallon keskilämpötila nousee 2-4 astetta tietyt vaikutukset ovat odotettavissa ympäri maailman; merenpinta nousee, maatalouden tuottavuus laskee sekä luonnon monimuotoisuus köyhtyy merkittävästi. Kuitenkin ilmasto on lämmennyt jo 0,7 astetta ja tähän mennessä ilmakehään päästettyjen kasvihuonekaasujen lämmitysvaikutus jatkuu vielä pitkälle tulevaisuuteen. Vaikka päästöt kokonaan lopetettaisiin, ilmasto lämpenisi vielä yli puoli astetta tällä vuosisadalla.

Päästöjen voimakas leikkaaminen vaatii aikaa, ja lämpötila todennäköisesti nousee vielä huomattavasti enemmän. Ilmastonmuutoksen hillintätoimien lisäksi on varauduttava ilmastonmuutokseen sopeutuminen. (Co2 raportti, 2019.)

Ilmaston muuttuminen vaatii erilaisia toimia, joilla pyritään pienentämään ilmastonmuutoksen vaikutuksia. Tavoitteena on rajoittaa maapallon lämpeneminen mahdollisimman vähäiseksi. Sopeutumistoimilla pyritään taas varautumaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Parhaassa tapauksessa sopeutumistoimet- ja hillintä täydentävät toisiaan ja tukevat kestävästä kehitystä. (Ilmasto-opas, 2019.)

5 Ilmastonmuutos ja turismi

Ilmastonmuutoksen vaikutuksilla haavoittuvaisimpia matkailukohteita ovat sellaiset, jotka ovat riippuvaisia luonnonoloista sekä säästä. Tulevaisuudessa matkailumarkkinat kokevat suuria muutoksia. Juuri tärkeimmissä nykyisissä lähtömaissa ennustetaan kotimaan matkailun merkittävästi lisääntyvän. (Ilmasto-opas, 2019.)

Suomeen houkutellaan matkailijoita ainutlaatuisilla elämyksillä sekä kiinnostavilla aktiviteeteilla, jotka vastaavat heidän odotuksiaan sekä vaatimustasoaan. Se vaatii jatkuvaa matkailutarjonnan kehittämistä sekä uusien tuotteiden esittelemistä kohdemarkkinoille. (Business Finland, 2020.)

Kotimaan matkailu voi kaksinkertaistua maissa, joissa ilmasto-olosuhteet paranevat sekä se voi vähentyä 20 prosentilla maissa, missä on liian kuivaa sekä kuumaa tulevaisuudessa. Kun kotimaan matkailu lisääntyy, se todennäköisesti vähentää ulkomaan matkojen kysyntää. Jotka ovat riippuvaisia kansainvälisestä turismista, se vaikuttaa negatiivisesti niihin maihin. (Ilmasto-opas, 2019.)

Kesien lämpeneminen lisää kotimaan matkailua. Kesäkauden piteneminen on myös matkailuyrittäjien kannalta myönteinen asia, sillä se pidentää matkailuseason ja voi auttaa tasoittamaan ruuhkahuippuja matkakohteissa. (Ilmasto-opas, 2020.)

Ilmastonmuutos vaikeuttaa talvimatkailutoimintaa etenkin Etelä-Suomessa. Talvilajeja joudutaan yhä useammin korvaamaan kesälajeilla. Pohjoisessa talvet säilyvät sen sijaan lumisina, mikä houkuttelee matkailijoilta Suomesta kuin ulkomailta. Talvien lyheneminen sekä niiden leudontuminen aiheuttaa haasteita matkailuyrittäjille. (Ilmasto-opas, 2020.)

Viime vuosina on lisääntynyt talvikauden keinotekoinen pidennys ja myös talvikohtaisen lisääminen lumettamalla. Kuitenkin lumetus on ilmastonmuutoksen sopeutumiseen rajallinen keino, koska lämpötilan nousun myötä sen kustannukset nousevat, jonka lisäksi se on ongelmallista ympäristökuormituksen sekä myöskin vedenkäytön takia. Tulevaisuudessa matkailijoiden houkuttelemiseksi lumetuksen sijaan matalalla sijaitsevien hiihtokeskusten kannattaa kehittää vaihtoehto

ohjelmia. Nykyisestä ohjelmatarjonnasta kuten esimerkiksi terveysturmatkailun suosio saattaa lisääntyä väestön ikääntyessä. Kesämatkailuolosuhteiden paraneminen auttaa korvaamaan osittain talvimatkailusta tulevia tappioita. (Ilmasto-opas, 2020.)

5.1 Matkailun vaikutus ilmastonmuutokseen

Ilmastomme muuttuu, mutta myöskin muuttuvat monet matkailun toimintaedellytyksiin vaikuttavat asiat. Matkailussa luonnonympäristöllä, ilmastolla sekä säällä on iso merkitys. Ilmastollisin perustein määräytyvät lomakaudet sekä myöskin matkailusesongit. Suomen matkailussa näkyy myös ilmastonmuutoksen vaikutuksia. Sen vaikutukset ovat monitahoisia sekä yhteisvaikutusten arvioiminen on hankalaa. Sillä on suoria sekä epäsuoria vaikutuksia. (Tuulentie, 2010.)

Suurimmat ympäristövaikutukset aiheutuvat yleensä kohteeseen matkustamisesta. Matkustamiseen käytetään fossiilisia polttoaineita, syntyy hiilidioksidia, joka vahvistaa maailmanlaajuisia ilmastonmuutosta. Matkustaessa syntyy myös muun muassa typen oksideja, jotka voivat rehevöittää maaperää sekä vesistöjä. Vesissä rehevöityminen ilmenee planktonlevien kiihtyneestä kasvusta johtuvan veden samenessena ja vesikasvillisuuden lisääntymisenä sekä ranta-alueiden rihmalevien liiallisena kasvuna. (Luontoon, 2019.)

Matkustamisella on aina vaikutuksensa ihmisiin sekä ympäristöön. Meistä jokainen kuitenkin voi tehdä omalta osaltaan valintoja. Matkustaminen ei ole koskaan täysin vaikutuksetonta; liikkuminen sekä majoittuminen vaikuttavat väistämättä ympäristöön. (Kilroy, 2019.)

Negatiiviset ympäristövaikutukset, joita matkailu tuottaa, koostuu liikkumisen aiheuttamista hiilidioksidipäästöistä sekä muista päästöistä ilmakehään, esineiden sekä palveluiden tuottamisesta aiheutuviin hiilidioksidipäästöihin, jätevesipäästöihin, kiinteän jätteen synnystä ja alkuperäisten luonnon- sekä kulttuuriympäristöjen katoamisesta matkailuun liittyvän rakentamisen tieltä. Matkailulla on siis monia ympäristövaikutuksia, joten on kehitetty ympäristöystävällisempää ekomatkailua. (Matkailun vaikutukset ympäristöön, 2015.)

Kasvihuonekaasupäästöt lentäen matkustaessa ovat moniin muihin liikennemuotoihin verrattuna huomattavan suuria. Päästöjä kun pyritään leikkaamaan, lentomatkailu kallistuu huomattavasti

jossain vaiheessa, joka vaikuttaa matkailukohteitten valintaan. Muutokset meidän ihmisten elämänarvoissa, saattavat tulevaisuudessa suosia enemmän lähimatkailua sekä kotimaan matkailua. Tärkeää on taloudellinen kehitys, joka määrää, miten ihmisillä on varaa matkustaa. Hallitsemattomasti etenevä ilmastonmuutos sekä päästörajoitusten kanssa viivyttely ja myöskin niiden toteuttaminen aikanaan äkkirysäyksellä voivat aiheuttaa suuria taloudellisia menetyksiä, jolloin matkailukin vähenisi. (Ruuhela & Ruosteenoja 2012, 12.)

5.2 Ilmastonmuutoksen vaikutus matkailuun

Mihin matkailijavirrat tulevaisuudessa suuntaavat, siihen vaikuttaa ilmastonmuutos. Maailman nopeimmin kasvava toimiala on matkailu. Ilmastonmuutoksen myötä ennustetaan Euroopan kesien lämpenevän sekä myös sateiden vähenevän. Se merkitsee matkailun kannalta sitä, että 4 asteen nousu lämpötilassa siirtäisi suotuisimman kesämatkailualueen Välimereltä Itämerelle. (Ilmasto-opas, 2019).

Ilmastonmuutoksella on pääosin enemmän myönteisiä kuin kielteisiä vaikutuksia kesäharrasteisiin. Ilmaston lämpeneminen sekä kesäkauden piteneminen parantavat monien lajien harraste mahdollisuuksia, mutta uhkana on sään ääri-ilmiöiden yleistyminen. Ilmastonmuutoksen arvioidaan vaikuttavan eniten niihin toimintoihin, jotka vaativat korkeita lämpötiloja sekä auringonpaistetta. (Ilmasto-opas, 2020.)

Ilmaston lämpeneminen on haitallinen ilmiö, mutta sillä voi olla kuitenkin myönteisiä vaikutuksia. Ilmaston lämpeneminen Suomessa voi hyödyttää kesämatkailua, koska kesien on ennustettu lämpenevän ja pitenevän. Myös ongelmia ilmaston lämpeneminen voi aiheuttaa matkailulle, kun sään ääri-ilmiöt lisääntyvät sekä Itämeren virkistyskäyttö hankaloituu keskikesällä lisääntyvien sinileväkukintojen takia. (Vanninen, 2016.)

Syys- ja kevätmatkailun osalta Välimeren asema vahvistuu. Talvikaudella hiihtokeskukset houkuttelevat matkailijoita, jotka arvostavat hyviä laskettelu- sekä hiihto-olosuhteita. Euroopan talvia leudontaa ilmastonmuutos sekä lisää sateiden määrää. Alpeilla vaikutukset talvimatkailuun, ovat negatiivisia pääosin. Koska lumen määrä vähenee sekä myöskin luminen aika lyhenee. (Ilmasto-opas, 2019.)

Ilmastonmuutos uhkaa lumeen sekä jäähän liittyvää matkailua, koska keskilämpötilat nousevat talvella selvästi enemmän kuin kesällä. Kovat pakkaset harvinaistuvat sekä ilmastonmuutos lisää sateisuutta ja suurempi osa sateista tulee vetenä. Nämä tekijät vaikuttavat, että lumipeite ohenee sekä lumiset päivät vähenevät. (Ilmasto-opas, 2020.)

Alueelliset erot talviolosuhteiden muutoksissa on suuret. Pohjois- sekä Itä- Suomessa talviolosuhteet säilyvät kaikkein parhaiten, mutta talvien leudontumista sekä lyhenemistä on luvassa silti. Keski- sekä Länsi-Suomessa talvikausi lyhenee, mutta mitä etelämmäksi mennään, sitä epävarmempaa on talven saapuminen. Etelä-Suomessa lumipeite ohenee sekä lumiset päivät vähenevät eniten. (Ilmasto-opas, 2020.)

Lumeen perustuva talvimatkailu kärsii sen sijaan ilmaston lämpenemisestä. Syksyinen säätyyppi vesisateineen jatkuu myöhempään sekä hiihtokausi päättyy keväällä entistä aikaisemmin. (Vaninen, 2016.)

5.3 Päästöt

Erlaiset päästöt, joita syntyy vaikuttavat ilmastonmuutokseen. CO₂-päästöjen suurin lähde on fossiilisten polttoaineiden käyttö. Öljy, maakaasu sekä kivihiili ovat sitoneet itseensä miljoonien vuosien kuluessa hiiltä, ja viimeisen parin sadan vuoden aikana, toimintamme on vapauttanut sitä hiiltä ilmakehäämme kiihtyvällä tahdilla. Tarvitsemme sähköä, polttoainetta, lämpöä rakennuksiin ja tuotteita, joiden tuottamiseen tarvitsemme energiaa, valtaosa tästä energiasta tuotetaan fossiilisia polttoaineita polttamalla. (Co2 raportti, 2019.)

Yhdestä litrasta dieseliä syntyy palaessa 2,66 kg hiilidioksidia ja yhdestä litrasta bensiiniä syntyy palaessa 2,35kg hiilidioksidia. Matkustamisesta luontokohteille syntyy hiilidioksidipäästöjä eniten lentomatkustamisesta. Lentojen vaihtaminen muihin liikennevälineisiin on tehokkaimpia keinoja henkilökohtaisen hiilijalanjäljen pienentämiseen. (Luontoon, 2019.)

Lentomatkustaminen kuormittaa ilmastoa hiilidioksidipäästöillään paljon matkustajaa kohden, sen pinta-alavaikutus on kuitenkin pieni verrattuna esimerkiksi ruoan tuotantoon tai metsätalouteen. Matkailun tuottama hiilijalanjälki on neljä kertaa luultua suurempi. Turismi aiheuttaa noin 8 prosenttia kasvihuonekaasupäästöjä. (Lamminen, 2018.)

Eniten päästöjä tuottaa siis lentoliikenne, kun taas rautatieliikenteen päästöt ovat vähäiset. Liikenteestä tulevia päästöjä voidaan vähentää esimerkiksi: lisäämällä kevyttä sekä joukkoliikennettä, vähentämällä lento- sekä autoliikennettä ja suosimalla kuljetuksissa raideliikennettä. (Co2 raportti, 2019.)

6 Ilmastonmuutokseen vaikuttaminen matkailualalla

Menestyneimpiä Suomen toimialoja on matkailuala. Matkailuteollisuuden kasvuun on vaikuttanut esimerkiksi panostukset matkailuvientiin ovat realisoituneet poikkeuksellisen suurena euro-määräisenä kasvuna sekä toimialan sisällä yhteistyö. Suomen menestys maailman matkailumarkkinoilla on lisännyt sekä kotimaisia että ulkomaisia investointeja. (Yrittäjät, 2019.)

Matkailuyrittäjien kannalta on tärkeää, että talvikausi alkaa ajallaan, jotta turistit saapuvat tasaisesti pitkin talvea. Talvimatkailuyrityksissä on nykyisin otettu käyttöön keinoja, joilla he varmistavat talvikauden alkamisen ajallaan. Keinolumen merkitys talvilajien harrastamiselle kasvaa Etelä-, Keski- sekä Länsi-Suomessa. Huomioitava on kuitenkin, että lämpötilojen nousu lisää lumetuk- sen kustannuksia sekä myös kasvihuonekaasupäästöjä, mikäli lumetukseen käytetty energia on tuotettu fossiilisilla polttoaineilla. Matkailualalla onkin varauduttava kehittämään muita akti- viteettejä talvilajien rinnalle sekä jatkamaan kesälajeja. (Ilmasto-opas, 2020.)

Matkakohteen valintaan ilmasto vaikuttaa usein ratkaisevasti. Sen vuoksi ilmastonmuutokseen varautuminen on toimialalla tärkeää. Kun muutokseen varaudutaan varhain, sen kielteisiä vaiku- tuksia voidaan minimoida sekä myönteisiä vaikutuksia voidaan hyödyntää paremmin. Hillittäessä ilmastonmuutosta tarvitaan kaikkien toimialojen panosta, myös matkailun. Luonnonvarojen kes- tävään käyttöön perustuva matkailu saattaa kasvattaa suosiotaan, kun ihmiset tiedostavat ympä- ristön suojelemisen tärkeyden. Se edellyttää tietysti, että eettiset arvot vaikuttavat ihmisten pää- töksiin sekä kulutustottumuksiin. (Ruuhela & Ruosteenoja 2012, 12.)

Kesät pitenevät sekä lämpenevät, mutta myös sään ääri-ilmiöt voivat lisääntyä. Matkailuala hyö- tyy ilmastonmuutoksesta, ja Suomen kesää kannattaa markkinoida myös ulkomaisille matkaili- joille nykyistä enemmän. Kesällä lämpötilojen muutos on vähäisempää kuin talvella. Ilmastomal- linnuksilla tehtyjen ennusteiden keskiarvon perusteella, Suomessa kesälämpötilat kohoaisivat 2- 4 asteella vuosisadan loppuun mennessä. Korkeampien lämpötilojen arvioidaan nousevan sekä hellejaksojen yleistyvän. Ilmaston lämmitessä kesäkausi pitenee. (Ilmasto-opas, 2020.)

6.1 Kestävä matkailu

Kestävä matkailu voidaan määritellä matkailuksi siten, kun matkailun positiiviset vaikutukset maksimoidaan ja negatiiviset vaikutukset minimoidaan. Matkailun kestävyydellä on kolme aspektia: ympäristöllinen, sosio-kulttuurinen ja taloudellinen. Esimerkiksi taloudellisella kestävyydellä viitataan siihen, että matkakohteen yhteisö itse hyötyy matkailuliiketoiminnasta taloudellisesti. Sosiokulttuurisella kestävyydellä esimerkiksi viitataan siihen, että matkailijoiden sekä kohdeyhteisön suhde perustuu molemminpuoliseen kunnioitukseen, eikä siihen, että matkailussa esimerkiksi hyväksikäytetään paikallisväestöä eikä vahingoiteta kohdealueen kulttuuria, vaan pyritään suojelemaan sitä. Ympäristöllisesti kestävässä matkailussa pyritään ympäristöä hyödyntämään matkailussa vahingoittamatta sitä. (Reilumatkailu, 2020.)

Kestävä matkailu tarkoittaa matkailua, joka on taloudellisesti kannattavaa tuhoamatta ympäristöä sekä paikalliskulttuureita. Luonnon sekä sen monimuotoisuuden säilyttäminen ovat elintärkeää ja sen takia matkailusta aiheutuvien negatiivisten ympäristövaikutusten minimointi ovat tärkeitä. Kestävällä matkailulla voidaan ylläpitää luonnon monimuotoisuutta sekä suojella monia uhanalaisia eläin- ja kasvilajeja. Luonnonvaroja matkailussa kuluu kaikista eniten liikkumisen sekä siihen tarvittavan polttoaineen vuoksi. Hyviä ekologisia sekä kestäviä matkailu- ja matkustusmuotoja ovat kävely sekä pyöräily. Sekä kestävä matkailu kunnioittaa niin kohteiden paikallisväestöä, vaali kulttuuriperintöä sekä arvoja ja myös edistää eri kulttuurien ymmärtämistä sekä suvaitsevaisuutta. (Veranatura, 2019.)

Vastuullinen, eettinen, reilu, kestävä- matkailu. Kestävä matkailu ei ole vain matkustustyyli, se on joukko periaatteita, tavoitteita sekä käytäntöjä, joita voi soveltaa kaikilla matkoilla. Omilla valinnoilla voi vaikuttaa pitkälti siihen, onko jalanjälki positiivinen vai ei. (Aventura, 2019.)

Aventuran lähteessä oli vinkkejä kestävämpään ja reilumpaan matkailuun.

- Hankkimalla tietoa matkakohteesta, paikallisesta kulttuurista ja heidän tavoistansa ennen matkaa.
- Matkustaessa lentäen voi vaikuttaa päästöihin ja kompensoida hiilijalanjälkeä.
- Valitsemalla lentoyhtiön, jolla on moderni laivasto, suorareitit ja julkinen liikenne kohteessa.
- Matkustusajankohtana sesonkien ulkopuolella matkustaminen. Tämä vaikuttaa siihen, että paikalliset saavat tuloa ympäri vuoden, eikä matkustaminen keskity sesonkiaikaan.

- Sekä ympäristöhaitat jakaantuvat tasaisemmin.
- Suosimalla paikallista varmistaa paikallisten tulonsaannin, kunnioittamalla paikallista kulttuuria sekä ihmisiä, suojelemalla ihmisiä, luontoa sekä eläimiä.
- Ehkä kaikkein tärkein on kertoa kokemuksista sekä näkemästä eteenpäin. (Aventura, 2019.)

6.2 Vastuullinen matkailu

Matkustaa voidaan myös vastuullisesti ja ekologisesti. Ympäristövaikutuksia liittyy matkustamiseen sekä matkustamiseen voi liittyä myös eettisiä ongelmia. Kuitenkaan matkustaminen ei ole pahasta, jos matkustamisen tekee harkiten sekä ajatuksella. Isoin ympäristövaikutus matkailuun muodostuvat matkan pituudesta sekä tietenkin matkustustavasta. Vastuullisessa matkustamisessa näihin asioihin on helppo jokaisen vaikuttaa. Kuitenkin turismi mahdollistaa arvokkaiden kulttuuriperintökohteiden tai sitten luontonähtävyyksien ylläpitoa sekä kunnostamista. (Tomola, 2019.)

Kuluttajaliiton lähteessä vastuullisessa matkailussa kannattaa kiinnittää näihin asioihin huomiota:

- Suunnittele matka, liikkumalla harkiten ja suosimalla joukkoliikennettä, mutta jos matkakohteeseen tarvitsee lentää, silloin kannattaa valita suora lentoreitti.
- Matkustamisen suunnittelu: sesonkien ulkopuolella matkustaessa se tasaa matkakohteen ympäristöön kohdistuvaa painetta sekä hyödyntää paikallisia matkailualan yrittäjiä kestävästi ympäri vuoden ja näin ollen voi matkan hinnassa hiukan säästää.
- Suosimalla ympäristömerkittyjä ravintoloita tai majoitusliikkeitä, jos tämä on mahdollista, suosimalla sekä kunnioittamalla paikallista, tietoisuus matkakohteesta, ekologisuutta ei kannata lomalla unohtaa, kierrättämällä, säästämällä energiaa ja vettä, lajittelemalla jätteet sekä suosimalla ympäristöystävällisiä tuotteita, matkamuiistoja ostaessa välttää turhan tavaran ostamista, kohtelemalla eläimiä inhimillisesti, noudattamalla sääntöjä: luonnonsuojelu, paikallisen kulttuurin suojelu tai yleisen rauhan ylläpitäminen sekä antamalla palautetta matkakohteelle. (Tomola, 2019.)

7 Tutkimuksen tavoite ja tarkoitus

Tarkoituksena on kartoittaa matkailualan opiskelijoiden tietämystä ilmastonmuutoksesta opin-
näytetyössä tehtävän kyselyn avulla. Tutkimuksen kohderyhmäksi valikoitui Kajaanin ammatti-
korkeakoulun matkailualan opiskelijat. Tavoitteena tutkimuskysymyksissä opinnäytetyössä oli
kuinka hyvin opiskelijat tietävät ilmastonmuutoksen syistä ja seurauksista sekä sen vaikutuksista
matkailuun. Onko restonomikoulutuksen ilmastonmuutoksen liittyvä opetus riittävä?

7.1 Tutkimuksen lähestymistapa

Kvalitatiivinen sekä kvantitatiivinen käyvät molemmat opinnäytetyön lähestymistapaan. Opin-
näytetyössä on käytetty sekä kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusta sekä kvalitatiivista eli laa-
dullista tietoa. Opinnäytetyö on tutkimuksellinen, jossa tutkitaan Kajaanin ammattikorkeakoulun
restonomiopiskelijoiden tietämystä ilmastomme nykytilanteesta sekä kartoittaa kyselyn avulla
heidän näkemyksiään asiasta.

7.2 Kysely tiedonkeruumenetelmä

Menetelmänä kysely lähtee tutkimuskysymyksistä, ja on siis tiedettävä, mihin haetaan kyselyllä
vastauksia. Käsitteiden sekä teorianperustan tuntemus aihealueeseen liittyen auttaa jäsentä-
mään niin tietotarpeita kuin tekemään kysymyksistä onnistuneita. Kysymykset, jotka koskevat tie-
tämystä voidaan mitata niin, että tarjotaan kysymyksiin valmiita vastausvaihtoehtoja tai pyytä-
mällä järjestämään tai yhdistämään annettuja vaihtoehtoja. Myös voidaan käyttää avoimia kysy-
myksiä, joihin vastaaja voi kirjoittaa oman vastauksensa. (Kananen, 2011.)

Määrällisen tutkimuksen eli kvantitatiivisen avulla selvitetään lukumääriin sekä prosenttiosuu-
siin liittyviä kysymyksiä. Määrällinen tutkimus edellyttää riittävän suurta sekä edustavaa otosta.
Aineiston keräämisessä käytetään yleensä standardoituja tutkimuslomakkeita valmiina vastaus-
vaihtoehtoineen. Kvantitatiivisen tyypillisiä aineiston tiedonkeruumenetelmiä on; lomakekyselyt,
henkilökohtaiset haastattelut, puhelinhaastattelut sekä internet-kyselyt. (Heikkilä, 2014.)

Opinnäytetyöhön valitsin tiedonkeruumenetelmistä internet-kyselyn eli kysely toteutettiin sähköisellä kyselylomakkeella Webropolilla. Kysely oli kirjallinen kysely, jossa oli käytetty, strukturoituja kysymyksiä sekä avoimia kysymyksiä.

7.3 Kyselyn toteutus

Kyselyn toteuttaminen lähti liikkeelle ensin kyselyn suunnittelulla, mitä kysytään, kysymysten määrä, kysymysten muotoileminen. Opinnäytetyön teoriaosuus oli apuna kysymysten laatimisessa.

Kysymysten miettiminen opinnäytetyöhön oli haastavaa. Kysymysten täytyi olevan kiinnostavia, jotta niistä saa kerättyä tärkeää tietoa opiskelijoiden ilmastotietämyksistä sekä kysymyksiä olisi kohtuullinen määrä, jotta vastaaminen olisi helppoa. Kysymysten täytyi myös olla sellaisia, joista saadaan luotettavat vastaukset, kuinka hyvin opiskelijat tietävät ilmastonmuutoksesta, sen vaikutuksista matkailun osalta ympäristöön sekä sisältyykö restonomiopintoihin tarpeeksi tietoa ilmastonmuutoksesta niin ympäristön kuin matkailun osalta. Kun kyselylomakkeeseen oli kysymykset valmiina, kyselylomake lähetettiin restonomiopiskelijoille sähköpostiviestillä, joka sisälsi saatekirjeen sekä kyselylomakkeen linkin

Kyselylomakkeeseen (Liite 1.) tuli yhteensä 9 kysymystä, jossa oli valmiina vastausvaihtoehdot ja lisäksi 12 avointa kysymystä. Sähköinen kyselylomake valikoitui siksi, koska kysely lähetettiin kaikille 1.-4. vuosikurssin restonomiopiskelijoille. Sähköinen kyselylomake on kaikista sopivin tämän kyselyn tuottamiseen, koska se tavoittaa opiskelijat parhaiten sekä he voivat vastata kyselyyn missä vain. Kyselyn alussa oli saatekirje, jossa kerrottiin kyselyn tarkoitus, kenelle kysely oli suunnattu, kyselyn vastausaika sekä, että kysely tapahtuu nimettömästi ja vastaukset käsitellään luottamuksellisesti.

Kyselyn linkki lähetettiin Kajaanin ammattikorkeakoulun restonomiopiskelijoille sähköpostilla. Kyselyn ajankohta oli 9.4-19.4.2020 sekä kysely avattiin uudestaan 22.4-27.4 kello 14.00 asti, koska vastauksia ei ollut tullut tarpeeksi.

7.4 Luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuutta, tasoa sekä johtopäätösten pätevyyttä tulee arvioida koko tutkimusprosessin kuluessa. Tutkimuksen pätevyyttä ja sen luotettavuutta voidaan arvioida määrällisessä tutkimuksessa validiteetin sekä reliabiliteetin käsitteiden avulla. Analyysin johdonmukaisuutta sekä mittaustulosten toistettavuutta tarkoitetaan reliabiliteetilla. Validiteetilla tarkoitetaan sitä, kun tutkimuksessa aineiston analyysimittarit ovat päteviä. Laadullisessa tutkimuksessa voidaan soveltaa jonkin verran reliabiliteetin sekä validiteetin käsitteitä. Laadullisessa tutkimuksessa on olennaista arvioida tutkimuksen luotettavuutta sekä sen uskottavuutta. Laadullisen tutkimuksen tulokset eivät saa olla esimerkiksi sattumanvaraisia ja tutkimuksessa käytetyillä menetelmillä on voitava tutkia sitä, mitä tutkimuksen on tarkoitus tutkia. (Koppa, 2010.)

Tutkimuksen luotettavuutta auttavat selkeästi ja tarkkaan rajattu tutkimusongelma, perusjoukko määritelty selkeästi, hyvä tutkimussuunnitelma sekä kyselylomake, otantamenetelmä harkiten valittu, edustava sekä tarpeeksi suuri otos, tiedonkeruumenetelmä on sopiva, vastaprosentti korkea, selkeä sekä objektiivinen raportti ja sekä myöskin tilastollisten menetelmien hallinta. (Heikkilä, 2014.)

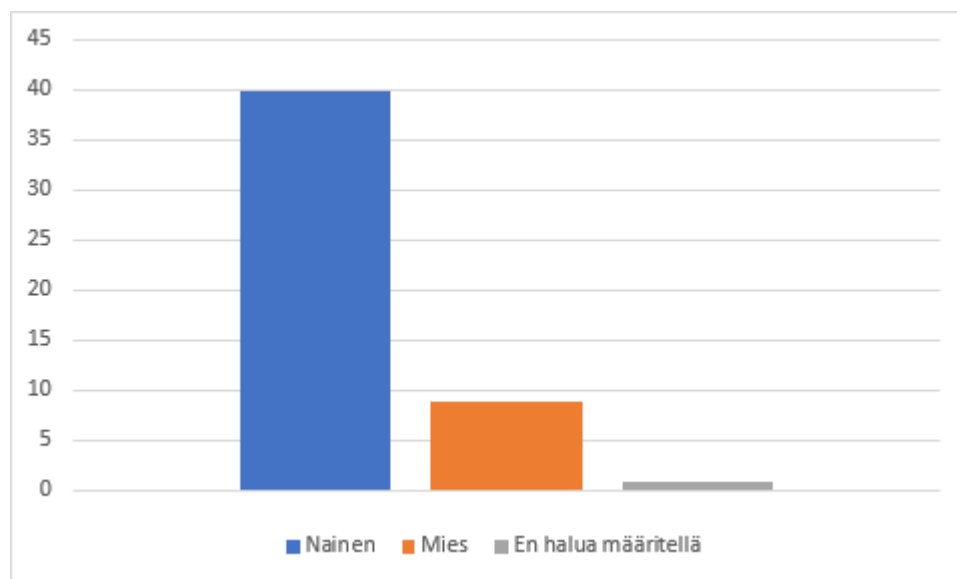
Tässä opinnäytetyössä luotettavuus varmistetaan sillä, että kyselyn vastaaminen tapahtuu nimettömästi, jolloin vastaajat pystyvät luotettavasti kertomaan oman mielipiteensä, pelkäämättä sitä, että heidän henkilöllisyytensä paljastuu tai heidän pystyisi tunnistamaan vastausten perusteella, jolloin kynnys kyselyyn vastaamiselle on huomattavasti pienempi kuin kyselylle, jossa täytyisi kertoa omat tietonsa eikä kysely tapahtuisi nimettömästi. Opinnäytetyön luotettavuutta voi alentaa se, että vastaajat eivät vastaa todenmukaisesti, sitä mitä mieltä he todellisuudessa ovat. Mutta tämä on hyvin epätodennäköistä, koska kysely tapahtuu nimettömästi.

8 Kyselyn tulokset ja tulosten tarkastelu

Kyselyn kyselylinkki lähetettiin yhteensä 125 opiskelijalle. Vastaajia saatiin 50 kappaletta, jolloin vastausprosentiksi tuli 40%. Vastausten määrää voidaan pitää melko hyvänä, vaikka tulosten luotettavuuden ja yleistettävyyden kannalta vastausprosentti olisi voinut olla korkeampi. Seuraavissa luvuissa esittelen kyselyn tulokset.

8.1 Vastaajien taustatiedot

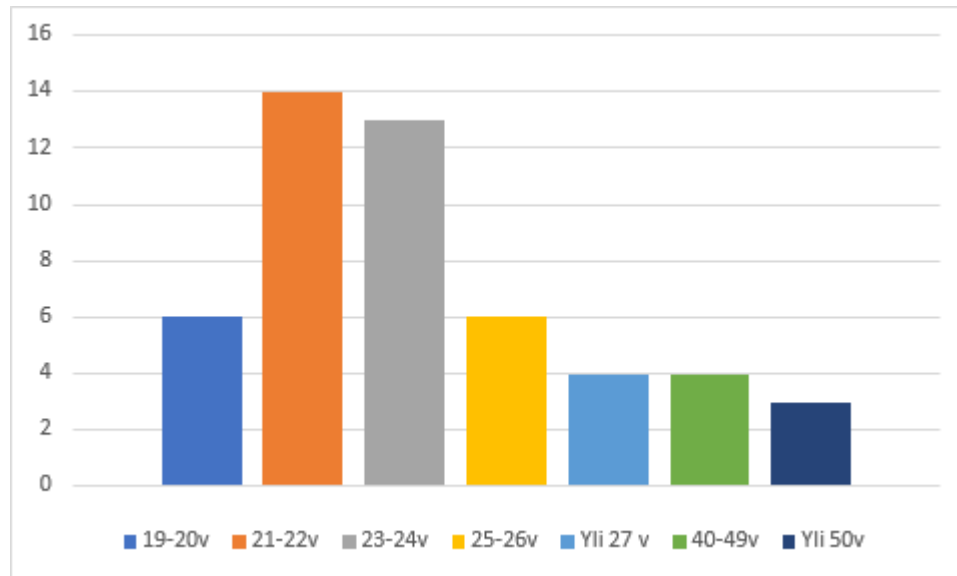
Kyselyn alussa kysyttiin vastaajien taustatietoja; sukupuoli, ikä sekä opintojen aloitusvuosi. Ensimmäiseen kysymykseen, jossa kysyttiin vastaajien sukupuolta, oli vaihtoehtoina ”Nainen”, ”Mies” sekä ”En halua määritellä”. Vastaajista 40 (80%) oli naisia, 9 (18%) miehiä ja 1 (2%) henkilö ei halunnut määritellä sukupuoltaan (Kuva 1.) Tuloksista käy ilmi, että suurin osa vastanneista opiskelijoista olivat naisia mikä kuvaa hyvin, että Kajaanin ammattikorkeakoulun restonomiopiskelijoiden sukupuolijakaumaa.

Kuva 1. Vastaajien sukupuoli (n=50).

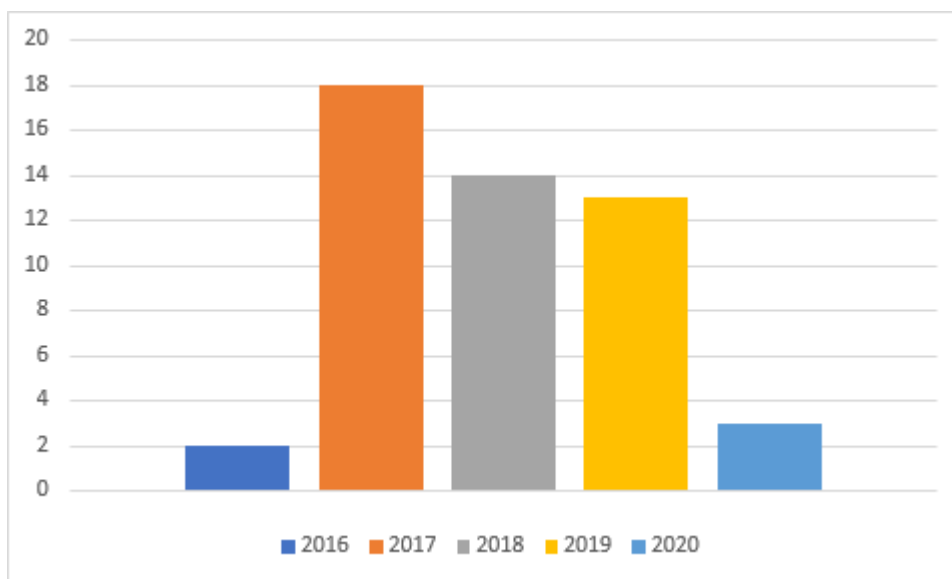
Seuraavassa kysymyksessä kysyttiin vastaajien ikää. Ikävastaukset pyydettiin numeroilla, tässä kysymyksessä ei ollut valmiina eri vaihtoehtoja, joista vastaajat olisivat voineet valita ikänsä, vaan vastaajat vastasivat ikänsä numeroilla. Ikä jakauma oli 19-vuotiaasta 58-vuotiaaseen. Yksi vastanneista oli merkinnyt ikänsä 50+, joten yhden vastaajan tarkkaa ikää ei ole tiedossa. Kuvassa 1 on

vastanneiden ikä vuosina sekä kuinka monta vastaajaa oli. Kuvasta 2 sekä tuloksista voidaan päätellä se, että Kajaanin ammattikorkeakoulun restonomiopiskelijat ovat suurin osa 21-24 vuotiaita. Vastaajien mediaani on 23- vuotta. Kuvasta 2 voidaan nähdä vastaajien määrä vasemmalta reunalta.

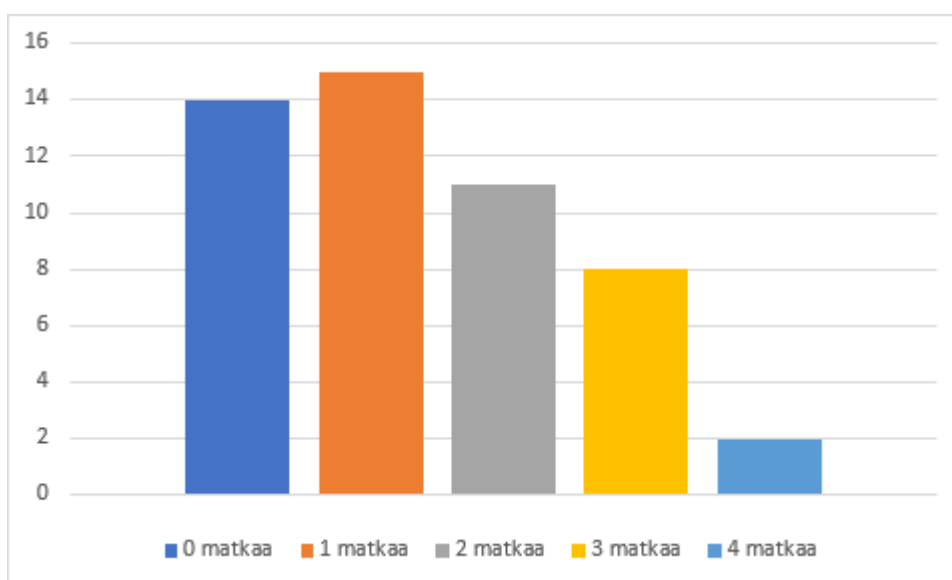
Kuva 2. Vastaajien ikä ja määrä (n=50).

Vastaajilta kysyttiin myös, milloin he ovat aloittaneet opiskelun Kajaanin ammattikorkeakoulussa. Kuvasta 3 saadaan selville vastaajien opintojen aloitusvuosi. Vastaukset jakautuivat 2016 – 2020 vuosien välille. Kuten taulukosta voi nähdä, eniten kyselyyn vastasi vuonna 2017 opiskelunsa aloittaneet opiskelijat. Vuonna 2016 opintonsa aloittaneet vastasi 2 kyselyyn, vuonna 2017 opintonsa aloittaneet 18 vastasi kyselyyn, vuonna 2018 opintonsa aloittaneet vastasi 14 kyselyyn, 2019 opintonsa aloittaneet vastasi 13 kyselyyn sekä opintonsa vuonna 2020 vastasi 3 kyselyyn. Myös tänä vuonna (2020) opintonsa aloittaneet opiskelijat vastasivat kyselyyn.

Kuva 3. Vastaajien opintojen aloitusvuosi (n=50).

Vastaajilta haluttiin myös saada tietoa siitä, kuinka monta ulkomaan matkaa he tekivät vuonna 2019. Kysymyksessä ei ollut valmiina vaihtoehtoja, vaan vastaajat saivat kertoa numeroin, kuinka monta matkaa he tekivät viime vuonna. Vastaukset jakoutuivat nollan ja neljän matkan välillä. Kuvasta 4 voi nähdä vastaajien ulkomaan matkojen määrät vuonna 2019 yhden tai ei yhtään ulkomaan matkaa tehneiden määrä on lähes sama. Pieni osa vastaajista oli tehnyt 3-4 ulkomaan matkaa vuonna 2019. Kuva 4 taulukon reunasta, voidaan nähdä kunkin vastauksen määrä.

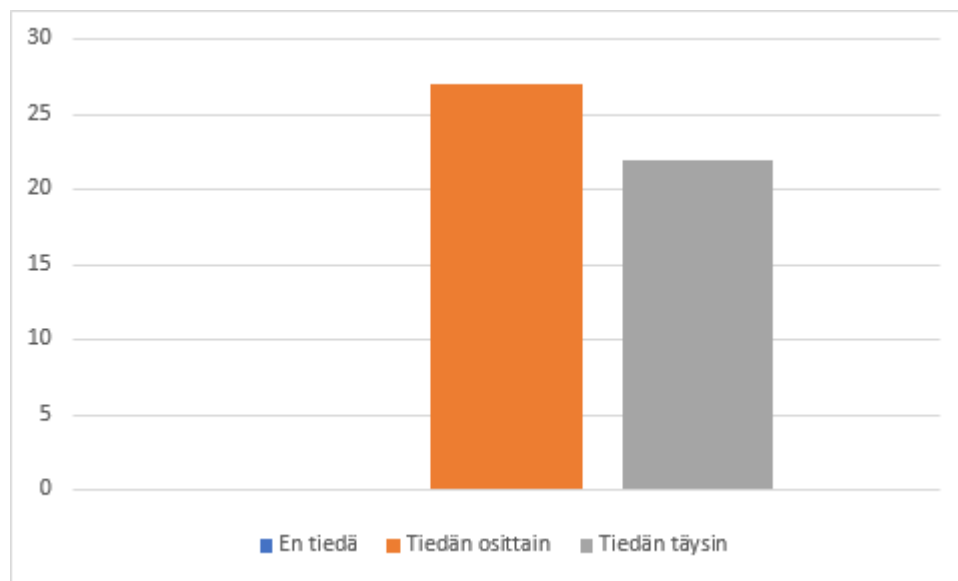

Kuva 4. Ulkomaan matkojen määrä vuonna 2019 (n=50).

8.2 Opiskelijoiden näkemys ilmastonmuutoksesta

Seuraavat kysymykset käsittelivät ilmastonmuutosta, eli tietävätkö vastaajat mitä ilmastonmuutos tarkoittaa ja mistä ilmastonmuutos johtuu.

Kysyttäessä vastaajilta tietävätkö he mitä ilmastonmuutos tarkoittaa saatiin vastauksia 49 kappaletta. Vastaus vaihtoehtoina oli "En tiedä", "Tiedän osittain" sekä "Tiedän täysin". En tiedä vastauksia oli 0 (0%), josta voidaan päätellä, että vastaajat tietävät ilmastonmuutoksesta. Tiedän osittain, vastauksia oli 27 (55%) ja tiedän täysin, oli 22 (45%). Kuvasta 5, voidaan huomata, että opiskelijat tietävät osittain mitä ilmastonmuutos tarkoittaa.

Kuva 5. Tietämys ilmastonmuutoksen määritelmästä (n=49).

Seuraavassa kysymyksessä piti määritellä mitä ilmastonmuutos heidän mielestään tarkoittaa. Kysymys oli avoin kysymys, johon saatiin 47 vastausta. Kaikki, jotka olivat aikaisemmin vastanneet tietävästä mistä ilmastonmuutos johtuu, eivät avoimessa kysymyksessä perustelleet vastaustaan.

Osa vastauksista oli hyvin perusteellisia, toiset vastaukset taas hieman lyhyempiä. Vastauksista pystyi hyvin päättelemään sen, että vastaajat tietävät hyvin ja pystyvät perusteellisesti perustelemaan oman näkemyksensä siitä, mitä ilmastonmuutos heidän mielestään tarkoittaa. Lukiessa perusteltuja vastauksia, monet perustelut olivat aika samanlaisia.

Monet vastasivat mitä ilmastonmuutos heidän mielestään tarkoittaa sillä, että ilmasto lämpenee, tässä muutama esimerkki vastaus.

“Ilmasto lämpenee eri syistä ja tuhoaa luonnon.”

“Ilmaston globaalia lämpenemistä.”

Ilmastonmuutos vastaajien mielestä tarkoittaa ilmaston muuttumista.

“Ilmaston muuttumista radikaalisti.”

“Ilmastonmuutos tarkoittaa muutosta ilmaston tilassa. Se tarkoittaa muutosta ilmaston lämpötilassa ja hiilidioksidin määrässä. Ilmastonmuutos ei ole itsessään ihmisen aiheuttama, sillä ilmasto muuttuu ilman ihmisen painostusta, mutta ihminen on radikaalisti nopeuttanut muutosta niin ettei planeetta ja ilmasto pysy mukana. Ilmastonmuutos on tapahtumaketju, jossa yksi asia vaikuttaa toiseen. Nousut hiilidioksidin määrä vaikuttaa nousseeseen lämpötilaan. Nousut lämpötila sulattaa jäätiköitä, joka nostaa vettä. Jne.”

“Ilmastonmuutos tarkoittaa nimensä mukaisesti ilmaston muuttumista, ja tarkemmin ottaen lämpenemistä, jolla taas on kielteiset vaikutukset luontoon, eläimiin ja ihmisiin. Ilmastonmuutosta voidaan hillitä toimillamme, mutta sitä ei voida täysin estää enää tässä vaiheessa.”

Vastauksia oli myös, että mitä vastaajien mielestä ilmastonmuutos tarkoittaa, oli ihmisten toiminnasta johtuvaa. Tässä muutama esimerkki vastaus aiheesta.

“Ihmisten toiminnan seurauksena ilmaston lämpenemistä.”

“Ihmisen aiheuttama ilmaston lämpeneminen, jolla erilaisia negatiivisia vaikutuksia, kuten jäätiköiden sulaminen, ja siitä johtuva merenpinnan nousu.”

“Ilmasto ei ole enää samanlainen kuin ennen. Ilmasto lämpenee erilaisista syistä mutta suurimaksi osaksi ihmisten erilaisista toimista.”

Vastauksissa oli myös perusteltu ilmastonmuutoksen tarkoittavan sään ääri-ilmiöiden lisääntymistä.

“Ilmaston kokonaisvaltaista lämpenemistä, ääri-ilmiöiden lisääntymistä, ilmavehän ohentamista.”

“Ääri-sääolojen lisääntyminen. Maapallon ytimen lämpeneminen, otsonikerroksen heikentyminen.”

“Ilmasto lämpenee, luonnonilmiöt yleistyvät.”

Vastaajien mielestä ilmastonmuutos tarkoittaa saasteiden lisääntymistä.

“Ilmasto lämpenee saasteiden ja muiden takia.”

Ilmastonmuutos tarkoittaa keskilämpötilan muuttumista.

“Erilaisia muutoksia maapallon normaaleissa, keskiarvoisissa tiedoissa, kuten lämpötila ja siitä seurauksena esimerkiksi jäätiköiden koko.”

“Maapaloon keskilämpötila nousee, sään ääri-ilmiöt lisääntyvät ja kasvillisuus ja eläinvyöhykkeet muuttuvat.”

“Ilmaston keskilämpötila muuttuu, kuten se on tehnyt niin kauan, kun ihminen on ilmastoa seurannut. Nykyään siihen vaikuttavat ihmisen aiheuttamat suuret päästömäärät.”

Vastaajat perustelivat myös ilmastonmuutoksen tarkoittavan erilaisten päästöjen kasvamista.

“Ilmastonmuutos tarkoittaa hiilidioksidipäästöjen aiheuttamia ilmastossa tapahtuvia muutoksia, kuten ilmaston lämpenemistä ja jäätiköiden sulamista.”

“Ilmaston keskilämpötila muuttuu, kuten se on tehnyt niin kauan, kun ihminen on ilmastoa seurannut. Nykyään siihen vaikuttavat ihmisen aiheuttamat suuret päästömäärät.”

“CO₂- ja muista päästöistä aiheutuvaa kasvihuoneilmiötä, joka sekä otsonikerrosta ohentamalla, että globaalia keskilämpötilaa nostamalla aiheuttaa merkittäviä muutoksia globaaliin ilmastoon CO₂- ja muista päästöistä aiheutuvaa kasvihuoneilmiötä, joka sekä otsonikerrosta ohentamalla, että globaalia keskilämpötilaa nostamalla aiheuttaa merkittäviä muutoksia globaaliin ilmastoon.”

Myöskin oli perusteltu mitä ilmastonmuutos tarkoittaa sillä, että otsonikerros ohenee.

“Hiilidioksidipäästöjen takia otsonikerros ohenee, jolloin isompi määrä auringon säteilyä pääsee maan pinnalle. Tämä lämmittää maan kuorta ja aiheuttaa globaalia ilmaston lämpenemistä.”

“Otsonikerroksen ohenemista, josta johtuen ilmasto maapallolla muuttuu. Jäätiköt sulaa, luonnonkatastrofit yleistyvät.”

Ilmastonmuutos tarkoittaa osan vastaajan mielestä, että se on ympäristöongelma. Muutama vastaus aiheeseen liittyen.

“Ilmastonmuutos on meidän kaikkien ympäristöongelma ja suurin tällä hetkellä. Ilmaston lämpeneminen, vaikuttaa suuresti ja moninaisesti muihin maapallolla oleviin asioihin, luonto, eläimet jne.”

“Ympäristöongelma. Se vaikuttaa ihmistoimintaan ja luonnonympäristöihin.”

“Ilmastonmuutos on ympäristöongelma. Ilmastonmuutos on kasvihuoneilmiön voimistumista.”

Ilmastonmuutoksen kerrottiin tarkoittavan myös sitä, että esimerkiksi eläinlajien kuolemista sukupuuttoon.

“Ilmasto lämpenee, eläimiä kuolee sukupuuttoon, jäätiköt sulaa, järkyt saasteet, ihmisiä kuolee.”

“Meret rehevöityy, manner jää sulaa, maatalous horjuu, eläimet kuolee sukupuuttoon, otsonikerros ohenee.”

Vastauksissa oli myös kerrottu luonnon näkökulmasta ilmastonmuutosta. Tässä esimerkkejä vastauksista.

“Luonto kärsii ihmisten itsekkyyden vuoksi. Paljon saasteita ja elämme yli luonnonvarojen. Jäätiköt sulaa ja luonnon biodiversiteetti kärsii ilmaston lämpenemisen vuoksi.”

“Luonnonvarojen loppuminen osittain tai kokonaan ja vaikuttaminen ilmastoon, luonnon ”käyttämiseen.” Ihminen ajanut luonnon vararikoon. Ilmaston lämpeneminen, mannerjäätiköiden sulaminen, maanjäristykset jne.”

Myöskin oli perusteltu ilmastomuutoksen tarkoittavan jäätiköiden sulamista.

“Voidaan puhua myös ilmaston lämpenemisestä. Keskilämpötilat ympäri maailmaa ovat nousemassa, ja tämä aiheuttaa lieveilmiöitä kuten jäätiköiden sulamista. Tämän seurauksena taas merenpinnan tasolla olevat alueet jäävät veden alle, kun merenpinta nousee.”

“Otsonikerros ohenee, joten ilmasto lämpenee ja esimerkiksi napajäätiköt sulavat. Sääolosuhteet vaihtelevat odottamattomasti mikä häiritsee esimerkiksi eläinten luontaista käyttäytymistä (muuttolinnut ym.).”

Muutamia vastauksia, jossa oli perusteltu omat näkökulmat aiheeseen pitkän aikavälin muutoksilla.

“Pitemmän aikavälin muutoksia mm. Lämpötiloissa.”

“Pitkällä aikavälillä tapahtuva muutos maapallon ilmakehässä, joka vaikuttaa merkittävästi planeetan elämään.”

“Talvella ei oo lunta ja kesällä on kylmä näin yksinkertaistettuna.”

Ilmastomuutos vastaajien mielestä tarkoittaa myöskin kasvihuoneilmiötä.

“Kasvihuoneilmiön vahvistumisen seurauksena ilmaston keskilämpötila on noussut, mikä aiheuttaa erilaisia sään ääri-ilmiöitä. Kasvihuoneilmiön vahvistuminen johtuu päästöjen lisääntymisestä.”

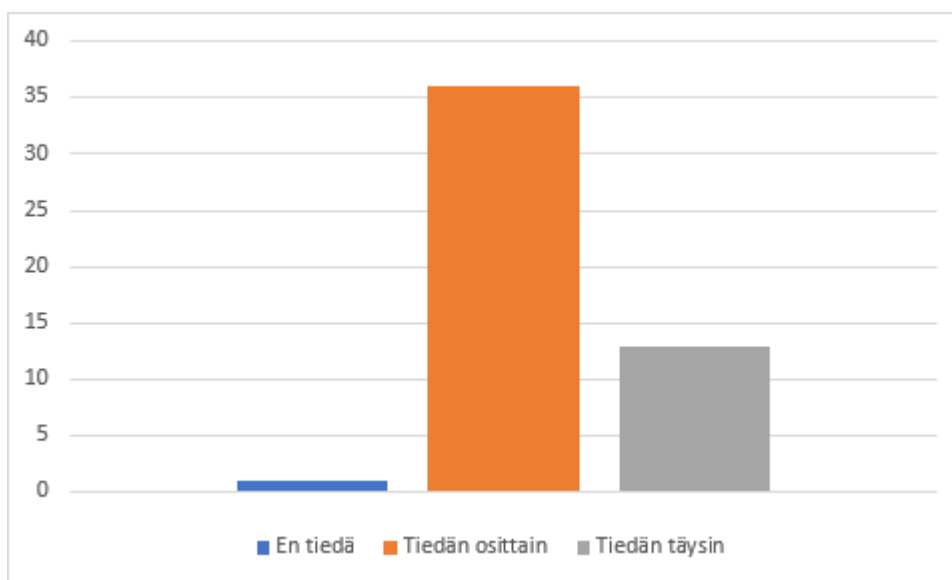
Tässä muutamia pidempiä vastauksia, jossa oli selitetty monesta eri näkökulmasta, mitä ilmastomuutos tarkoittaa.

“Ilmaston muutos tarkoittaa ihmisen toiminannan seurauksena tapahtuvaa ilmaston lämpenemistä, jonka takia ekosysteemit menettävät monimuotoisuuttaan. Maailman ja merien keskilämpötila nousee. Napajäätiköt sulavat, jonka seurauksena myös merien pinta nousee. Ilmastomuutoksen seurauksen myös äärisäiliöt yleistyvät eri puolilla maailmaa. Ilmastomuutosta aiheuttavat muun muassa fossiilisten polttoaineiden käyttö. Matkailualaan liittyen etenkin lentoliikenne saastuttaa paljon.”

“Ilmastomuutokseen liittyy monia asioita, joista kriittisin on ilmaston lämpeneminen kaikkialla maailmassa. Ilmastomuutoksen myötä maailman eliöstö joutuu mukautumaan uudelleen ympäristöönsä ja pahimmassa tapauksessa muuttamaan sieltä uhattuna. Kriittisimmät alueet ilmastomuutokselle ovat napa-alueet sekä valmiiksi kuumat/kuivat alueet. Myös rannikot ovat uhattuna vedenpinnan nousun takia. Ilmastomuutos tarkoittaa ihmiskunnalle monia taloudellisia investointeja sekä luopumista joistakin hyödykkeistä, jotka ovat tulleet normaaleiksi viimeisten satojen vuosien aikana. Ilmastomuutos tarkoittaa myös ihmisten sopeutumista totuttua haastavampiin sääolosuhteisiin kaikkialla maailmassa. Ilmastomuutosta vastaan asetettavat ilmastotoimet puolestaan aiheuttaisivat ihmiskunnassa erimielisyyksiä sekä uusien käyttäytymisnormien

ja säädösten hyväksymistä niin kansainvälisellä, yhteiskunnallisella, alueellisella, paikallisella ja henkilökohtaisellakin tasolla.”

Vastaajilta kysyttiin tietävätkö he mistä ilmastonmuutos johtuu. Kysymyksessä oli vastaus vaihtoehtoina “En tiedä”, “Tiedän osittain” ja “Tiedän täysin”. Vastauksia kysymyksiin saatiin; en tiedä vastasi 1 (2%) vastaajaa, tiedän osittain vastasi 36 (72%) vastaajaa ja tiedän täysin vastasi 13 (26%) vastaajaa. Tiedän osittain ja tiedän täysin mistä ilmastonmuutos johtuu, oli huomattava prosentti ero. En tiedä vastauksia oli vain 2% josta voidaan päätellä se, että opiskelijat tietävät hyvin mistä ilmastonmuutos johtuu kuitenkin, tiedän osittain vastauksen prosentit, olivat kaikista korkeimmat. Kuvasta 6 pystytään päättelemään se, että vastaajat tietävät osittain mistä ilmastonmuutos johtuu, mutta eivät tiedä täysin.

Kuva 6. Tietämys mistä ilmastonmuutos johtuu (n=50).

Vastaajien määrä kysymyksessä oli 44. Kysymys oli avoin kysymys, kuten aikaisemmassa, perustelua pyydettävässä kysymyksessä tässäkin vastaajat saivat omin sanoin kertoa, mistä ilmastonmuutos heidän mielestään johtuu.

Ilmastonmuutos vastaajien mielestä johtuu saasteista.

“Saasteet (tehtaat, kulkuneuvot), liika maatalous, merien roskittaminen.”

“Saasteista, ylikansoittumisesta, matkustelusta, yksityisautoilusta.”

Osan vastaajan mielestä ilmastonmuutos johtuu ihmisten toiminnasta.

“Ihmiset pilaa maapallon saasteilla. Maapallon varat kulutetaan loppuun ja ylikin.”

“Ihmisten toimista suurimmin osin. Myös luonnostaan ilmasto lämpenee aika ajoin, mutta me kiihdytämme sitä.”

“Pääosin ihmisten toiminnasta, teollisuudesta ja muusta luonnon saastuttamisesta, luonnonvarojen ylikäytöstä ja kasvihuonekaasujen ja hiilidioksidin lisääntymisestä.”

Ilmastonmuutos johtuu vastaajien mielestä myöskin teollisuudesta.

“Teollisuuden ja globalismin myötä tapahtuvasta hiilidioksidipäästöjen kasvusta.”

“Teollisuuden ja teollistumisen aikaansaamista hiilidioksidipäästöistä, ylikansoittumisesta ja ihmisten piittaamattomuudesta.”

Ilmastonmuutos johtuu hiilidioksidipäästöistä.

“Hiilidioksidipäästöistä, joita syntyy esimerkiksi autoilusta, lentokoneista sekä vaateteollisuudesta.”

“Hiilidioksidipäästöt, jotka kuluttavat suojaavaa otsonikerrosta.”

Ilmastonmuutos vastaajien mielestä johtuu myöskin.

“Sademetsien kaataminen Tehtaiden ja liikenteen saastuttaminen.”

“Ilmansaasteista, jäätiköiden sulamisesta.”

Ilmastonmuutos johtuu pakokaasuista, jotka vaikuttavat otsonikerrokseen.

“Pakokaasut tuhoavat suojaavaa otsonikerrosta.”

Vastaajien mielestä ilmastonmuutos johtuu myös päästöistä.

“Päästöt.”

“Liian suurista päästöistä, josta seuraa kasvihuoneilmiö.”

Vastauksissa oli myös kerrottu ilmastonmuutoksen johtuvan kasvihuoneilmiöstä.

“Kasvihuoneilmiöstä.”

“Kyseessä on voimistunut kasvihuoneilmiö ja täten ilmasto lämpenee. Tämä johtuu voimakkaasta noususta hiilidioksidin, metaanin ja muiden kasvihuonekaasujen osalta. Ihmisen toiminnan kautta nämä päästöt lisääntyvät ja aiheuttavat ilmaston lämpenemistä.”

Kasvihuonekaasuista.

“Lämpötilan nousu johtuu kasvihuonekaasujen lisääntymisestä ilmakehässä. Sitä vapautuu ilmakehään aina, kun poltamme esimerkiksi öljyä, maakaasua, tai puuta. Energiaa ja luonnonvaroja

kuluu, kun maailman ihmiset ostavat ja kuluttavat enemmän tavaroita, lämmittävät rakennuksiin sekä liikkuvat yhä enemmän autoilla, lentokoneilla ja muilla moottoriajoneuvoilla.”

“Kasvihuonekaasut, merkittävin päästöjen lähde on fossiilisten polttoaineiden eli hiilen, öljyn ja maakaasun käyttäminen energiantuotannossa ja liikenteessä. Kasvihuonekaasuja syntyy myös mm. maataloudessa, teollisuuden prosesseissa, kaatopaikoilla ja metsäpaloissa.”

Ilmaston lämpenemisestä.

“Ilmastonmuutos johtuu monesta asiasta. Yksi suurimmista on ilmaston lämpeneminen ja sen seuraukset.”

Muita vastauksia oli ilmastonmuutoksen johtuvan kulutuskulttuurista.

“Ihmisen aiheuttamasta saastuttamisesta ja resurssien suurkuluttamisesta.”

“Nykymaailman kulutuskulttuuri.”

“Suuren kulutuksen vuoksi.”

Muutamia perusteluja sai myös ilmaston luonnollinen lämpeneminen. Tässä muutama esimerkki vastauksista.

“Osittain ihmisten tuottamista kasvihuonekaasuista, osittain luonnollisista maapallon ilmaston syklisyydestä.”

“On olemassa luonnollista ilmastonlämpenemistä (mm. jääkauden jälkeinen aika), mutta myös esimerkiksi hiilidioksidipäästöt vaikuttavat asiaan.”

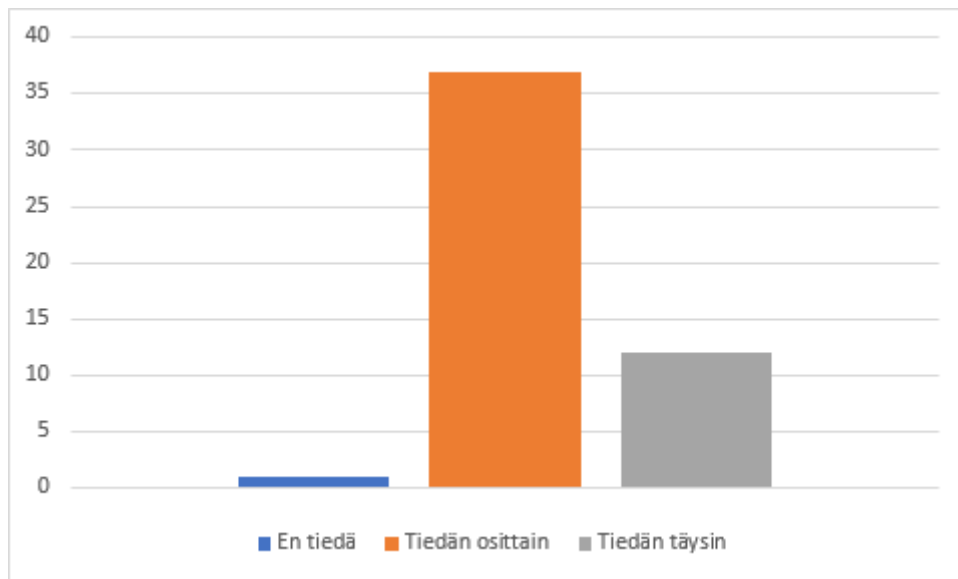
“Tähän vaikuttavat niin saasteet ja epäpuhtaudet kuin ilmakehän oheneminen. Teollistumisen kehittyminen ja sivilisaation kasvu ovat edesauttaneet liikenteen, tuotannon ja kulutuksen kasvua. Luonnontilainen maapallon kantokyky on ylittynyt siten, ettei se luonnollisesti pysty korjaamaan aiheutuneita vahinkoja. Kulutus on siis ihmiskunnalla suurempi kuin arvostus luontoa ja ympäristöä kohtaan.”

8.3 Matkailu ja ilmastonmuutos

Seuraavissa kysymyksissä vastaajilta kysyttiin heidän tietämystään matkailun vaikutuksista ilmastonmuutokseen. Kysymysten tarkoituksena oli selvittää restonomiopiskelijoiden tietämystä matkailun näkökulmasta ilmastonmuutokseen. Vastauksia haluttiin tietääkö vastaajat, miten matkailu vaikuttaa ilmastonmuutokseen, miten matkailu heidän mielestään vaikuttaa ilmastonmuutokseen, tietävätkö he millainen vaikutus ilmastonmuutoksella on matkailualaan, miten heidän

mielestään ilmastonmuutos vaikuttaa matkailuun, ovatko he huolestuneita ilmastonmuutoksen vaikutuksesta matkailuun sekä perustelemaan vastauksensa tähän kysymykseen.

Kysymyksessä tietävätkö vastaajat, miten matkailu vaikuttaa ilmastonmuutokseen vastaus vaihtoehdot olivat ”En tiedä”, ”Tiedän osittain” ja ”Tiedän täysin”. En tiedä vastauksia oli 1 (2%), tiedän osittain 37 (74%) ja tiedän täysin 12 (24%). Kuvasta 7, perusteella voidaan päätellä, että vastaajat tietävät osittain, mutta eivät ole täysin tietoisia siitä, miten matkailu vaikuttaa ilmastonmuutokseen.

Kuva 7. Tietämys miten matkailu vaikuttaa ilmastonmuutokseen (n=50).

Miten matkailu heidän mielestään vaikuttaa ilmastonmuutokseen- kysymys oli avoin kysymys, johon vastaajat saivat kertoa omin sanoin vastauksensa. Vastauksia kysymykseen tuli 46. Vastaajat osasivat hyvin ja perusteellisesti kertoa oman näkemyksensä, miten matkailu vaikuttaa ilmastonmuutokseen. Vastaajat ovat siis hyvin perehtyneet aiheeseen.

Vastaajat vastasivat miten matkailun vaikuttaa ilmastonmuutoksen avoimeen kysymykseen seuraavanlaisesti. Vastaajat perustelivat lentoliikenteen/lentämisen vaikuttavan ilmastonmuutokseen. Tässä muutama esimerkki vastauksista.

”Lentäminen on ehkä suurin ongelma matkailussa.”

”Lentoliikenteen päästöt vaikuttavat.”

”Lentoliikenne ja saasteet.”

“Lentokoneet, laivat saastuttavat.”

Lentokoneiden lisäksi, vastaajat vastasivat laivojen sekä junien vaikuttavan ilmastonmuutokseen.

“Lentokoneista, laivoista ja muista kulkuvälineistä tulee saasteita.”

“Esimeriksi lentokoneet ja laivat aiheuttavat merkittävästi päästöjä.”

“Lentokoneet, junat ja laivat saastuttavat ilmaa.”

“Esimerkiksi laivamatkailu on varsin haitallista ympäristölle, laivoissa käytettävän polttoaineen takia.”

Ihmisten matkustaminen vaikuttaa ilmastonmuutokseen.

“Matkailuun liittyy järjestyttävä määrä matkustamista. Autolla julkisilla ja lentäen tämä saastuttaa ilmastoa. Matkailu vaikuttaa myös arktikuluttuuresti eri paikkojen ilmastoon sillä matkailu varsinkin ylitorismi vaikuttaa alueen rakenteeseen ja kasvattaa alueen kuormitusta ja jätteen syntymistä.”

“Ihmisten matkustelu kaukokohteisiin aiheuttaa suuria päästöjä ja jätettä.”

Matkustaminen lisää päästöjä, joka vaikuttaa ilmastonmuutokseen.

“Matkustamisen edellyttämät liikennemuodot lisäävät CO2 pitoisuutta.”

“Se lisää matkailun tuottaman hiilijalanjäljen kautta päästöjä ja tätä kautta kiihdyttää ilmastonmuutosta.”

Matkailu lisää ihmisten liikkumista paikasta toiseen, ja fossiilisiin polttoaineisiin nojaava liikenne on suuri ilmaston saastuttaja.”

“Lentäminen ja muu matkan kulkuväline aiheuttaa päästöjä joka saastuttaa ilmastoa. Monet tekevät vain lyhyitä matkoja, joka kuluttaa paljon enemmän kuin se että menisi pidemmäksi aikaa.”

“Pääasiallinen syy on paikasta toiseen liikkumisesta johtuvat kasvihuonepäästöt.”

Matkustaminen tuhoaa kohteita.

“Matkustus esim laivat, lentoliikenne edesauttaa. Ihmiset tuhoaa matkakohteita.”

Matkakohteissa kierrätys, roskaaminen ja lajittelu huonoa.

“Päästöjä ja saasteita lisää ihmisten liikkuminen paikasta toiseen. Kierrätys on usein heikkoja, jolloin jätteen määrä ja jatkokäsittely kuluttavat luontoa liikaa.”

“Varsinkin lentäminen ja muu matkustaminen saastuttaa ja vaikuttaa ilmastonmuutokseen. Myös roskaaminen ja majapaikkojen lämmittäminen.”

Oli myös perusteltu, sen vaikuttavan luontoomme.

“Aiheuttaa alueellista eroosiota luonnossa, matkustaminen yleisesti tuottaa suunnattomasti päästöjä, esim. lentokoneet, laivat ja autoilu.”

“Luonnonvaroja ”syömällä” jos ei toteuteta kestävää kehitystä. Saasteita ja roskausta.”

“Ilmansaasteet lisääntyvät, roskittaminen lisääntyy, luonnonvarojen liika käyttö, luonnon turmeleminen.”

“Matkailu saastuttaa luontoa.”

Erilaisten kuljetuspalveluiden vaikutus ilmastonmuutokseen.

“Kuljetuspalvelut eri muodoissaan aiheuttavat fossiilisten polttoaineiden leviämisen ilmakehään.”

“Matkailun kuljetuspalvelut aiheuttavat päästöjä, esimerkiksi laiva- ja lentoliikenne.”

Ekologisuus ja kestävä kehitys.

“Erilaisten näkökulmien kautta voidaan nähdä tämä, mutta mieleen tuli kestävän kehityksen osa-alueet matkailussa.”

“Toistaiseksi ei ole keksitty (tai ainakaan kovin yleisessä käytössä) biopolttoainetta esimerkiksi lentokoneisiin. Liikenne onkin saastuttava tekijä matkailussa.”

“Kaikesta liikenteestä syntyy päästöjä, jotka aiheuttavat kaasuja ilmakehään tai muita saasteita. Turistit usein kuluttavat myös hyvin ei-ympäristöystävällisiä palveluja, kuten käyvät ravintoloissa syömässä.”

Avoimeen kysymykseen saatiin myös vastauksia, jotka liittyivät ylikuormittumiseen.

“Matkailusta aiheutuvat päästöt, luonnon ylikuormittuminen ihmismassoista ja roskaamisesta sekä jatkuva uusien turistikeskusten rakentaminen vaikuttavat ilmastonmuutokseen.”

Ilmastonmuutos vaikuttaa matkakohteissa tapahtuvaan rakentamiseen/laajentamiseen.

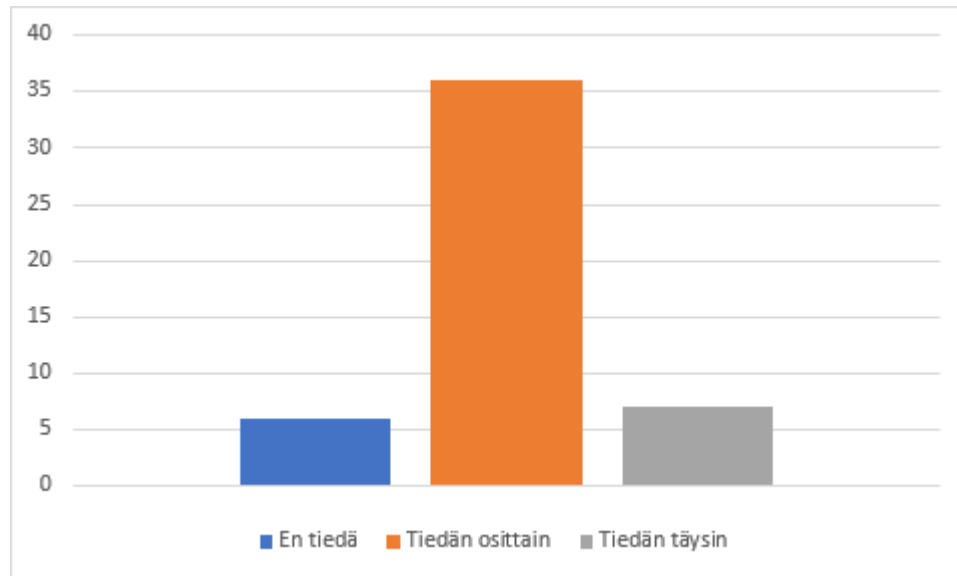
“Lentämisestä syntyy valtavasti päästöjä, juna-matkustamisesta syntyy päästöjä, uusien kohteiden rakentaminen kuluttaa maaperää.”

“Matkailualueiden kantokyky ei kestä liian suuria ihmismääriä, kulkuneuvot suhteellisen epäekologisia.”

“Matkailukohteet ”joutuvat” laajentamaan toimintaansa matkailun suosion kannalta täten vaikuttaen hiilidioksidipäästöihin, lentokoneet ja laivat saastuttavat ilmastoa pidemmällä aikavälillä ja esimerkiksi ihmiset saastuttavat omalla toiminnallaan maapallon ilmastoa.”

Kyselyssä kysyttiin, tietävätkö he millainen vaikutus ilmastonmuutoksella on matkailualaan. Tähän kysymykseen vastanneita oli vain 49. Vastaus vaihtoehtoina kysymykseen oli “En tiedä”, “Tiedän osittain” sekä “Tiedän täysin”. En tiedä vastauksia oli 6 (12%), tiedän osittain 36 (74%) ja

tiedän täysin 7 (14%). Kuvasta 8, voidaan päätellä, että vastaajat tietävät osittain millainen vaikutus ilmastonmuutoksella on matkailuun. En tiedä vastaus vaihtoehdon prosentti määrä jäi kohtuulliseksi. En tiedä vastausten määrä olisi kuitenkin voinut olla huomattavasti pienempi, koska vastaus prosentti oli yli 10.

Kuva 8. Tietämys ilmastonmuutoksen vaikutuksesta matkailuun (n=49).

Seuraava kysymys oli avoin kysymys, jossa kysyttiin miten ilmastonmuutos heidän mielestään vaikuttaa matkailuun. Kysymykseen saatiin 39 vastausta, jossa vastaajat kertoivat oman näkemyksensä kysytyyn kysymykseen. Perusteluja kysymykseen tuli laajasti, vaikkakin vastauksia ei saatu 50.

Perusteluja tuli seuraavanlaisia matkailijat tiedostavat ympäristöystävällisyyden.

“Osa kohteista käy lämpötilan ja kuivuuden kasvaessa kelpaamattomaksi matkailuun. Ihmisten tietoisuus vähentää kysyntää tai vaatimustaso kestävämpään matkailuun kasvaa.”

“Matkailijat tiedostavat ympäristöystävällisyyden merkityksen ja arvostavat ekologisia tuotteita ja palveluja enemmän, jolloin puhutaan ns. ekoturismista. Tässä kohtaa myös kestävä kehityksen huomiointi ja vastuullisuus ovat matkailuyrityksessä arvostettuja piirteitä.”

Vastaajista osa vastasi myös, että ilmastonmuutos vaikuttaa matkailuun korostamalla vastuullisuusvaatimuksia matkailuyrityksessä.

“Kuluttajat haluavat olla tietoisia mistä palvelut ja tuotteen koostuvat tarkasti, kuinka ekologisia vaihtoehtoja on olemassa. Tästä johtuen matkailualalla toimijoiden on tärkeää kiinnittää toiminnassaan huomiota koko palvelukokonaisuuteen ja ketjuun. Ihmiset tulevat matkustamaan aina,

mutta tavat, joilla matkustetaan ja motiivit muuttuvat maailman mukana, joten matkailualalla toimijoiden on pystyttävä muuntautumaan maailman mukana.”

“Muuttaa talvimatkailua, korostaa matkailuyritysten vastuullisuusvaatimuksia, muuttaa kuluttajien matkustustottumuksia ja muuttaa matkailua maantieteellisestä näkökulmasta (entiset talvimatkailijat siirtyvät sinne, missä on lunta).”

“Matkailupalveluiden tuottajien pitää olla ympäristötietoisempia ja ympäristöystävällisempiä toiminnassaan. Osa matkakohteista saattaa ilmastonmuutoksen myötä tuhoutua kokonaan, vaikutuksia on monia.”

“Ilmastonmuutos sekä lisääntynyt ilmastotietoisuus on saanut matkailualan toimijoita kehittämään toimintaansa entistä kestävämpään suuntaan, mikä onkin äärimmäisen hieno juttu. Matkailualalla ja luonnolla voidaan kuitenkin sanoa olevan ristiriitainen suhde, sillä matkailu on riippuvainen kauniista ja puhtaasta luonnonympäristöstä, mutta toisaalta matkailulla on ollut taipumusta tuhota juuri niitä asioita, jotka houkuttelevat matkailijoita.”

Sekä vastattiin, että ilmastonmuutos vaikuttaa matkailualla kohteiden vahingoittumisella.

“Osa kohteista saattaa vahingoittua ilmastomuutoksen takia, kuten esimerkiksi merenpinnan nousu vie saaria tynnellä merellä. Ihmisten pitäisi vähentää kaukomatkustelua (varsinkin lyhyitä matkoja kauas) ja keskittyä lähimatkailuun. Myös kohteiden ja palveluiden tulee noudattaa kestävä kehitystä ja sen arvoja.”

“Luonnonnähtävyyksien turmeltuminen ja saastuminen, uhanalaisten lajien kuoleminen sukupuuttoon. Matkailu kallistuu koska joudutaan kustantamaan ihmisten aiheuttamia vahinkoja luonnolle.”

Kotimaanmatkailun kasvaminen. Vastauksista muutama esimerkki.

“Kotimaan matkailu kasvaa, ihmiset tekevät kestävän kehityksen mukaisia valintoja ja tietoisuus aiheesta kasvaa.”

“Suomen matkailussa muutokset ovat/tulevat olemaan isoimpina talvimatkailussa, koska talvi ja lumi ovat suuria vetovoimatekijöitä suomessa.”

“Lapin ja yleisesti suomen matkailu vaakalaudalla koska lumi, laskettelukeskukset yms.”

Ilmastonmuutos vaikuttaa matkailualalla sääilmiöihin.

“Talvi lyhenee, mikä vaikuttaa talvikohteiden toimintaan ja aukioloaikoihin, joitain saarivaltioita ja rantalomakohteita jää meren pinnan alapuolelle, sään ääriolosuhteet yleistyvät.”

“Esimerkiksi meret ja ilmat saastuvat.”

“Matkailu ja matkakohteiden vetovoima on monesti ympäristöön ja ilmastoon liittyvä. Ilmastonmuutos muuttaa näitä olosuhteita. Lämpimissä matkakohteissa ilmasto saattaa muuttua tukalan kuumaksi, kun taas lumeen nojaavissa kohteissa ei välttämättä saada lunta tarpeeksi turistien houkuttelemiseksi. Myös voimistuvat ääri-ilmiöt säässä voivat vaikuttaa kohteiden turvallisuuteen ja houkuttelevuuteen. Jäätiköiden sulassa ja merenpinnan noustessa osa kohteista saattaa

myös jäädä veden alle. Osa kohteista saattaa myös hyötyä ilmastonmuutoksesta, esim. Keski-Euroopasta saapui jo viime kesänä joukoittain turisteja viileään Suomeen pakoon tukalan kuumaa kesää.”

Ekologisen matkustaminen suosiminen.

“Ihmiset alkaneet suosimaan ekologisempaa matkailua, kuten junalla matkustamista.”

“Muutoksia on tulossa, sillä vanhoilla matkailutavoilla ei ole ilmastoystävällistä jatkaa toimintaa. Tämä vaatii paljon uuden kehittämistä esim. kulkuneuvojen, ekologisten rakennusten ja ilmastoystävällisten kohteiden saralla.”

“Lähimatkailu tulee olemaan suositumpaa niiden keskuudessa, jotka ovat hyvin ilmastoystävällisiä.”

“Mielestäni sillä pitäisi olla suuri vaikutus. Se vaikuttaa tällä hetkellä liian vähän matkailuun, se pitäisi ottaa vakavammin. Ekologisuus on kuitenkin tullut suuresti esille, ja matkailijat suuremmissa määrin valitsevat sellaisen vaihtoehdon, joka ei edistä ilmastonmuutosta. Ihmiset matkustavat enemmän ilman lentoliikennettä.”

Moni saattaa vähentää matkustamista tai muuttaa matkailutottumuksia.

“Monet ihmiset ovat alkaneet boikotoimaan lentomatkustusta päästöjen vuoksi. Ilmastonmuutos saattaa siis vähentää matkustusta tai ainakin muuttaa matkailutottumuksia. Esimerkiksi junalla matkustamisen suosio tulee mahdollisesti nousemaan.”

“Ilmastonmuutos muuttaa matkailua, Esimerkiksi lähtö- ja kohdemaat muuttuvat.”

“Moni vähentää matkustamista.”

“Matkailu on taloudellisesti merkittävä toimiala ja sen merkitys kasvaa tulevaisuudessa entisestään. Ilmastonmuutos vaikuttaa muun muassa siihen, mihin matkailijavirrat tulevaisuudessa suuntautuvat.”

Muutamia vastauksia oli myös kestävästä matkailusta.

“Ihmiset haluavat tietää tuotteiden alkuperää ja suosivat kohteita, jotka säästävät luontoa ja ilmastoa.”

“Ihmiset ovat alkaneet ajattelemaan kestävä matkailua eli oltaisiin esim. pidempään yhdessä kohteessa.”

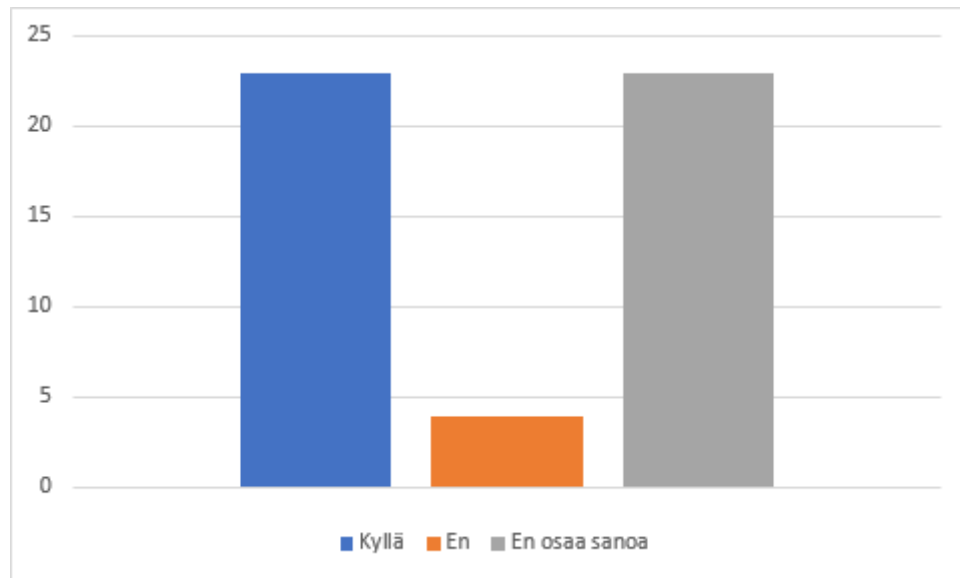
Päästöt vaikuttavat matkailualla ilmastonmuutokseen.

“Päästörajoitukset vaikuttavat eniten.”

“Halutaan tehdä vähäpäästöisiä ratkaisuja.”

“Päästöjä pyritään rajoittamaan aktiivisesti. Erilaiset rajoitukset sekä muutokset ihmisten kulutuskäyttäytymisessä vaikuttavat matkailuun ja matkailuun rinnastettaviin toimialoihin.”

Kyselyssä kysyttiin myös, sitä ovatko vastaajat huolestuneita ilmastonmuutoksen vaikutuksesta matkailuun. Vastaus vaihtoehtoina oli ”Kyllä”, ”En” ja ”En osaa sanoa”. Kyselyn vastauksen jakautuivat aika tasaisesti kyllä ja en osaa sanoa vaihtoehtojen välille. Kyllä vaihtoehto sai 23 (46%) vastauksista, en 4 (8%) ja en osaa sanoa 23 (46%). Kuvasta 9, pystytään päättämään, että vastaajat ovat saman verran sekä huolestuneita, että eivät osanneet sanoa omaa näkökulmaansa asiaan.

Kuva 9. Vastaajien huolestuneisuus ilmastonmuutoksesta (n=50).

Tähän avoimeen kysymykseen vastauksia saatiin 40, joka on hyvä, että näinkin moni pystyi perustelevaan oman vastauksensa.

Tässä muutamia esimerkki vastauksia, jossa vastaajat käsittelivät ilmastonmuutosta matkailun näkökulmasta.

”Matkailu on toistaiseksi kasvava ala, johon kuitenkin kaikki maailmanmuutokset vaikuttavat ensimmäisten joukossa. Esimerkiksi koronatilanne rokotti ensimmäisenä matkailualaa.”

”On vielä monia asioita, joissa emme tiedä miten ilmastonmuutos ja matkailu sopivat yhteen ja miten siihen pitäisi suhtautua. Ihmiset matkustavat varmasti vielä tulevaisuudessa, mutta millä hinnalla.”

”Se vähentää matkailua, nostaa matkojen hintaa.”

Muutama esimerkki, jossa käsiteltiin ilmastonmuutosta matkailualan näkökulmasta.

”Matkailuala kasvaa kokoajan siitä huolimatta, vaikka ilmastonmuutos uhkaa.”

”Kyllä, koska olen huolestunut ilmastonmuutoksen vaikutuksesta kaikkeen. Matkailuala on iso osa taloutta ja ilmastonmuutoksesta johtuvat tulojen vähentymiset (mm. ihmiset ei sen vuoksi matkusta niin paljon) voivat vaikuttaa talouteen suuresti.”

”Ilmastonmuutos etenee todella nopeasti, eikä sen vaikutuksia voida kovin tarkasti ennustaa. Olen luottavainen siihen, että matkailuala pystyy sopeutumaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, mutta samalla huolestunut mahdollisista tuhoutuvista kohteista ja epävarmuudesta, joka ilmastonmuutoksen ympärillä on.”

Osa vastaajista oli perustellut myöskin matkailutoimijoilla.

“Ihmiset matkustavat siitä huolimatta, vaikka tietävätkin sen vaikutukset. Matkantarjoajat ja eri toimijat pyrkivät muuttamaan omaa toimintaa paremmaksi, joten en usko, että matkailuala olisi katoamassa ilmastonmuutoksen vuoksi. Ihmiset vain suosivat nyt eettisempiä ja ympäristöystävällisempiä vaihtoehtoja, mikä on tietysti hyvä asia.”

“Kaikki toimijat eivät vielä välitä kestävämmistä toimenpiteistä.”

Muutamia vastauksia, jossa vastaajat olivat huolestuneita ilmastonmuutoksen vaikutuksista matkailuun.

“Olen huolestunut puolin ja toisin. Olen huolestunut myös matkailun vaikutuksesta ilmastoon.”

“Kyllä, koska olen huolestunut ilmastonmuutoksen vaikutuksesta kaikkeen. Matkailuala on iso osa taloutta ja ilmastonmuutoksesta johtuvat tulojen vähentymiset (mm. ihmiset ei sen vuoksi matkusta niin paljon) voivat vaikuttaa talouteen suuresti.”

“Olen AINA huolestunut ilmastonmuutoksesta. Mutta sen yhteys matkailuun ei niinkään. Matkailuun löytyy varmasti puhtaampia tuottotapoja. Ja ne, joita ei kiinnosta jatkavat matkailutuotteiden kuluttamista ilmastonmuutoksesta välittämättä.”

Muutamia vastauksia, jossa ei oltu huolestuneita ilmastonmuutoksen vaikutuksista matkailuun.

“En ole huolestunut, sillä tiedän, että toimintaa kehitetään entistä kestävään suuntaan, joka mahdollistaa kestävämpää matkailua. Se puolestaan suojelee kohteiden vetovoimatekijöitä. Olen kuitenkin sitä mieltä, että kehityksen tulisi olla nopeampaa.”

“En oikein tiedä mitä mieltä asiasta olen enkä ole siihen kovin paljoa edes perehtynyt.”

Perusteluita, joita tuli avoimeen kysymykseen liittyivät rajoituksiin.

“Matkustaminen on ihmisen perustarve, joka ei tule loppumaan päästörajoituksista huolimatta.”

“Vaikeutuuko eri kohteiden saavutettavuus jos lentoliikennettä halutaan rajoittaa, samoin mahdolliset yksityisautoilun rajoitukset.”

“Tällä hetkellä korona mietityttää enemmän ja sen vaikutukset matkailuun. Jos ihmiset ovat estyneitä matkustamaan, vielä pitkään on monet pienet yritykset ainakin pulassa. Sekin mietityttää, jos käy niin, että joihinkin maihin ei voi koronan vuoksi matkustaa tai, että joidenkin maiden kansalaiset ovat estyneitä matkustamaan.”

Asiaa oli perusteltu myös päästöjen näkökulmasta.

“Toisaalta olen huolissani, jos matkailu vähenee ilmastonmuutoksen seurauksena. Mutta olen kuitenkin sitä mieltä, että on hyvä, että matkailussa suositaan mieluummin vähäpäästöisiä ratkaisuja.”

Perusteluja oli myöskin, että kulutuksesta aiheutuu tuhoja.

“Esimerkiksi monia kauniita luontokohteita on jo tuhoutunut turistien kulutuksen takia. Venetsia on COVID-19 viruksen myötä palautumassa kauniiksi kaupungiksi. Ilmastonmuutos huolestuttaa myös omien tulevaisuuden työllistymismahdollisuuksien takia.”

Näissä vastauksissa oli perusteltu, että ei olla huolestuneita ilmastonmuutoksen vaikutuksesta matkailualaan.

“Asioista on puhuttu paljon, mutta muutosta ei ole vielä mielestäni ollut niin rajusti nähtävissä. Saa nähdä mitä nyt tämän vuoden jälkeen tapahtuu.”

“Matkailu saattaa vähentyä, kun yritetään estää ilmastonmuutosta.”

“Tällä hetkellä se ei tunnu vaikuttavan suoraan vahvasti.”

“Osa matkailijoista tuskin välittää koko asiasta.”

Näkökulmia aiheeseen liittyen oli myöskin annettu tulevaisuuden näkökulmasta.

“Totta kai ilmastonmuutos vaikuttaa matkailualaan, mutta ihmisten kiinnostus matkailuun on niin suuri niin en usko siihen, että matkailu tulisi kokonaan loppumaan. Kuitenkin matkojen pituudet ja tarkoitus voi tulevaisuudessa muuttua.”

“Vaikutuksia on vaikea ennakoida puolueettoman tutkimustiedon puuttuessa.”

Asiaa oli käsitelty myös kotimaan matkailun näkökulmista.

“Ilmastonmuutos tuo etenkin Suomen matkailulle niin hyvää kuin myös huonoa. Etelä-Suomen matkailu tulee talviaikaan kärsimään mutta esimerkiksi Alppien asiakaskunta saattaa Keski-Eurooppaan vähälumisten talvien takia siirtyä Lappiin.”

“Todennäköistä on, että lentoliikenne tulee vähenemään, mikä ainakin joksikin aikaa aiheuttaa matkailun vähenemisen kauemmille alueille, kuten lappiin.”

Ekologisuus ja kestävämpi kehitys.

“Ihmiset ovat ruvenneet tukemaan kestävästä kehitystä ja osallistumaan luonnon elvyttämiseen.”

“Luontokohteiden turmeleminen. Energiaystävällisiä matkailumuotoja pitäisi olla enemmän.”

Tässä vastauksia, joissa oli annettu näkökulmia liittyen ympäristöystävällisyyteen.

“Toisaalta on hyvä asia, että matkailijat ovat ympäristötietoisempia. Mutta esimerkiksi merenpinnan nousun vuoksi monissa paikoissa turismi on kasvanut räjähdysmäisesti koska ihmiset kokevat, että heidän on päästävä katsomaan näitä uhanalaisia paikkoja, kun ne ovat vielä olemassa. Tästä yhtenä esimerkkinä malediivit. Monet muutkin paikat ovat saaristoilla, jonne ei pääse muuten kuin lentäen, ja lentäminen on ympäristölle kaikista haitallisista matkustustapaista. Toiminnallaan he siis vain kiihdyttävät ilmastonmuutosta.”

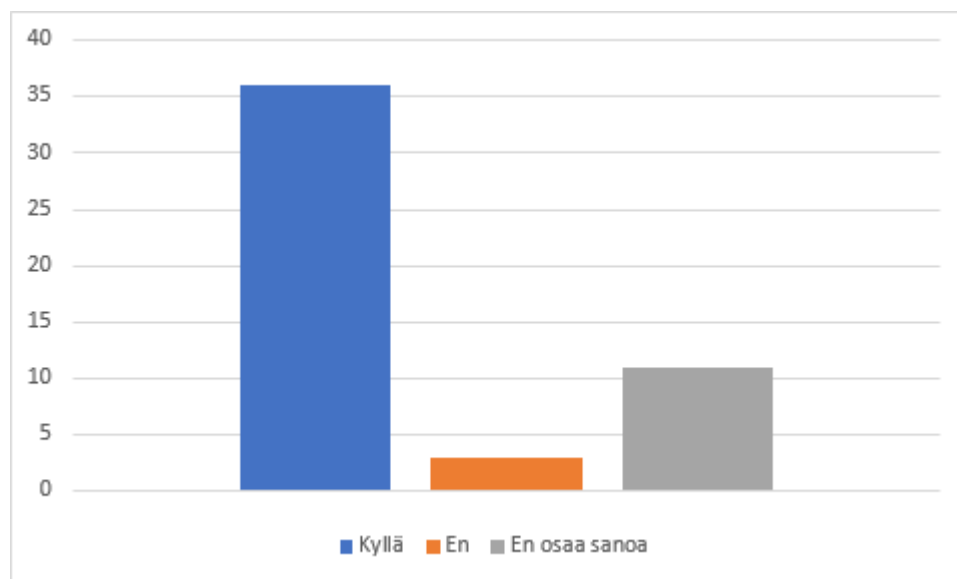
“Vaikein asia ilmastonmuutokseen liittyen on ihmisten käytöksen muuttaminen ympäristöystävällisempien valintojen tekoon. Ihmiset ovat pinttyneet kauan hyväksytyihin tapoihin kulutuksessa, liikenteessä ja yksityiselämän valinnoissa. Vaikka monet ihmiset ja toimielimet ovat alkaneet jo toimia, on valtaosa päättäjistä sekä ihmisistä edelleen epä tietoisia ilmastonmuutoksesta. Myös

kasvava ilmastonmuutoksen vastarintaliike huolestuttaa, sillä ristiriitainen tieto hämmentää vastaanottajan. Viestinnässä ja päätöksenteossa pitäisi tuoda enemmän konkretiaa esille, mutta haasteena on edelleen puhe tulevaisuuden ilmastonmuutoksesta, vaikka nyt on se hetki vaikuttaa tulevaisuuteen.”

8.4 Omat valinnat

Kyselyssä haluttiin myös ottaa selvää, pyrkivätkö vastaajat vaikuttamaan ilmastonmuutokseen omilla valinnoillaan sekä miten he pyrkivät vaikuttamaan ilmastonmuutokseen. Sekä haluttiin tietää, pitäisikö heidän mielestään matkailua rajoittaa lainsäädännön avulla ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

Kyselyssä kysyttiin pyrkivätkö he omilla valinnoillaan vaikuttamaan ilmastonmuutokseen. Vastausvaihtoehtoina oli ”Kyllä”, ”En” sekä ”En osaa sanoa”. Kyllä vastausprosentti oli 36 (72%), joka kertoo siitä, että vastaajat pyrkivät omilla valinnoillaan vaikuttamaan ilmastonmuutokseen. En vastauksen valitsi 3 (6%) ja en osaa sanoa 11 (22%). Kuvasta 10, voidaan nähdä, että vastaajat pyrkivät omilla valinnoillaan vaikuttamaan ilmastonmuutokseen.

Kuva 10. Vastaajien ilmastonmuutokseen vaikuttaminen omilla valinnoilla (n=50).

Kysymyksessä pyydettiin perustelemaan minkälaisia valintoja itse vastaajat pyrkivät tekemään, jolla he voivat vaikuttaa ilmastonmuutokseen. Vastauksia lukiessa muutamat valinnat nousivat esille eniten. Näitä valintoja olivat: kierrätys sekä lajittelu.

”Kierrätys, kestokassit, sähkön säästäminen.”

“Kotona esim. jätteen lajittelu aloitettu.”

“Roskien lajittelu, vähentää liikamatkustamista, mahdollisuuksien mukaan kestävät ja luomu valinnat ruokaostoksilla. Vaatteiden ostoa käytettynä tai kestävän kehityksen mukaan tehtyinä.”

Autoilun vähentämisellä.

“Kierrätän ja käytän autoa mahdollisimman vähän.”

“Jätteen oikeaoppinen lajittelu, autoilun välttäminen, ruokahävikin välttäminen.”

Suosimalla julkista liikennettä oman autoilun sijasta.

“Matkustelen huvimatkan Suomessa. Käytän julkisia, mikäli ne sopivat aikatauluini. Lajittelen jätteeni.”

“Suosimalla joukkoliikennettä.”

Suosimalla kotimaanmatkailua.

“Pyrin välttämään muovin kertakäyttöä, ja suosin kotimaanmatkailua.”

“En roskaa enkä osta kertakäyttötuotteita. Matkustan kotimaassa.”

Pyöräilemällä ja kävelemällä.

“Lajittelemalla roskat, kävelen auton sijasta yms.”

“Esimerkiksi en matkusta kovin useasti ulkomaille, ja pyrin käyttämään matkustuksessa esim. juna ja joukkoliikennettä. Lähimatkat kuljen kävellen tai pyörällä, olen vähentänyt lihansyöntiä ja katson nykyään tarkemmin, mitä syön ja miten se on tuotettu.”

Suosimalla kotimaisia tuotteita.

“Pyrin suosimaan kotimaisia tuotteita, ettei niiden kuljetukseen tarvitse käyttää esimerkiksi laivoja tai lentokoneita. Yritän kierrättää jätteet. Olen myös yrittänyt vähentää lihan syöntiä, vaikka siitä en ole luopunut.”

Vastaajista osa pyrki omalla kulutuksellaan vaikuttamaan ilmastonmuutokseen.

“Omalla kulutuksellani pyrin vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä ja hiilijalanjälkeäni.”

Ympäristöystävällisempiä valintoja arjessa.

“Pienillä ekologisilla valinnoilla ja teoilla.”

“Omilla pienillä toiminnoilla: roskien kierrätys, kaupassa en osta muovipusseja, vähäisempää veden kulutusta.”

Osa vastaaja kierrättää vaikuttaakseen ilmastonmuutokseen.

“Kierrätän, suosin kirpputoreja, olen myynyt oman autoni myös pois, joten kävelen ja kuljen julkisilla matkat.”

“Pyrin välttämään kulutusmuotia ja turhaa autoilua, kierrätän, pyrin syömään puhdasta lähiruokaa ja mahdollisimman kasvispainotteisesti. Omat tekoni tuntuvat pieniltä, mutta toivon oman esimerkin olevan kantava tekijä.”

“Pyrin kierrättämään jätteeni huolellisesti, vältän turhaa autoilua, suosin suomalaisia ja pohjoismaisia tuotteita.”

Tässä muutama esimerkki myös, kuinka vastaajat pyrkivät itse vaikuttamaan ilmastonmuutokseen päästöillä.

“Vältän lentomatkestusta, seuraan tuotteiden hiilijalanjälkiä sekä pyrin tulevaisuuden matkailuyrittäjänä selvittämään keinoja entistä vastuullisempaan matkailuun.”

“Vähentämällä päästöjä.”

“Yritän käyttää mahdollisimman paljon ympäristöystävällisiä tuotteita, ja esimerkiksi siten, että omaan diesel-auton bensa-auton sijaan.”

“Olen vähentänyt autoilua, käytän polkupyörää, kierrätän muovit, pahvit. Olen ostanut tyynejä, joihin voi lisätä täytettä, jolloin niitä ei tarvitse usein ostaa. Pyrin ostamaan vain tarpeellista.”

Käytettyjen tavaroiden suosiminen sekä kertakäyttöisten välttäminen.

“En roskaa enkä osta kertakäyttötuotteita. Matkustan kotimaassa.”

“Mitä käyttötavaroihin tulee, pyrin suosimaan käytettyä uuden sijasta.”

Omalla ruokavaliollaan vaikuttaminen ilmastonmuutokseen.

“Kulkuyhteyksien valinnassa eniten. Nykyään painottunut kasvispohjaiseen ruokaan. Kierrätys kova sana. Kaikki vaikuttaa.”

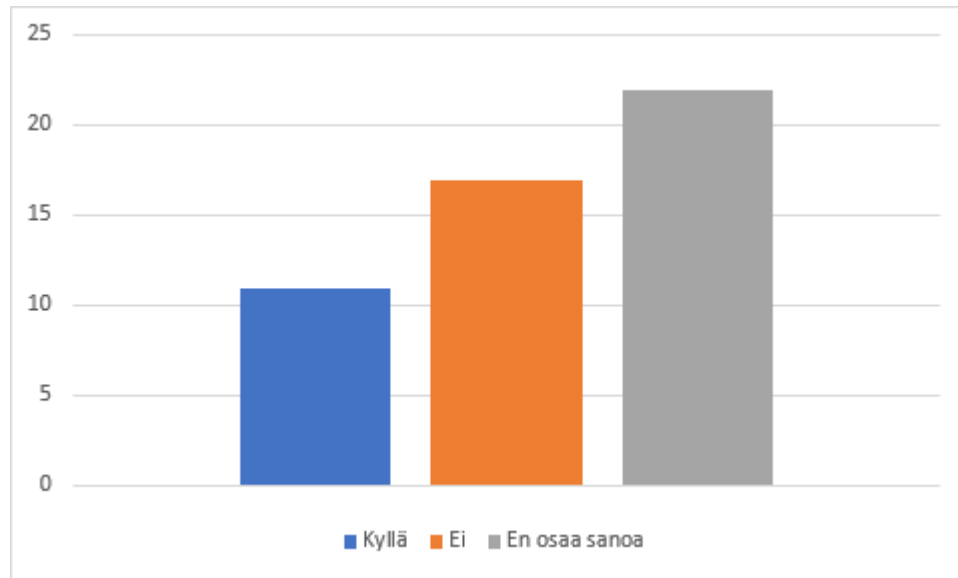
“Teen pieniä tekoja, kuten vihreää sähköä, auton käytön välttäminen ja paikallisen ruoan syönti.”

“Syön kasvisruokaa ja olen vähentänyt kulutuksen minimiin, pyrkien zerowaste-tyyliin. Autoilua ja lentämistä pyrin välttämään, myös oman hyvinvoinnin lisäämiseksi. Myös keskustelemalla ihmisten kanssa avoimesti ilmastonmuutoksesta ja ihan pienistäkin valinnoista, voi vaikuttaa suuresti, sillä tiedolla on tapana levitä eksponentiaalisesti. Myös äänestämällä ilmastonmuutokseen puuttuvia puolueita ja ehdokkaita, voi vaikuttaa.”

Ilmastonmuutokseen pyritään vaikuttamaan omilla matkailutottumuksilla.

“Mikäli matkustan, pyrin viipymään kohteessa pitkään. Lisäksi pyrin matkoillani aina löytämään vaihtoehtoja, jotka työllistävät pieniä toimijoita, sekä paikallisia. Arkielämässä kierrätän, pohdin ostokäyttäytymistäni, syön vegaanisesti, ja pohdin samoja asioita kulutusnäkökulmasta kuin matkustaessani. Yksityisautoilu on vähentynyt, vaikka joudun sitä valitettavasti myös tekemään. Pyrin käyttämään julkisia kulkuneuvoja ja pyörää kuitenkin liikkuessani. Lisäksi pyrin ostamaan suurempia ostoksiani myös kierrätettynä aina kun se mahdollista on.”

Pitäisikö heidän mielestään matkailua rajoittaa lainsäädännön avulla ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi kysymyksessä oli kolme vastausvaihtoehtoa ”Kyllä”, ”Ei,” ja ”En osaa sanoa”. Kyllä vastausvaihtoehto sai 11 (22%) vastauksista, ei 17 (34%) ja en osaa sanoa 22 (44%). Kuvasta 11, voidaan huomata, että vastaajat eivät osanneet sanoa, että pitäisikö heidän mielestään matkailua rajoittaa lainsäädännön avulla ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

Kuva 11. Matkailun rajoittaminen lainsäädännön avulla ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi (n=50).

Perusteluja oli laajasti puolesta, että vastaan. Perusteluja vastaukselle oli seuraavia. Muutamia perusteluja ei ollut tai ei oltu, osattu kertoa omaa perustelua vastaukselle. Tässä muutama esimerkki.

”En ole varma, mitä mieltä olen asiasta.”

”En osaa sanoa.”

”En osaa sanoa, pitäisikö lain puuttua rajoituksiin.”

Kuten ei vastausprosentista pysty jo päättämään, että monien mielestä matkailua ei pitäisi rajoittaa lainsäädännön avulla ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Esimerkkejä vastauksista, joita aiheeseen liittyen tuli.

”Rajoitukset ja kiellot ovat huono asia ja saavat ihmiset usein kokeilemaan rajojaan. Matkailua ei saisi kuitenkaan myöskään tuputtaa liikaa, vaan markkinoinnissa kannattaa mahdollisuuksien mukaan suosia lähialueita (esimerkiksi kotimaan matkailua).”

“Mielestäni ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi on olemassa muitakin hyviä keinoja, kun lainsäädännöllä rajoittaminen. Esimerkiksi konkreettisten neuvojen ja ohjeiden antaminen kuluttajille saattaisi muuttaa ajattelumalleja.”

“Ihmisten vapaa-ajan liikkumisen rajoittaminen on ihmisoikeuksiin kajoamista.”

“Isoja kysymyksiä ja herää ajatus vaikuttaisiko se ihmisten yksilönvapautuneen ja näin perustuslakiin.”

Matkailualan kehitys kestäväan suuntaan ja kehittää matkailuun ympäristöystävällisempiä vaihtoehtoja.

“Mielestäni matkailua ei tarvitse välttämättä rajoittaa, mutta yritysten toimintaan pitäisi kiinnittää enemmän huomiota. Esimerkiksi juuri kuljetusvälineiden päästöt, hotelleissa tapahtuva jätteen kierrätys, materiaalien käyttö ym.”

“Mielestäni matkailua ei tarvitsisi rajoittaa lakisääteisesti, vaan voisi antaa esimerkiksi suosituksia matkustaa oman maan sisällä. Mielestäni matkailualan kehitys kestäväan suuntaan on tärkeämpää.”

“Enemmän voisi kehittää ympäristöystävällisempiä vaihtoehtoja matkailuun.”

Matkustusrajoitteista oli myöskin vastauksia.

“Turha liikematkustus pois, etäyhteydet käyttöön. Kotimaan matkailun suosiminen.”

“Liikenne tuottaa suurimman osan matkailun aiheuttamista päästöistä, joten lainsäädännöllä voitaisiin rajoittaa esim. lentämistä. Samaan aikaan vähähiilisiin, maata pitkin kulkeviin liikennevälineisiin, kuten juniin, pitäisi panostaa enemmän.”

Lainsäädäntöjä tiukentaa lentomatkustuksen osalta.

“Lentorajoitteet, sesonkirajoitteet, matkailijakapasiteettien asettaminen. Myös ympäristöepäyhtävällisten kohteiden, toimijoiden ja vaihtoehtojen määrää tulisi rajoittaa, sekä jopa kieltää toimintaa. Lainsäädännön tulisi olla kehottavaa, ja sen jälkeen vasta pakottavaa. Siten lainalaiset tekisivät itse päätökset ennen velvoitteita.”

“Ehkä voisi olla matkustusrajoitteita ihmisille, esim. vain tietty määrä lentoja vuodessa tms.”

“Mielestäni lainsäädäntöjä pitäisi tiukentaa varsinkin lento matkailua katsoen sekä jätehuollon puolesta. Myös yliturismia olisi hyvä vähentää, sillä tällä voi olla vaikutusta ilmastonmuutoksen hillitsemiseen.”

“Ehkä tulevaisuudessa, jos matkailu kasvaa hurjasti ja siitä alkaa aiheutumaan paljon negatiivisia vaikutuksia. Jos muut toimet ei auta, niin lainsäädäntö on yksi keinoista.”

Vastaajista osa oli sitä mieltä, että lainsäädännöllä voisi rajoittaa matkailua.

“Mutta riippuu millaiset rajoitukset olisi kyseessä. Kohtuus pitäisi olla mukana, ja jos sen saisi hoidettua jollai tavalla kätevästi, että se ei vaikuttaisi ihmisten vapauteen ja oikeuksiin. Koronakin osataan ottaa vakavasti nii miksei ilmastonmuutoskin”

“Ilman ilmastonmuutoksen hidastamista kukaan ei matkusta tulevaisuudessa.”

“Muuten ei saada ilmastonmuutosta enää kuriin.”

Avoimeen kysymykseen tuli myöskin nämä vastaukset.

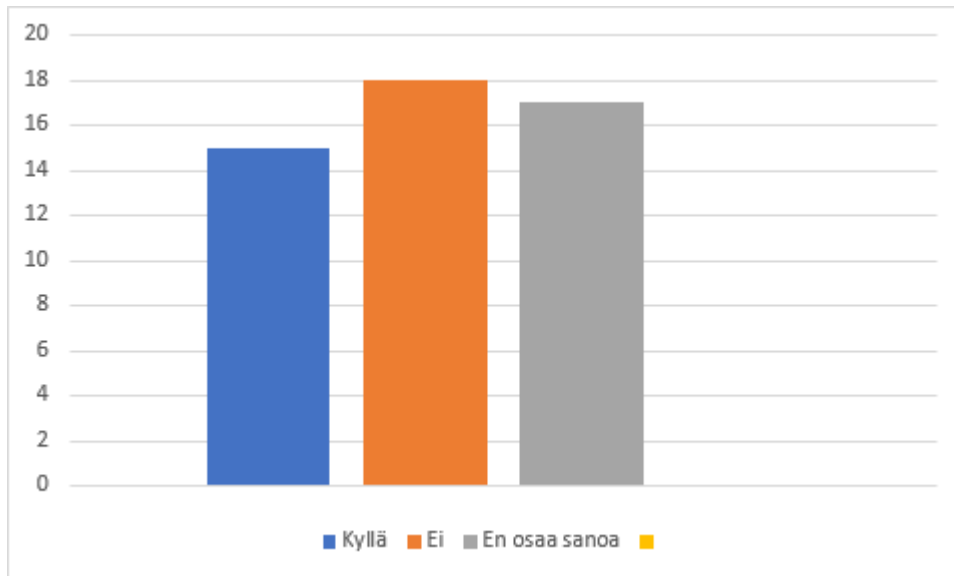
“Aika monen elinkeinoon varmasti vaikuttaisi, jos alettaisi rajoittamaan ja voi olla, että pitäisi sitten alkaa keksiä vaihtoehtoisia tulonlähteitä.”

“Mielestäni asioiden pitäisi lähteä ihmisistä itsestään, ei muiden sanomana/käskyttämänä. Pannostaisin koulutukseen ja laadukkaaseen tiedonsaantiin ja tiedon jakamiseen.”

8.5 Restonomiopinnot

Vastaajilta haluttiin saada enemmän tietoa heidän näkemyksistään restonomiopintojen sisältöön.

Seuraavat kysymykset olivat tärkeitä restonomiopintojen sisällön kannalta. Vastaajilta kysyttiin, sisältyykö heidän mielestään restonomiopintoihin riittävästi tietoa ilmastonmuutoksesta sekä sen vaikutuksista matkailualaan. Vastaus vaihtoehtoina oli “Kyllä”, “Ei” ja “En osaa sanoa”. 15 (30%) mielestä restonomiopintoihin sisältyy riittävästi tietoa ilmastonmuutoksesta, 18 (36%) mielestä ei sisälly riittävästi tietoa ja 17 (34%) eivät osanneet sanoa onko restonomiopinnoissa tarpeeksi tietoa ilmastonmuutoksesta ja sen vaikutuksista matkailualaan. Vastausten perusteella voidaan päätellä se, että vastaajien mielestä restonomiopintoihin ei sisälly riittävästi tietoa ilmastonmuutoksesta ja sen vaikutuksista matkailualaan. Heitä pyydettiin perustelemaan edellinen vastauksesta. Vastaajien määrä oli 40, jotka perustelivat vastauksensa omin sanoin.

Kuva 12. Ilmastonmuutoksen sisällyttäminen restonomiopintoihin (n=50).

Perusteluja oli seuraavanlaisia; aiheesta pintapuolista keskustelua, ei tule kursseja mieleen missä olisi puhuttu aiheesta.

“Ei tule mieleen yhtäkään kurssia, jossa olisi puhuttu ilmastonmuutoksesta. Hyvinvointimatkalussa oli jotain.”

Aiheesta puhuttu jonkin verran.

“Ilmastonmuutoksesta ja sen vaikutuksista käydään vain erittäin pintapuoleista keskustelua.”

“Jonkin verran on puhuttu ilmastonmuutoksesta mutta ei mielestäni kovinkaan paljoa.”

“Ei ole juurikaan puhuttu vakavasti aiheesta ollenkaan, sivutaan joskus, jos sivutaan.”

Aiheesta ei keskustella tarpeeksi.

“Koen, että tätä aihetta voitaisiin käsitellä enemmän.”

“Mielestäni koulutuksen aikana näitä asioita ei olla tarpeeksi läpi käyty ja konkreettista tietoa en koe saaneeni tarpeeksi. Tämä ala on kuitenkin hyvin vahvasti liitoksissa ilmastonmuutokseen “Ilmastonmuutosta tuskin mainitaan.”

“Opintoihini ei ole kuulunut juuri lainkaan tietoa ilmastonmuutoksesta.”

Aiheesta keskustellaan vastaajien mielestä.

“Mielestäni kursseilla käydään hyvin asioita läpi myös ilmastonäkökulmasta. Siitä enemmän kiinnostuneille voisi toki olla vielä lisääkin.”

“Jo ensimmäisen opintovuoden aikana aiheesta on ollut paljon puhetta ja olen oppinut siitä uutta. Luulen että pidemmällä opinnoissa voin perehtyä vielä tarkemmin kokonaiskuvaan.”

“Opiskelun aikana ilmastonmuutosta ja ympäristövastuuta on käsitelty laajasti ja monella kursilla.”

Osa vastaajista on hankkinut tietoa itsenäisesti.

“Aihetta sivutaan melkein jokaisella kurssilla. Olen kuitenkin hankkinut paljon tietoa myös itsenäisesti. Aihetta pitäisi mielestäni korostaa enemmänkin opetuksessa.”

Muutamia vastauksia oli, että ei osattu kertoa sisältyykö opintoihin tarpeeksi tietoa, koska oltiin, aloitettu opiskelu vasta tai keskustelua aiheesta on ollut hieman.

“Opiskelen vasta ensimmäistä vuotta. Jollakin kurssilla olemme puhuneet vähän ilmastonmuutoksesta, mutta mielestäni sitä voisi olla enemmänkin.”

“Vasta eka vuosi menossa niin en ole varma.”

“Opinnot ovat vasta niin alussa, etten osaa sanoa mitä asioita tullaan vielä käsittelemään.”

“Olen vasta ensimmäisellä vuodella ja ainakin nyt ekana vuonna on ollut hieman keskustelua ilmastonmuutoksesta.”

“Olen vasta alkanut.”

Muutamia perusteluja oli, että ilmastonmuutosta on laajasti käsitelty monella kurssilla.

“Lähes jokaisella kurssilla ilmastonmuutos ja kestävä kehitys on omana aiheenaan, joten tietoa ja keskustelua aiheesta on aivan riittävästi.”

“Mielestäni se ja kestävä kehitys olleet aiheena ihan riittävästi.”

“Mielestäni kursseilla käydään hyvin asioita läpi myös ilmastonäkökulmasta. Siitä enemmän kiinnostuneille voisi toki olla vielä lisääkin.”

“Paljon kestävästä kehitystä ollut opetuksessa.”

Joidenkin vastaajien mielestä, aihetta on käsitelty, mutta sitä voitaisiin käsitellä vielä enemmän.

“On toki kestävästä kehityksestä puhetta, mutta saisi olla enemmän näistä seurauksista, ja mitä muut tahot tekevät oikein sekä väärin. Kaikki tapetille. Osataan reagoida ja miettiä mitä itse tehdä toisin tulevaisuuden työpaikoissa.”

“Toisaalta kyllä siitä on paljon puhetta ja siitä opetetaan, mutta aiheesta voisi toki olla kenties enemmän esimerkiksi kehittämisprojekteja eri yrityksille.”

“Meillä on ollut puhetta aina välillä aiheesta, mutta sitä voisi olla mielestäni vielä enemmän.”

Muutamia vastauksia oli myöskin, joissa ei osattu kertoa, sisältyykö restonomiopintoihin riittävästi tietoa ilmastonmuutoksesta ja sen vaikutuksista matkailualaan. Tässä vastauksia.

“en tiedä”

“Ei ainakaan minun kokemuksessa. Siitä ei ole paljoa puhuttu, muuten kuin kotimaanmatkailun kasvun kannalta.”

“Ei sisälly”

“En vielä osaa sanoa, tuleeko tulevaisuudessa enemmän tietoa ilmastonmuutoksesta koulutuksen edetessä”

Viimeisenä kyselyssä kysyttiin mitä ehdotuksia heillä on restonomikoulutuksen kehittämiseksi ilmastonmuutoksen näkökulmasta. Vastaus tapahtui avoimena, jolloin vastaajat saivat kertoa omat ehdotuksensa. Vastauksia kysymykseen saatiin 29.

Vastaajien ehdotuksista restonomikoulutuksen kehittämiseksi ilmastonmuutoksen näkökulmasta nousi eniten esille jonkinlaisen kurssin järjestäminen, jossa käytäisiin läpi ilmastonmuutosta, sen vaikutuksista, kestävästä kehitystä, matkailun eri näkökulmista, yli- ja massaturismista, joka olisi pakollinen kurssi kaikille restonomiopiskelijoille. Kurssilla tutustuttaisiin kestävästä kehitystä tukeviin yrityksiin. Tässä muutamia esimerkkejä vastauksia, joita vastaajat antoivat aiheisiin liittyen.

“Kurssi ilmastonmuutoksesta ehkäpä? Valinnaisiin jos ei pakollisiin.”

“Pidetään yksi kurssi missä puhutaan ilmastonmuutoksesta ja sen vaikutuksista, niin muilla kursseilla säästetään siitä puhumisesta.”

“Osaksi jotakin kurssia, yhden opintopisteen arvoinen osuus ilmastonmuutoksesta ja sen ymmärtämisestä.”

Kurssi aiheelle, jossa käsiteltäisiin ilmastonmuutosta sekä kestävästä kehitystä.

“Enemmän kestävästä kehityksestä ja ilmastonmuutoksesta liittyvää opiskelua, esimerkiksi oma kurssi kyseisille aiheille.”

“Joitain kursseja voisi olla sekä tutustumista kestävästä kehityksestä tukeviin matkailualan yrityksiin esim. yritysvierailun merkeissä tai koululle kutsuttuna.”

“Ehdotukseni on, että restonomikoulutukseen pakolliseksi 5 opintopisteen kurssiksi voitaisiin luoda Kestävästä matkailun kurssi, jossa käytäisiin läpi ilmastonmuutosta, sen syitä, matkailun vaikutusta ilmastonmuutokseen, ilmastonmuutoksen vaikutuksia matkailuun. Lisäksi olisi sosio-kulttuurista ja ekonomista näkökulmaa, kuinka matkailu vaikuttaa paikalliseen kulttuuriin, työllisyyteen ja väestöön. Kurssissa voisi käsitellä massaturismia, matkakohteen kantokyvyn ylittymistä sekä yliturismia ja sen vaikutuksia.”

Muutamit vastaajat halusivat enemmän keskustelua sekä tietoa aiheesta restonomiopinnoissa.

“Enemmän tietoa aiheesta opinnoissa.”, “Tiedon lisääminen.”, “Enemmän integrointia normiopeutukseen”. “Sitä käsiteltäisiin enemmän.”

“Enemmän näkyvyyttä”

Muutamit vastaajat halusivat enemmän tietoa ekologisesta matkustamisesta sekä miten toimia matkakohteissa.

“Tuoda ilmi sitä, kuinka hauras ekosysteemi on ja miten matkustaa mahd. ekologisesti ja toimia matkustuskohteessa oikein.”

“Enemmän moduuleihin sisältöä esimerkiksi kohteista, jotka turistit ovat tuhonneet osittain tai kurseja / opintomatkoja liittyen ekologisuuteen matkailussa.”

“Ilmaston ja ympäristön suojeluun liittyvää tietoa ja näkökulmaa voitaisiin korostaa enemmän. Toivoisin opetukseen sellaista asennetta, että hiilineutraali tulevaisuus on ainoa mahdollinen suunta, joten ilmasto on otettava huomioon kaikessa toiminnassa.”

Tässä muutama vastaus, jossa vastaajat ovat kehittäneet ideoita kestävämmästä matkailutoiminnasta opintojen aikana.

“Opetuksessa voitaisiin etsiä parempia keinoja rohkaista tulevia matkailun ammattilaisia ideoidaan uusia keinoja matkailutuotteiden rakentamiseen niin, että taustalla huomioitaisiin vahvasti ilmastonmuutos”

“Pyrkiä saamaan oppilaita kehittämään ideoita kestävästä matkailutoiminnasta jo opintojen aikana joko yrityksenä tai jollekin yritykselle myytävänä kehittämistuotteena”

Sekä oli ehdotettu, että ympäristöystävällisyyden kannustamien esimerkiksi projektikursseilla.

“Opinnot painottuvat hyvin paljon yrittäjyyteen. Täten yrittäjyysopintojen suhteen painottaisin kestävien liiketoimintamallien rakentamista. Lisäksi olemassa olevaa innovaatiotoimintaa voitaisiin lähestyä ilmastolle edullisten ratkaisujen näkökulmasta.”

“Esimerkiksi projektikursseilla voisi kannustaa miettimään projektien ympäristöystävällisyyttä. Meidän sukupolvemme kuitenkin pääasiassa välittää ilmastosta, joten uskon, että ryhmät voivat keksiä myös hyviä ratkaisuja ilmastonmuutoksen hillitsemiseen matkailualla, jos siihen kannustettaisiin opinnoissa enemmän.”

Muutamissa vastauksissa ei ollut ehdotuksia.

“Ei ehdotuksia.”

8.6 Tulosten yhteenveto

Kyselyn tuloksia/vastauksia läpi käydessä, pystyi päättelemään sen, että restonomiopiskelijat tietävät hyvin ilmastonmuutoksen syistä ja seurauksista sekä he tietävät kuinka ilmastonmuutos vaikuttaa matkailuun. Opiskelijat pystyivät hyvin perustelemaan strukturoidun kysymyksen valintansa avoimessa kysymyksessä, jossa pyydettiin perustelemaan oma näkökulma aiheeseen liittyen.

Kyselytulosten perusteella suurin osa Kajaanin ammattikorkeakoulun opiskelijoista ovat naispuolisia henkilöitä. Vastaajien ikähaarukka oli 19- vuotiaasta yli 50- vuotiaaseen restonomiopiskelijaan. Mediaani oli 23-vuotta. Kyselyyn eniten vastasi vuonna 2017 opintonsa aloittaneet restonomiopiskelijat. Vuonna 2019 restonomiopiskelijat tekivät 0-4 ulkomaan matkaa.

Ilmastonmuutokseen liittyvissä kysymyksissä, opiskelijat pääsääntöisesti tiesivät mitä ilmastonmuutos tarkoittaa ja mistä se johtuu. Restonomiopiskelijat tiesivät myöskin, miten matkailu vaikuttaa ilmastonmuutokseen sekä millainen vaikutus ilmastonmuutoksella on matkailuun. Opiskelijat olivat huolestuneita ilmastonmuutoksen vaikutuksesta matkailuun. Opiskelijat myöskin pyrkivät omilla valinnoillaan vaikuttamaan ilmastonmuutokseen. Opiskelijoiden mielestä matkailu ei pitäisi rajoittaa lainsäädännön avulla ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Kyselyn tavoitteena oli myöskin, selvittää sisältykö restonomiopintoihin riittävästi tietoa ilmastonmuutoksesta. Restonomiopiskelijoiden mielestä, opintoihin ei sisälly riittävästi tietoa. Heiltä kysyttiin myöskin, ehdotuksia restonomikoulutuksen kehittämiseksi ja eniten vastauksista nousi esille jonkinlaisen kurssin järjestäminen.

Restonomikoulutuksen kehittämiseksi opiskelijoiden ehdotusten mukaan, jonkinlaisen ilmastonmuutos kurssin järjestäminen lisäisi tietoa opiskelijoille, ilmastonmuutoksen syistä ja seurauksista sekä siitä, miten se vaikuttaa matkailuun sekä matkailuun.

9 Pohdinta

Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä kysely Kajaanin ammattikorkeakoulun restonomiopiskelijoille, jolla kartoitettiin heidän ilmastotietämystään sekä selvitettiin tietävätkö restonomiopiskelijat ilmastonmuutoksen syistä ja seurauksista sekä sen vaikutuksista matkailuun. Kyselyllä haluttiin myös selvittää opiskelijoiden näkökulma, sisältyykö restonomiopintoihin riittävästi tietoa ilmastonmuutoksesta.

Kyselyyn saatiin 50 vastausta, josta pystyi päättelemään opiskelijoiden tietämystä ilmastonmuutoksen syihin ja seurauksiin, sekä vaikutuksista matkailuun. Kysely lähetettiin kaikille suomenkielisille vuosikursseille, jotka opiskelivat matkailua. Kysely lähetettiin opiskelijoille kaksi kertaa, koska ensimmäisellä kerralla kyselyyn ei tullut tarpeeksi vastauksia, jolloin kyselytulokset eivät olisi olleet luotettavia.

Restonomiopiskelijat tietävät ilmastonmuutoksen syistä ja seurauksista sekä sen vaikutuksista matkailuun kyselytulosten perusteella. Opiskelijoiden näkökulmasta, restonomiopintoihin ei sisälly tarpeeksi tietoa ilmastonmuutoksesta. Opiskelijoilla oli paljon erilaisia ehdotuksia restonomikoulutuksen kehittämiseksi ilmastonmuutoksen näkökulmasta. Opiskelijat ehdottivat, jonkinlaisen kurssin järjestämistä. Jonkinlaisen kurssin järjestäminen, jossa käsiteltäisiin ilmastonmuutosta, sen vaikutuksia matkailuun sekä matkailuun auttaisi lisäämään ilmastonmuutoksen tietämystä restonomiopiskelijoille, koska enemmistön mielestä restonomiopintoihin ei sisälly tarpeeksi tietoa ilmastonmuutoksesta.

Opinnäytetyöni onnistui mielestäni ihan hyvin, vaikkakin kirjoittaminen tuotti hankaluuksia, sekä oli itselle haastavaa. Mielestäni opinnäytetyön aihe oli onnistunut, koska aihe oli itseäni kiinnostava, se oli ajankohtainen sekä halusin tietää aiheesta vielä enemmän. Kun opinnäytetyölle aihetta mietin, halusin opinnäytetyöni liittyvän jollakin tavalla ilmastonmuutokseen. Ilmastonmuutos valikoitui nopeasti aiheekseni, joka oli alusta asti mielestäni itselleni paras aihe. Aihe opinnäytetyölleni oli mielestäni onnistunut, koska se oli itseäni kiinnostava aihe sekä sen ajankohtaisuuden ja tärkeyden vuoksi.

Haastavuutta tuotti myöskin hyvien lähteiden löytäminen, jossa olisi ajankohtaista tietoa ilmastonmuutoksesta sekä siihen vaikuttavista asioista. Haastavuutta tuotti myöskin lähteiden sekä

viitteiden oikein merkitseminen. Aikataulussa pysyminen oli myös hieman hankalaa, mutta loppua kohden se hieman parani.

Lähteet

Aventura. Vastuullinen matkailu. Luettu 17.09.2019. <https://www.ventura.fi/vastuullinen-matkailu>

Aventura. Vinkit kestäväan matkailuun. Luettu 17.09.2019. <https://www.ventura.fi/vinkit-kestavaan-matkailuun>

Business Finland. Tuotekehitys ja teemat. Luettu 29.03.2020. <https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/matkailun-edistaminen/tuotekehitys-ja-teemat/tuotekehitys-ja-teemat-lyhyesti/>

CO2- raportti. Ilmastonmuutos. <https://www.co2-raportti.fi/?page=ilmastonmuutos>

Edu. Globaali-ikkuna. Luettu 16.09.2019. <https://www11.edu.fi/globaali-ikkuna/?p=ymparisto&o=2>

Heikkilä, T. Tilastollinen tutkimus 9.uud.p. Edita Publishing Oy, Helsinki (2014). Dia 1. Luettu 13.05.2020. <http://www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf>

HSY. (2015). Mikä on ilmastonmuutos. Luettu 10.01.2020. <https://www.hsy.fi/fi/asukkaalle/hillitse-ilmastonmuutosta/Sivut/mika-on-ilmastonmuutos.aspx>

Ilmasto-opas. (2019). Luettu 16.09.2019. <https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/sopeutumisen/-/artikkeli/9b35241c-70d6-4007-8bd2-adc889298b8b/sopeutumisen-ja-hillinnan-valiset-kytkennat.html>

Ilmasto-opas. Luettu 16.09.2019. <https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/vaikutukset/-/artikkeli/bdb84664-3ae8-4917-807d-90302ae5807b/matkailu-euroopassa.html>

Ilmasto-opas. (2017). Ilmastonmuutos. Luettu 18.09.2019. <https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/ilmio/-/artikkeli/60d35ca2-9874-406e-bb9f-608e5b60746d/mittaukset-kertovat-ilmaston-muuttuvan.html>

Ilmatieteenlaitos. Pienhiukkaset. Luettu 26.03.2020. <https://www.ilmatieteenlaitos.fi/pienhiukkaset-ilmansaasteena>

Ilmasto-opas. Ilmastonmuutos vaikutukset. Luettu 01.03.2020. <https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/vaikutukset/-/artikkeli/fe557de8-726b-45c1-9ba4-6731e3f7c412/talvimatkailu-suomessa.html>

Ilmasto-opas. Ilmastonmuutos. Sopeutuminen. Luettu 24.09.2019. <https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/sopeutuminen/-/artikkeli/c6c4fc92-cf01-43c4-b9d6-866d4f2e00f1/keskeiset-sopeutumishaasteet-suomessa.html>

Ilmasto-opas. Ilmastonmuutos vaikutukset. Luettu 17.03.2020. https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/vaikutukset/-/artikkeli/bdb84664-3ae8-4917-807d-90302ae5807b/matkailu-euroopassa.html#h_Matkailualalla_sopeudutaan_muuttuvaan_ilmastoon

Ilmasto-opas. Pienhiukkaset ilmakehässä. Luettu 26.03.2020. <https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/ilmio/-/artikkeli/03ad6e5e-41c8-4dc3-b365-1897dd7c37c9/pienhiukkaset-ilmakehassa.html>

Ilmasto-opas. (2013). Pienhiukkaset vaikuttavat ilmastoon. Luettu 26.03.2020. <https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/ilmio/-/artikkeli/c6869491-f3a5-438e-8a0c-90664db8894c/pienhiukkasten-vaikutus-ilmastoon.html>

Ilmasto-opas. Pidentyvä kesäkausi houkuttelee lomailemaan Suomessa. Luettu 26.03.2020. <https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/vaikutukset/-/artikkeli/0d5181d3-8190-4e90-a7af-f0f46b77a10b/kesamatkailu-suomessa.html>

Kaksonen,T, Ojuva J & Ouallen, P. (toim.). (2012). Minne menet matkailu? Näkökulmia matkailun ennakointiin, osa 1. Luettu 16.03.2020. <http://matkailu.luc.fi/loader.aspx?id=10f247a3-0cbb-48f6-84d1-953f431b945c>

Kananen, J. Turun matkailuakatemia. (2011). Luettu 16.09.2019. https://turunmatkailuakatemia.fi-bin.directo.fi/@Bin/5a7d5b81ca5aacd4e3f2f872ee883329/1568647154/application/pdf/141090/Matkailuakatemia_13.11.13_kysely.pdf

- Kilroy. Vastuullinen matkailu. Luettu 06.04.2019. <https://www.kilroy.fi/tietoa-meista/vastuullinen-matkailu>
- Koppa. (2010). Tutkimuksen toteuttaminen. Luettu 15.02.2020. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/tutkimusprosessi/tutkimuksen-toteuttaminen>
- Lamminen, K. (2018). Maaseudun tulevaisuus. Matkailun hiilijalanjälki neljä kertaa luultua suurempi. Luettu 09.09.2019. <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/ymparisto/artikkeli-1.234237>
- Luke. Tietoa luonnonvaroista. Ilmastonmuutos. Luettu 16.09.2019. <https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/ilmastonmuutos/>
- Luontoon. Ympäristövinkit. Luettu 06.04.2019. <https://www.luontoon.fi/retkeilynabc/ymparistovinkit/matka>
- Marjakangas, A. (2011). Ilmastonmuutos lähiluonnossamme. Mediapinta.
- Matkailun vaikutukset ympäristöön. (2015). Luettu 09.09.2019. <https://peda.net/p/siiri%20siirila/tellus2/tellus2-150115/12-matkailu/ekomatkailu>
- Openilmasto-opas. Mikä ilmastonmuutos. Luettu 16.09.2019. <https://openilmasto-opas.fi/mika-ilmastonmuutos/>
- Reilumatkailu. Reilun matkailijan ohjeet. Luettu 09.04.2020. <https://www.reilumatkailu.fi/reilun-matkailijan-ohjeet/>
- Saavalainen, H. (2020). Helsingin Sanomat. 16.03.2020. <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006440587.html>
- Tommola, M. Kuluttajaliitto. Vastuullinen matkustaminen. Luettu 08.03.2019 <https://www.kuluttajaliitto.fi/tietopankki/vastuullinenkuluttaminen/liikuttaminen/matkailun-ymparistovaikutukset/>
- Tuulentie, S. Matkailu ja ilmastonmuutos. Powerpoint. (2010). Luettu 16.09.2019. https://vnk.fi/documents/10616/1272307/Seija_Tuulentie.pdf/446f309f-68db-47fb-8d77-0e8fdf02246a/Seija_Tuulentie.pdf.pdf

Vanninen, S. (2016) Keskisuomalainen. Kesämatkailu hyötyy ilmastonmuutoksesta. Luettu 29.03.2020. <https://www.ksml.fi/talous/Kes%C3%A4matkailu-hy%C3%B6tyy-ilmastonmuutoksesta/790900>

Veranatura. Kestävää matkailua. Luettu 23.09.2019. <https://www.veranatura.fi/kestavaa-matkailua.php>

Ympäristö. Ilmastonmuutos. Luettu 16.05.2019. [https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Pohjois-Pohjanmaan_ymparistohistoria/Ilmastohistoria_ja_ilmastonmuutos\(15207\)#Ilmasto](https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Pohjois-Pohjanmaan_ymparistohistoria/Ilmastohistoria_ja_ilmastonmuutos(15207)#Ilmasto)

Yrittäjät. Matkailuala on Suomen menestyneimpiä toimialoja- Ulkomaiset yöpymiset nousivat uuteen ennätykseen. (2019). Luettu 29.03.2020. <https://www.yrittajat.fi/uutiset/604887-matkailuala-suomen-menestyneimpia-toimialoja-ulkomaiset-yopymiset-nousivat-uuteen#dd2732c0>

WWF. Uhat. Ilmastonmuutos. Luettu 06.03.2019 <https://wwf.fi/uhat/ilmastonmuutos/>

WWF. Uhat. Ilmastonmuutos. Luettu 16.09.2019. <https://wwf.fi/uhat/ilmastonmuutos/>

Liitteet

Liite 1 Kysely

Liite 2 Kaaviot

Liite 3 Avointen kysymysten vastaukset

Kysely Kajaanin ammattikorkeakoulun restonomiopiskelijoille ilmastonmuutoksesta

Tämä kysely on suunnattu Kajaanin Ammattikorkeakoulun restonomiopiskelijoille. Kyselyn tarkoituksena on saada tietoa siitä, miten hyvin restonomiopintoja suorittavat opiskelijat ovat perehtyneet ilmastonmuutokseen ja sen vaikutukseen matkailuun.

Vastaaminen kyselyyn tapahtuu nimettömästi ja tutkimustulokset käsitellään luottamuksellisesti.

Kiitos vastauksestanne!

Susanna Kesti
restonomiopiskelija

1.
Vastaajan taustatiedot:

Sukupuoleni

- Nainen
 Mies
 En halua määrittellä

2. Ikä vuosina:

3. Opintojeni aloitusvuosi:

4. Kuinka monta ulkomaanmatkaa teit vuonna 2019:

Kysymykset:

Vastaa seuraaviin kysymyksiin valitsemalla parhaiten sinua kuvaava vaihtoehto sekä vastaa avoimiin kysymyksiin.

5. Tiedän mitä ilmastonmuutos tarkoittaa

- En tiedä
- Tiedän osittain
- Tiedän täysin

Jos valitsit vaihtoehdon "Tiedän osittain" tai "Tiedän täysin", vastaa seuraavaan kysymykseen, muutoin siirry kysymykseen 7.

6. Mitä ilmastonmuutos mielestäsi tarkoittaa?

7. Tiedän mistä ilmastonmuutos johtuu

- En tiedä
- Tiedän osittain
- Tiedän täysin

Jos valitsit vaihtoehdon "Tiedän osittain" tai "Tiedän täysin", vastaa seuraavaan kysymykseen, muutoin siirry kysymykseen 9.

8. Mistä ilmastonmuutos mielestäsi johtuu?

Seuraava

9. Tiedän miten matkailu vaikuttaa ilmastonmuutokseen

- En tiedä
 Tiedän osittain
 Tiedän täysin

Jos valitsit vaihtoehdon "Tiedän osittain" tai "Tiedän täysin", vastaa seuraavaan kysymykseen, muutoin siirry kysymykseen 11.

10. Miten matkailu mielestäsi vaikuttaa ilmastonmuutokseen?**11. Tiedän, millainen vaikutus ilmastonmuutoksella on matkailualaan**

- En tiedä
 Tiedän osittain
 Tiedän täysin

Jos valitsit vaihtoehdon "Tiedän osittain" tai "Tiedän täysin", vastaa seuraavaan kysymykseen, muutoin siirry kysymykseen 13.

12. Miten ilmastonmuutos mielestäsi vaikuttaa matkailualaan?**13. Oletko huolestunut ilmastonmuutoksen vaikutuksesta matkailualaan?**

- Kyllä
 En
 En osaa sanoa

14. Perustele edellinen vastauksesi**15. Pyritkö itse omilla valinnoillasi vaikuttamaan ilmastonmuutokseen?**

- Kyllä
- En
- En osaa sanoa

Jos valitsit vaihtoehdon "Kyllä", vastaa seuraavaan kysymykseen, muutoin siirry kysymykseen 17.

16. Miten pyrit vaikuttamaan ilmastonmuutokseen?[Edellinen](#)[Seuraava](#)

17. Pitäisikö matkailua rajoittaa lainsäädännön avulla ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi?

- Kyllä
 Ei
 En osaa sanoa

18. Perustele edellinen vastauksesi

19. Sisältyykö restonomiopintoihin riittävästi tietoa ilmastonmuutoksesta ja sen vaikutuksista matkailualaan?

- Kyllä
 Ei
 En osaa sanoa

20. Perustele edellinen vastauksesi

21. Mitä ehdotuksia sinulla on restonomikoulutuksen kehittämiseksi ilmastonmuutoksen näkökulmasta?

Edellinen

Lähetä

Liite 2.

1. Vastaajien sukupuoli

Sukupuoli	Määrä	Prosentti
Nainen	40	80 %
Mies	9	18 %
En halua määrittellä	1	2 %

50

2. Vastaajien ikä

Ikä	Määrä	Prosentti
19	2	4 %
20	4	8 %
21	7	14 %
22	7	14 %
23	8	16 %
24	5	10 %
25	2	4 %
26	4	8 %
27	1	2 %
28	1	2 %
36	1	2 %
38	1	2 %
40	1	2 %
44	1	2 %
45	1	2 %
49	1	2 %
50+	1	2 %
52	1	2 %
58	1	2 %

50

3. Opintojen aloitusvuosi.

Opintojen aloitusvuosi	Määrä	Prosentti
2016	2	4 %
2017	18	36 %
2018	14	28 %
2019	13	26 %
2020	3	6 %
	50	

4. Kuinka monta ulkomaan matkaa teit vuonna 2019?

Ulkomaan matka	Määrä	Prosentti
0	14	28 %
1	15	30 %
2	11	22 %
3	8	16 %
4	2	4 %
	50	

5. Tiedän mitä ilmastonmuutos tarkoittaa

Vastaus	Määrä	Prosentti
En tiedä	0	0,00 %
Tiedän osit- tain	27	55,00 %
Tiedän täysin	22	45,00 %
	49	

7. Tiedän mistä ilmastonmuutos johtuu.

Vastaus	Määrä	Prosentti
En tiedä	1	2,00 %
Tiedän osit- tain	36	72,00 %
Tiedän täy- sin	13	26,00 %
	50	

9. Tiedän miten matkailu vaikuttaa ilmastonmuutokseen.

Vastaus	Määrä	Prosentti
En tiedä	1	2,00 %
Tiedän osit- tain	37	74,00 %
Tiedän täysin	12	24,00 %
	50	

11. Tiedän, millainen vaikutus ilmastonmuutoksella on matkailualaan.

Vastaus	Määrä	Prosentti
En tiedä	6	12 %
Tiedän osittain	36	74 %
Tiedän täysin	7	14 %
	49	

13. Oletko huolestunut ilmastonmuutoksen vaikutuksesta matkailualaan?

Vastaus	Määrä	Prosentti
Kyllä	23	46,00 %
En	4	8,00 %
En osaa sanoa	23	46,00 %
	50	

15. Pyritkö itse omilla valinnoillasi vaikuttamaan ilmastonmuutokseen?

Vastaus	Määrä	Prosentti
Kyllä	36	72,00 %
En	3	6,00 %
En osaa sanoa	11	22,00 %
	50	

17. Pitäisikö matkailua rajoittaa lainsäädännön avulla ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi?

Vastaus	Määrä	Prosentti
Kyllä	11	22,00 %
Ei	17	34,00 %
En osaa sanoa	22	44,00 %
	50	

19. Sisältyykö restonomiopintoihin riittävästi tietoa ilmastonmuutoksesta ja sen vaikutuksista matkailualaan?

Vastaus	Määrä	Prosentti
Kyllä	15	30,00 %
Ei	18	36,00 %
En osaa sanoa	17	34,00 %
	50	

Liite 3.

Avointen kysymysten vastaukset.

6. Mitä ilmastonmuutos mielestäsi tarkoittaa?

“Ilmasto lämpenee eri syistä ja tuhoaa luonnon.”

“Maapaloon keskilämpötila nousee, sään ääri-ilmiöt lisääntyvät ja kasvillisuus ja eläinvyöhykkeet muuttuvat.”

“Ilmasto lämpenee ja keliolosuhteet eivät pysy vakaina.”

“Voidaan puhua myös ilmaston lämpenemisestä. Keskilämpötilat ympäri maailmaa ovat nousemassa, ja tämä aiheuttaa lieveilmiöitä kuten jäätiköiden sulamista. Tämän seurauksena taas merenpinnan tasolla olevat alueet jäävät veden alle, kun merenpinta nousee.”

“Hiilidioksidipäästöjen takia otsonikerros ohenee, jolloin isompi määrä auringon säteilyä pääsee maan pinnalle. Tämä lämmittää maan kuorta ja aiheuttaa globaalia ilmaston lämpenemistä.”

“Ihmisten toiminnan seurauksena ilmaston lämpenemistä.”

“Ilmaston lämpeneminen ja maapallon hyvinvoinnin huonontuminen ihmisten kulutustottumuksien takia.”

“Ilmaston muuttumista radikaalisti.”

“Ilmastonmuutos tarkoittaa muutosta ilmastossa. Se tarkoittaa muutosta ilmastossa lämpötilassa ja hiilidioksidin määrässä. Ilmastonmuutos ei ole itsessään ihmisen aiheuttama, sillä ilmasto muuttuu ilman ihmisen painostusta, mutta ihminen on radikaalisti nopeuttanut muutosta niin ettei planeetta ja ilmasto pysy mukana. Ilmastonmuutos on tapahtumaketju, jossa yksi asia vaikuttaa toiseen. Noussut hiilidioksidin määrä vaikuttaa nousseeseen lämpötilaan. Noussut lämpötila sulattaa jäätiköitä, joka nostaa vettä. Jne.”

“Otsonikerroksen ohentamista, josta johtuen ilmasto maapallolla muuttuu. Jäätiköt sulaa, luonnonkatastrofit yleistyvät.”

“Ilmaston lämpenemistä.”

“Ilmastonmuutos tarkoittaa hiilidioksidipäästöjen aiheuttamia ilmastossa tapahtuvia muutoksia, kuten ilmastossa lämpenemistä ja jäätiköiden sulamista.”

“Ilmaston kokonaisvaltaista lämpenemistä, ääri-ilmiöiden lisääntymistä, ilmakehän ohentamista.”

“Ihmisen aiheuttama ilmastossa lämpeneminen, jolla erilaisia negatiivisia vaikutuksia, kuten jäätiköiden sulaminen, ja siitä johtuva merenpinnan nousu.”

“Erilaisia muutoksia maapallon normaaleissa, keskiarvoisissa tiedoissa, kuten lämpötila ja siitä seurauksena esimerkiksi jäätiköiden koko.”

“Pitkällä aikavälillä tapahtuva muutos maapallon ilmakehässä, joka vaikuttaa merkittävästi planeetan elämään.”

“Ilmastonmuutos on tällä hetkellä tapahtuva negatiivinen pitkän aikavälin muutos maapallomme ilmastolle.”

“Ilmaston muutos tarkoittaa ihmisen toiminnan seurauksena tapahtuvaa ilmastossa lämpenemistä, jonka takia ekosysteemit menettävät monimuotoisuuttaan. Maailman ja merien keskilämpötila nousee. Napajäätiköt sulavat, jonka seurauksena myös merien pinta nousee. Ilmaston muutoksen seurauksena myös äärisääliömiöt yleistyvät eri puolilla maailmaa. Ilmastonmuutosta aiheuttavat muun muassa fossiilisten polttoaineiden käyttö. Matkailuun liittyen etenkin lentoliikenne saastuttaa paljon.”

“Kasvihuonekaasujen määrä ilmakehässä lisääntyy ihmisten toiminnan seurauksena, mikä johtaa UV-säteilyn heijastumista takaisin maahan sen sijaan, että säteet pääsisivät ulos ilmakehästä. Tämä johtaa ilmastossa lämpenemiseen, mikä johtaa mm. luonnon monimuotoisuuden köyhtymiseen ja äärimmäisten sääilmiöiden, kuten myrskyjen ja kovan kuivuuden lisääntymiseen.”

“Kasvihuoneilmiön vahvistumisen seurauksena ilmastossa keskilämpötila on noussut, mikä aiheuttaa erilaisia sääilmiöitä. Kasvihuoneilmiön vahvistuminen johtuu päästöjen lisääntymisestä.”

“Ilmastonmuutokseen liittyy monia asioita, joista kriittisin on ilmastossa lämpeneminen kaikkialla maailmassa. Ilmastonmuutoksen myötä maailman eliöstö joutuu mukautumaan uudelleen ympäristöönsä ja pahimmassa tapauksessa muuttamaan sieltä uhattuna. Kriittisimmät alueet ilmastossa muutokselle ovat napa-alueet sekä valmiiksi kuumat/kuivat alueet. Myös rannikot ovat uhattuna vedenpinnan nousun takia. Ilmastonmuutos tarkoittaa ihmiskunnalle monia taloudellisia investointeja sekä luopumista joistakin hyödykkeistä, jotka ovat tulleet normaaleiksi viimeisten satojen vuosien aikana. Ilmastonmuutos tarkoittaa myös ihmisten sopeutumista totuttua haastavampiin sääolosuhteisiin kaikkialla maailmassa. Ilmastonmuutosta vastaan asetettavat ilmastotoimet puolestaan aiheuttaisivat ihmiskunnassa erimielisyyksiä sekä uusien käyttäytymisnormien ja sääntöjen hyväksymistä niin kansainvälisellä, yhteiskunnallisella, alueellisella, paikallisella ja henkilökohtaisellakin tasolla.”

“Ääri-sääolojen lisääntyminen. Maapallon ytimen lämpeneminen, otsonikerroksen heikentyminen.”

“Talvella ei oo lunta ja kesällä on kylmä näin yksinkertaistettuna.”

“Ilmaston keskilämpötila muuttuu, kuten se on tehnyt niin kauan, kun ihminen on ilmastoa seurannut. Nykyään siihen vaikuttavat ihmisen aiheuttamat suuret päästömäärät.”

“Ilmastonmuutos on ympäristöongelma. Ilmastonmuutos on kasvihuoneilmion voimistumista.”

“Otsonikerros ohenee, joten ilmasto lämpenee ja esimerkiksi napajäätiköt sulavat. Sääolosuhteet vaihtelevat odottamattomasti mikä häiritsee esimerkiksi eläinten luontaista käyttäytymistä (muuttolinnut ym.).”

“Ympäristöongelma. Se vaikuttaa ihmistoimintaan ja luonnonympäristöihin.”

“Keskilämpötilan nousemista +1.5, joka johtaa moniin luonnon ja ympäristön ongelmiin.”

“Ilmasto lämpenee, luonnonilmiöt yleistyvät.”

“Ilmastonmuutos on maapallon lämpötilojen ja sademäärien muuttumista.”

“CO₂- ja muista päästöistä aiheutuvaa kasvihuoneilmiötä, joka sekä otsonikerrosta ohentamalla, että globaalia keskilämpötilaa nostamalla aiheuttaa merkittäviä muutoksia globaaliin ilmastoon.”

“Luonto kärsii ihmisten itsekkyyden vuoksi. Paljon saasteita ja elämme yli luonnonvarojen. Jäätiköt sulaa ja luonnon biodiversiteetti kärsii ilmaston lämpenemisen vuoksi.”

“Globaalin biodiversiteetin muuttumista. Konkreettisia muutoksia ovat esimerkiksi lämpötilojen ja sademäärien nousut.”

“Ilmaston globaalia lämpenemistä.”

“Meret rehevöityy, manner jää sulaa, maatalous horjuu, eläimet kuolee sukupuuttoon, otsonikerros ohenee.”

“Monenlaisia muutoksia säätiloissa mm.”

“Ilmastonmuutos tarkoittaa nimensä mukaisesti ilmaston muuttumista, ja tarkemmin ottaen lämpenemistä, jolla taas on kielteiset vaikutukset luontoon, eläimiin ja ihmisiin. Ilmastonmuutosta voidaan hillitä toimilamme, mutta sitä ei voida täysin estää enää tässä vaiheessa.”

“Luonnonvarojen loppuminen osittain tai kokonaan ja vaikuttaminen ilmastoon, luonnon "käyttäytymiseen." Ihminen ajanut luonnon vararikoon. Ilmaston lämpeneminen, mannerjäätiköiden sulaminen, maanjäristykset jne.”

“Ilmasto lämpenee, eläimiä kuolee sukupuuttoon, jäätiköt sulaa, järkyt saasteet, ihmisiä kuolee.”

“Ilmastonmuutos on meidän kaikkien ympäristöongelma ja suurin tällä hetkellä. Ilmaston lämpeneminen, vaikuttaa suuresti ja moninaisesti muihin maapallolla oleviin asioihin, luonto, eläimet jne.”

“Ilmanala lämpenee, jäätiköt sulavat.”

“Ilmasto ei ole enää samanlainen kuin ennen. Ilmasto lämpenee erilaisista syistä mutta suurimmaksi osaksi ihmisten erilaisista toimista.”

“Ilmaston lämpenemistä yms.”

“Maapallon keskilämpötila nousee ja tämä lisää ääriolosuhteita maailmalla.”

“Maapallon keskilämpötilan nousemista esimerkiksi vuositasolla. Sillä on tietenkin monia eri sivuvaikutuksia.”

“Ilmasto lämpenee saasteiden ja muiden takia.”

“Pitemmän aikavälin muutoksia mm. Lämpötiloissa.”

8. Mistä ilmastomuutos mielestäsi johtuu?

“Ihmisten teoista ja osittain myös luonnostaan.”

“Ihmisen toiminnasta, joka lisää ilmakehän co2 pitoisuutta.”

“On olemassa luonnollista ilmastonlämpenemistä (mm. jääkauden jälkeinen aika), mutta myös esimerkiksi hiilidioksidipäästöt vaikuttavat asiaan.”

“Ihmisen toiminnasta, kuten teollisuudesta ja esimerkiksi liikenteestä, jolloin syntyy pako- ja kasvihuonekaasuja. Kaasut ja muut ilmansaasteet saavat lämpötilan nousemaan. Tätä aiheuttaa myös kulutuskulttuurimme, kun ruokaa tuotetaan liikaa, ja sitä heitetään paljon hukkaan, kun samaan aikaan tuotetaan valtavia määriä lisää. Myös esimerkiksi vaatteiden tekoon käytetyt materiaalit ja esimerkiksi halpatatuotanto ovat ongelmallisia, koska nykyään puhutaan pika- tai kertakäyttömuodista. Vaatteet ovat käytössä vain lyhyen aikaa, ja vaatteita ei edes valmisteta pitkän aikaa kestäviksi.”

“Teollisuuden ja globalismin myötä tapahtuvasta hiilidioksidipäästöjen kasvusta.”

“Nyky maailman kulutuskulttuuri.”

“Ilmastonmuutos johtuu monesta asiasta. Yksi suurimmista on ilmaston lämpeneminen ja sen seuraukset.”

“Pakokaasut tuhoavat suojaavaa otsonikerrosta.”

“Kasvihuoneilmästä.”

“Hiilidioksidipäästöistä, joita syntyy esimerkiksi autoilusta, lentokoneista sekä vaate- ja teollisuudesta.”

“Hiilidioksidipäästöistä, suuren ihmismäärän käyttäytymismalleista. Maapallon evoluutiosta ja eri vaiheista.”

“Ihmisten aiheuttamien kasvihuonekaasujen, kuten hiilidioksidin lisääntymisestä ilmakehässä.”

“Hiilidioksidipäästöt, jotka kuluttavat suojaavaa otsonikerrosta.”

“Ilmastonmuutos voi tapahtua monella eri tavalla kuten suuren tulivuorenpurkauksen seurauksena jonka tuhka estää auringonvalon pääsyn biosfääriin käyttöön. Tällä hetkellä ilmastonmuutoksen kiihtyminen on ihmiskunnan aiheuttama.”

“Pääosin ihmisten toiminnasta, teollisuudesta ja muusta luonnon saastuttamisesta, luonnonvarojen ylikäytöstä ja kasvihuonekaasujen ja hiilidioksidin lisääntymisestä.”

“Suurimpia syitä ilmastonmuutokseen on suuri fossiilisten polttoaineiden käyttö. Myös ihmisten ylikansoitus ja suuri tuotantoeläinten määrä vaikuttavat ilmaston lämpenemiseen. Ilmaston vapautuneet päästöt, kuten hiilidioksidi, metaani ja polttoaineista syntyvät päästöt, joita kasvit eivät kykene imeämään takaisin luonnon kiertoa aiheuttavat maan ilmakehässä otsonikatoa, jonka vuoksi auringon uv säteily läpäisee ilmakehän herkemmin lämmittäen maapallon ilmasto. Saasteet saattavat myös jäädä ilmakehään, jonka seurauksena auringosta tullut lämpö ei pääse normaaliin tapaan heijastumaan takaisin avaruuteen vaan jää pyörimään ilmakehään. Samalla tavoin kuin pilvisinä öinä lämpötila on lämpimämpi kuin kirkkaina öinä, kun osa auringon säteilystä heijastuu takaisin maan pinnasta.”

“Suurimmaksi osaksi ihmisten toiminnasta, kuten fossiilisten polttoaineiden käyttämisestä. Tämä lisää kasvihuonekaasujen määrää ilmakehässä. Maapallon ilmasto lämpenee silloin tällöin myös luonnostaan, mutta ihmisten toiminta on saanut ilmiön nopeutumaan eksponentiaalisesti.”

“Lisääntyneistä päästöistä, jotka ilmakehään päädyttyään estää auringonvalon pääsyn pois ilmakehästä.”

“Tähän vaikuttavat niin saasteet ja epäpuhtaudet kuin ilmakehän oheneminen. Teollistumisen kehittyminen ja sivilisaation kasvu ovat edesauttaneet liikenteen, tuotannon ja kulutuksen kasvua. Luonnontilainen maapallon kantokyky on ylittynyt siten, ettei se luonnollisesti pysty korjaamaan aiheutuneita vahinkoja. Kulutus on siis ihmiskunnalla suurempi kuin arvostus luontoa ja ympäristöä kohtaan.”

“Saasteet (tehtaat, kulkuneuvot), liika maatalous, merien rosittaminen.”

“Päästöistä?”

“Ilmastonmuutos johtuu kasvihuonekaasuista (hiilidioksidi, metaani ja dityppioksidi) Merkittävien päästöjen lähde on varmaan fossiilisten polttoaineiden käyttäminen ja energiatuotanto, lihatuotanto jne.”

“Teollisuuden ja teollistumisen aikaansaamista hiilidioksidipäästöistä, ylikansoittumisesta ja ihmisten piittaamattomuudesta.”

“Pitkälti hiilidioksidista.”

“Ihmisten toimista suurimmin osin. Myös luonnostaan ilmasto lämpenee aika ajoin, mutta me kiihdytämme sitä.”

“Päästöt.”

“Lämpötilan nousu johtuu kasvihuonekaasujen lisääntymisestä ilmakehässä. Sitä vapautuu ilmakehään aina, kun poltamme esimerkiksi öljyä, maakaasua, tai puuta. Energiaa ja luonnonvaroja kuluu, kun maailman ihmiset ostavat ja kuluttavat enemmän tavaroita, lämmittävät rakennuksiaan sekä liikkuvat yhä enemmän autoilla, lentokoneilla ja muilla moottoriajoneuvoilla.”

“Ihmisen aiheuttamasta saastuttamisesta ja resurssien suurkuluttamisesta.”

“Suuren kulutuksen vuoksi.”

“Ilmastonmuutos johtuu kestävästä kulutuksesta.”

“Liian suurista päästöistä, josta seuraa kasvihuoneilmiö.”

“Saasteista, ylikansoittumisesta, matkustelusta, yksityisautoilusta.”

“Saasteista sekä luonnollisesta säätilojen vaihteluista. Vrt jääkausia ja lämpimämpiä kausia on ollut aina.”

“Kyseessä on voimistunut kasvihuoneilmiö ja täten ilmasto lämpenee. Tämä johtuu voimakkaasta noususta hiilidioksidin, metaanin ja muiden kasvihuonekaasujen osalta. Ihmisen toiminnan kautta nämä päästöt lisääntyvät ja aiheuttavat ilmaston lämpenemistä.”

“Ihmisen toiminnasta. Saasteet.”

“Ihmiset pilaa maapallon saasteilla. Maapallon varat kulutetaan loppuun ja ylikin.”

“Kasvihuonekaasut, merkittävien päästöjen lähde on fossiilisten polttoaineiden eli hiilen, öljyn ja maakaasun käyttäminen energiantuotannossa ja liikenteessä. Kasvihuonekaasuja syntyy myös mm. maataloudessa, teollisuuden prosesseissa, kaatopaikoilla ja metsäpaloissa.”

“Sademetsien kaataminen, tehtaiden ja liikenteen saastuttaminen.”

“Ihmisten erilaisista toiminnoista, kulkuvälineet, erilaiset tuotannot.”

“Ilmansaasteista, jäätiköiden sulamisesta.”

“Yli kansoittumisesta ja ihmisten liiallisesta kulutuksessa.”

“Esimerkiksi siitä, että hiilidioksidipäästöt ovat suuremmat mitä maapallomme kestää.”

“Saasteista.”

“Osittain ihmisten tuottamista kasvihuonekaasuista, osittain luonnollisista maapallon ilmaston syklisyydestä.”

10.Miten matkailu mielestäsi vaikuttaa ilmastonmuutokseen?

“Varsinkin lentäminen ja muu matkustaminen saastuttaa ja vaikuttaa ilmastomuutokseen. Myös roskaaminen ja majapaikkojen lämmittäminen.”

“Matkustamisen edellyttämät liikennemuodot lisäävät CO2 pitoisuutta.”

“Toistaiseksi ei ole keksitty (tai ainakaan kovin yleisessä käytössä) biopolttoainetta esimerkiksi lentokoneisiin. Liikenne onkin saastuttava tekijä matkailussa.”

“Kaikesta liikenteestä syntyy päästöjä, jotka aiheuttavat kaasuja ilmakehään tai muita saasteita. Turistit usein kuluttavat myös hyvin ei-ympäristöystävällisiä palveluja, kuten käyvät ravintoloissa syömässä.”

“Matkustukselle ja pitkien matkojen liikkumisella on suuri hiilijalanjälki.”

“Fossiiliset polttoaineet aiheuttaa suuren osan kasvihuonekaasupäästöistä. Esimerkiksi ihmisten matkustaminen lentokoneella tai autolla kuluttaa ilmastoa paljon.”

“Lentokonepäästöt.”

“Matkailu saastuttaa luontoa.”

“Matkailuun liittyy järjestyttävä määrä matkustamista. Autolla julkisilla ja lentäen tämä saastuttaa ilmastoa. Matkailu vaikuttaa myös arktikkulttuurisesti eri paikkojen ilmastoon sillä matkailu varsinkin yliturismi vaikuttaa alueen rakenteeseen ja kasvattaa alueen kuormitusta ja jätteiden syntymistä.”

“Päästöjä tulee enemmän mitä enemmän lennetään paikasta toiseen.”

“Saasteet lisääntyvät (mm.lentoliikenne).”

“Lentämisestä syntyy valtavasti päästöjä, juna-matkustamisesta syntyy päästöjä, uusien kohteiden rakentaminen kuluttaa maaperää.”

“Matkailualueiden kantokyky ei kestä liian suuria ihmismääriä, kulkuneuvot suhteellisen epäekologisia.”

“Lentäminen, laivat sekä muut kulkuvälineet aiheuttavat päästöjä ilmakehään.”

“Lentokoneet ym. kulkuvälineet tuottavat raskaasti hiilidioksidia. Lisäksi esimerkiksi golf-kenttien ym. kohteiden ylläpito vie kuluttaa paljon resursseja ja energiaa.”

“Pääasiallinen syy on paikasta toiseen liikkumisesta johtuvat kasvihuonepäästöt.”

“Matkailusta aiheutuvat päästöt, luonnon ylikuormittuminen ihmismassoista ja roskaamisesta sekä jatkuva uusien turistikeskusten rakentaminen vaikuttavat ilmastomuutokseen.”

“Matkailusta aiheutuneita haittoja ovat muun muassa aiemmin mainittu suuri lentoliikenteen määrä, joka saastuttaa ilmastoa. Esimerkiksi risteilyalukset saastuttavat vesistöjä, joiden vuoksi vesistöt likaantuvat ja niiden myötä niidenkin monimuotoisuus vähenee. Eläinkannat voivat esimerkiksi lähteä pakoon heidän luonnollisesta ympäristöstään suurten ihmismäärien ja luonnon likaantumisen vuoksi. Esimerkiksi korallit ovat kärsineet merivesien saastumisesta.”

“Matkailu lisää ihmisten liikkumista paikasta toiseen, ja fossiilisiin polttoaineisiin nojaava liikenne on suuri ilmastonsaastuttaja.”

“Esimerkiksi lentokoneet ja laivat aiheuttavat merkittävästi päästöjä.”

“Liikenteen päästöt ovat suuremmat, sillä liikennöinti ja matkailu on suurempaa kuin koskaan aiemmin. Matkailu myös kuormittaa ympäristöä suosituimmista kohteista, jolloin kohteet ja niiden palvelut tarvitsevat enemmän raaka-aineita ja infrastruktuuria ulkopuolelta. Matkailun suosion vuoksi myös kohteisiin rakentaminen, liikennöintiväylien tekeminen ja kulutus (energia, vesi jne) on suurta.”

“Ilmansaasteet lisääntyvät, roskittaminen lisääntyvät, luonnonvarojen liika käyttö, luonnon turmeleminen.”

“Lentokoneet, junat ja laivat saastuttavat ilmaa.”

“Matkailun kuljetuspalvelut aiheuttavat päästöjä, esimerkiksi laiva- ja lentoliikenne.”

“Tulee päästöjä.”

“Lentoliikenteen päästöt vaikuttavat.”

“Lentomatkat suuorimmin osin. Päästöt.”

“Aiheuttaa päästöjä.”

“Esimerkiksi ihmiset matkustavat nykyään enemmän autoilla, lentokoneilla ja muilla moottoriajoneuvoilla, jotka tuottavat päästöjä.”

“Aiheuttaa alueellista eroosiota luonnossa, matkustaminen yleisesti tuottaa suunnattomasti päästöjä, esim. lentokoneet, laivat ja autoilu.”

“Lentäminen on ehkä suurin ongelma matkailussa.”

“Kuljetuspalvelut eri muodoissaan aiheuttavat fossiilisten polttoaineiden leviämisen ilmakehään.”

“Ihmisten matkustelu kaukokohteisiin aiheuttaa suuria päästöjä ja jätettä.”

“Lentokoneet, laivat saastuttavat.”

“Päästöjä ja saasteita lisää ihmisten liikkuminen paikasta toiseen. Kierrätys on usein heikkoja, jolloin jätteen määrä ja jatkokäsittely kuluttavat luontoa liikaa.”

“Ensimmäisenä mieleen tulee liikenne. Matkustusmuotona nykyaikana on yhä useammin lentoliikenne, kuin myös laivaliikenne, joka kuormittaa luontoa eniten. Toki matkailulla ja ihmisten liikkumisella on suuri vaikutus myöskin maassa, johon ihmiset matkustavat. Sillä on suuri vaikutus myös luontoon ja ympäristöön kohde- maissa esimerkiksi rakentamisen kautta ja luonnon kulumisen kautta. Tietyillä alueilla kuormitus on nyt jo liiallista.”

“Luonnonvaroja "syömällä" jos ei toteuteta kestävää kehitystä. Saasteita ja roskausta.”

“Matkustus esim laivat,lentoliikenne edesauttaa. Ihmiset tuhoaa matkakohteita.”

“Erilaisten näkökulmien kautta voidaan nähdä tämä, mutta mieleen tuli kestäväen kehityksen osa-alueet matkailussa.”

“Mm. lento- ja laivamatkustus saastuttavat.”

“Lentäminen ja muu matkan kulkuväline aiheuttaa päästöjä, joka saastuttaa ilmastoa. Monet tekevät vain lyhyitä matkoja, joka kuluttaa paljon enemmän kuin se että menisi pidemmäksi aikaa.”

“Lentoliikenne ja saasteet.”

“Se lisää matkailun tuottaman hiilijalanjäljen kautta päästöjä ja tätä kautta kiihdyttää ilmastomuutosta.”

“Matkailukohteet "joutuvat" laajentamaan toimintaansa matkailun suosion kannalta täten vaikuttaen hiilidioksidipäästöihin, lentokoneet ja laivat saastuttavat ilmastoa pidemmällä aikavälillä ja esimerkiksi ihmiset saastuttavat omalla toiminnallaan maapallon ilmastoa.”

“Lentokoneista, laivoista ja muista kulkuvälineistä tulee saasteita.”

“Esimerkiksi laivamatkailu on varsin haitallista ympäristölle, laivoissa käytettävän polttoaineen takia.”

12. Miten ilmastomuutos mielestäsi vaikuttaa matkailuun?

“Osa kohteista käy lämpötilan ja kuivuuden kasvaessa kelpaamattomaksi matkailuun. Ihmisten tietoisuus vähentää kysyntää tai vaatimustaso kestävämpään matkailuun kasvaa.”

“Ilmastonmuutoksesta eniten huolissaan olevat ihmiset eivät matkaile esimerkiksi ulkomaille lainkaan.”

“Matkailijat tiedostavat ympäristöystävällisyyden merkityksen ja arvostavat ekologisia tuotteita ja palveluja enemmän, jolloin puhutaan ns. ekoturismista. Tässä kohtaa myös kestävä kehityksen huomiointi ja vastuullisuus ovat matkailuyrityksessä arvostettuja piirteitä.”

“Muuttaa talvimatkailua, korostaa matkailuyritysten vastuullisuusvaatimuksia, muuttaa kuluttajien matkustustottumuksia ja muuttaa matkailua maantieteellisestä näkökulmasta (entiset talvimatkailijat siirtyvät sinne, missä on lunta).”

“Kuluttajat haluavat olla tietoisia mistä palvelut ja tuotteen koostuvat tarkasti, kuinka ekologisia vaihtoehtoja on olemassa. Tästä johtuen matkailualalla toimijoiden on tärkeää kiinnittää toiminnassaan huomiota koko palvelukokonaisuuteen ja ketjuun. Ihmiset tulevat matkustamaan aina, mutta tavat, joilla matkustetaan ja motiivit muuttuvat maailman mukana, joten matkailualalla toimijoiden on pystyttävä muuntautumaan maailman mukana.”

“Oletan että tulevaisuudessa ilmastonmuutos näkyy eri maiden lämpötilojen muutoksina. Joistain viileämmistä maista tulee haluttuja kesä kohteita, kuumemmista maista. Myös talven tulo on yhä vaikeampaa arvioida, jolloin talvisesongit talvikohteissa voivat olla vaarassa ja jos lunta ei tule on moni matkustaja vihainen. Myös nouseva vesi ja vaikeasti ennustettavat sääolot tulevat vaikuttamaan matkailuun.”

“Positiivinen vaikutus olisi kotimaanmatkailun kasvaminen. Jos päästöjä halutaan rajoittaa tai alkaa maksamaan "päästövero" esimerkiksi kalliimpina lippuina, vain rahakkailla on varaa matkustaa ja se vaikuttaa väkisinkin hintoihin kohteissa. Hintoja on nostettava, jotta kulut saadaan katettua myös vähemmällä vierailijamäärillä.”

“Mielestäni sillä pitäisi olla suuri vaikutus. Se vaikuttaa tällä hetkellä liian vähän matkailuun, se pitäisi ottaa vakavammin. Ekologisuus on kuitenkin tullut suuresti esille, ja matkailijat suuremmissa määrin valitsevat sellaisen vaihtoehdon, joka ei edistä ilmastonmuutosta. Ihmiset matkustavat enemmän ilman lentoliikennettä.”

“Ihmiset alkaneet suosimaan ekologisempaa matkailua, kuten junalla matkustamista.”

“Kotimaan matkailu kasvanee, ihmiset tekevät kestävä kehityksen mukaisia valintoja ja tietoisuus aiheesta kasvaa.”

“Osa kohteista saattaa vahingoittua ilmastomuutoksen takia, kuten esimerkiksi merenpinnan nousu vie saaria tyynellä merellä. Ihmisten pitäisi vähentää kaukomatkustelua (varsinkin lyhyitä matkoja kauas) ja keskittyä lähimatkailuun. Myös kohteiden ja palveluiden tulee noudattaa kestävä kehitystä ja sen arvoja.”

“Joko ihmiset alkavat suosia kotimaanmatkailua tai haluavat matkustaa entistä enemmän kohteisiin, kuten Grönlanti, jotka eivät ehkä ole entisensä ilmastonmuutoksen myötä.”

“Lähimatkailu tulee olemaan suositumpaa niiden keskuudessa, jotka ovat hyvin ilmastoystävällisiä.”

“Matkailupalveluiden tuottajien pitää olla ympäristötietoisempia ja ympäristöystävällisempiä toiminnassaan. Osa matkakohteista saattaa ilmastonmuutoksen myötä tuhoutua kokonaan, vaikutuksia on monia.”

“Ilmastonmuutos sekä lisääntynyt ilmastotietoisuus on saanut matkailualan toimijoita kehittämään toimintaansa entistä kestävämpään suuntaan, mikä onkin äärimmäisen hieno juttu. Matkailualalla ja luonnolla voidaan kuitenkin sanoa olevan ristiriitainen suhde, sillä matkailu on riippuvainen kauniista ja puhtaasta luonnonympäristöstä, mutta toisaalta matkailulla on ollut taipumusta tuhota juuri niitä asioita, jotka houkuttelevat matkailijoita.”

“Matkailu ja matkakohteiden vetovoima on monesti ympäristöön ja ilmastoon liittyvä. Ilmastonmuutos muuttaa näitä olosuhteita. Lämpimissä matkakohteissa ilmasto saattaa muuttua tukalan kuumaksi, kun taas lumeen nojaavissa kohteissa ei välttämättä saada lunta tarpeeksi turistien houkuttelemiseksi. Myös voimistuvat ääri-ilmiöt säässä voivat vaikuttaa kohteiden turvallisuuteen ja houkuttelevuuteen. Jäätiköiden sulaessa ja meren-

pinnan noustessa osa kohteista saattaa myös jäädä veden alle. Osa kohteista saattaa myös hyötyä ilmastonmuutoksesta, esim. Keski-Euroopasta saapui jo viime kesänä joukoittain turisteja viileään Suomeen pakoon tukalan kuumaa kesää.”

“Monet ihmiset ovat alkaneet boikotoimaan lentomatkestusta päästöjen vuoksi. Ilmastonmuutos saattaa siis vähentää matkestusta tai ainakin muuttaa matkailutottumuksia. Esimerkiksi junalla matkestamisen suosio tulee mahdollisesti nousemaan.”

“Muutoksia on tulossa, sillä vanhoilla matkailutavoilla ei ole ilmastoystävällistä jatkaa toimintaa. Tämä vaatii paljon uuden kehittämistä esim. kulkuneuvojen, ekologisten rakennusten ja ilmastoystävällisten kohteiden saralla.”

“Lapin ja yleisesti suomen matkailu vaakalaudalla koska lumi, laskettelukeskukset yms.”

“Palveluntarjoajilta odotetaan kestäväää liiketoimintaa.”

“Ilmastonmuutos voi vaikuttaa esimerkiksi työpaikkoihin ja kotimaan matkailu voi tulla suosittumaksi kuin ulkomaanmatkailu.”

“Mm mihin ihmiset matkestavat.”

“Jos ollaan viisaita, niin lentomatkestulua aletaan kiristämään ja mietitään muita kulkuyhteyksiä. Myös kuumimpiin maihin matkestelu vähenee ja pohjoiseen matkailu kiinnostaa viileämmän ilmaston takia.”

“Moni vähentää matkestamista.”

“Matkailu on taloudellisesti merkittävä toimiala ja sen merkitys kasvaa tulevaisuudessa entisestään. Ilmastonmuutos vaikuttaa muun muassa siihen, mihin matkailijavirrat tulevaisuudessa suuntautuvat.”

“Talvi lyhenee, mikä vaikuttaa talvikohteiden toimintaan ja aukioloaikoihin, joitain saarivaltioita ja rantalomakohteita jää meren pinnan alapuolelle, sään ääriolosuhteet yleistyvät.”

“Matkailuyrittäjät ovat laajalti mukana ekomatkestulussa ja pyrkivät lähemmäksi vihreitä valintoja. Ihmiset ovat valveutuneempia ja esimerkiksi monet pyrkivät vähentämään lentämistä ja käyttävät esim. junia matkestamisen välineenä.”

“Päästöjä pyritään rajoittamaan aktiivisesti. Erilaiset rajoitukset sekä muutokset ihmisten kulutuskäyttäytymisessä vaikuttavat matkailuun ja matkailuun rinnastettaviin toimialoihin.”

“Päästörajoitukset vaikuttavat eniten.”

“Jonkun verran vähentää matkestamista.”

“Toivottavasti tietoisuus lisääntyy ja matkailu ”järkeväytyy”, ei lennetä turhaan esim. monilla välilaskuilla.”

“Matkailu toimii sesongeittain ja lämpenevä ilmasto muuttaa näitä sesonkeja. Nykyään ei pystytä ennustamaan näitä kausia samalla tavoin kuin aiemmin ja sillä on omat vaikutuksensa. Matkailu on huomattavasti epävarmempaa. Lisäksi matkailualan toimijoiden tulee keksiä vaihtoehtoisia tapoja toimintaansa, eivätkä ihmiset voi kuluttaa enää samalla tavoin. Toki nämä muutokset ovat hyvästä ja ne ovat välttämättömiä meidän jokaisen osalta, sillä maapallomme muutoin ei kestä tämänkaltaisella kuormituksella.”

“Luonnonnähtävyyksien turmeltuminen ja saastuminen, uhanalaisten lajien kuoleminen sukupuuttoon. Matkailu kallistuu koska joudutaan kustantamaan ihmisten aiheuttamia vahinkoja luonnolle.”

“Halutaan tehdä vähäpäästöisiä ratkaisuja.”

“Ilmastonmuutos muuttaa matkailua, Esimerkiksi lähtö- ja kohdemaat muuttuvat.”

“Ihmiset ovat alkaneet ajattelemaan kestäväää matkailua eli oltaisiin esim. pidempään yhdessä kohteessa.”

“Ihmiset haluavat tietää tuotteiden alkuperää ja suosivat kohteita, jotka säästävät luontoa ja ilmastoa.”

“Esimerkiksi meret ja ilmat saastuvat.”

“Suomen matkailussa muutokset ovat/tulevat olemaan isoimpina talvimatkailussa, koska talvi ja lumi ovat suuria vetovoimatekijöitä suomessa.”

14. Perustele edellinen vastauksesi. (Oletko huolestunut ilmastonmuutoksen vaikutuksesta matkailualaan?)

“Olen muutenkin huolissani ilmastonmuutoksen vaikutuksista, joten matkailuala on osa huolia.”

“Kun se lopahtaa ei minullekkaan tule riittämään töitä.”

“Matkailu on toistaiseksi kasvava ala, johon kuitenkin kaikki maailmanmuutokset vaikuttavat ensimmäisten joukossa. Esimerkiksi koronatilanne rokotti ensimmäisenä matkailualaa.”

“Toisaalta on hyvä asia, että matkailijat ovat ympäristötietoisempia. Mutta esimerkiksi merenpinnan nousun vuoksi monissa paikoissa turismi on kasvanut räjähdysmäisesti koska ihmiset kokevat että heidän on päästävä katsomaan näitä uhanalaisia paikkoja kun ne ovat vielä olemassa. Tästä yhtenä esimerkkinä malediivit. Monet muutkin paikat ovat saaristoilla, jonne ei pääse muuten kuin lentäen, ja lentäminen on ympäristölle kaikista haitallisista matkustustapa. Toiminnallaan he siis vain kiihdyttävät ilmastonmuutosta.”

“Ilmastonmuutos tuo etenkin Suomen matkailulle niin hyvää kuin myös huonoa. Etelä-Suomen matkailu tulee talviaikaan kärsimään mutta esimerkiksi Alppien asiakaskunta saattaa Keski-Eurooppaan vähälumisten talvien takia siirtyä Lappiin.”

“Esimerkiksi monia kauniita luontokohteita on jo tuhoutunut turistien kulutuksen takia. Venetsia on COVID-19 viruksen myötä palautumassa kauniiksi kaupungiksi. Ilmastonmuutos huolestuttaa myös omien tulevaisuuden työllistymismahdollisuuksien takia.”

“Matkailu saattaa vähentyä, kun yritetään estää ilmastonmuutosta.”

“On vielä monia asioita, joissa emme tiedä miten ilmastonmuutos ja matkailu sopivat yhteen ja miten siihen pitäisi suhtautua. Ihmiset matkustavat varmasti vielä tulevaisuudessa, mutta millä hinnalla.”

“Asioista on puhuttu paljon, mutta muutosta ei ole vielä mielestäni ollut niin rajusti nähtävissä. Saa nähdä mitä nyt tämän vuoden jälkeen tapahtuu.”

“Kyllä, koska olen huolestunut ilmastonmuutoksen vaikutuksesta kaikkeen. Matkailuala on iso osa taloutta ja ilmastonmuutoksesta johtuvat tulojen vähentymiset (mm. ihmiset ei sen vuoksi matkusta niin paljon) voivat vaikuttaa talouteen suuresti.”

“Olen huolestunut puolin ja toisin. Olen huolestunut myös matkailun vaikutuksesta ilmastoon.”

“Matkailu ei ikinä tule loppumaan, mutta esimerkiksi tämän hetken vallitsevan tilanteen takia on ruvennut miettimään, kuinka kauan kestää, että ala vakiintuu suurista muutoksista. Olen kuitenkin sitä mieltä, että myös tiukkoja rajoituksia on tehtävä, jos ilmastoon aiotaan vaikuttaa positiivisesti, silti ulkomaan matkailun jatkuessa.”

“Tällä hetkellä se ei tunnu vaikuttavan suoraan vahvasti.”

“Olen AINA huolestunut ilmastonmuutoksesta. Mutta sen yhteys matkailualaan ei niinkään. Matkailuun löytyy varmasti puhtaampia tuottotapoja. Ja ne, joita ei kiinnosta jatkavat matkailutuotteiden kuluttamista ilmastonmuutoksesta välittämättä.”

“Ihmiset matkustavat siitä huolimatta, vaikka tietävätkin sen vaikutukset. Matkantarjoajat ja eri toimijat pyrkivät muuttamaan omaa toimintaa paremmaksi, joten en usko, että matkailuala olisi katoamassa ilmastonmuutoksen vuoksi. Ihmiset vain suosivat nyt eettisempiä ja ympäristöystävällisempiä vaihtoehtoja, mikä on tietysti hyvä asia.”

“En ole huolestunut, sillä tiedän, että toimintaa kehitetään entistä kestäväään suuntaan, joka mahdollistaa kestävämpää matkailua. Se puolestaan suojelee kohteiden vetovoimatekijöitä. Olen kuitenkin sitä mieltä, että kehityksen tulisi olla nopeampaa.”

“Ilmastonmuutos etenee todella nopeasti, eikä sen vaikutuksia voida kovin tarkasti ennustaa. Olen luottavainen siihen, että matkailuala pystyy sopeutumaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, mutta samalla huolestunut mahdollisista tuhoutuvista kohteista ja epävarmuudesta, joka ilmastonmuutoksen ympärillä on.”

“Toisaalta olen huolissani, jos matkailu vähenee ilmastonmuutoksen seurauksena. Mutta olen kuitenkin sitä mieltä, että on hyvä, että matkailussa suositaan mieluummin vähäpäästöisiä ratkaisuja.”

“Vaikein asia ilmastonmuutokseen liittyen on ihmisten käytöksen muuttaminen ympäristöystävällisempien valintojen tekoon. Ihmiset ovat pinttyneet kauan hyväksytyihin tapoihin kulutuksessa, liikenteessä ja yksityiselämän valinnoissa. Vaikka monet ihmiset ja toimielimet ovat alkaneet jo toimia, on valtaosa päättäjistä sekä ihmisistä edelleen epätietoisia ilmastonmuutoksesta. Myös kasvava ilmastonmuutoksen vastarintaliike huolestuttaa, sillä ristiriitainen tieto hämmentää vastaanottajan. Viestinnässä ja päätöksenteossa pitäisi tuoda enemmän konkretiaa esille, mutta haasteena on edelleen puhe tulevaisuuden ilmastonmuutoksesta, vaikka nyt on se hetki vaikuttaa tulevaisuuteen.”

“Luontokohteiden turmeleminen. Energiaystävällisiä matkailumuotoja pitäisi olla enemmän.”

“En oikein tiedä mitä mieltä asiasta olen enkä ole siihen kovin paljoa edes perehtynyt.”

“Matkustaminen on ihmisen perustarve, joka ei tule loppumaan päästörajoituksista huolimatta.”

“Vaikeutuuko eri kohteiden saavutettavuus jos lentoliikennettä halutaan rajoittaa, samoin mahdolliset yksityis-autoilun rajoitukset.”

“Ilmastonmuutos huolettaa kaikilla elämän osa-alueilla... Sen pahetessa tulee vaikuttamaan kaikkeen.”

“Matkailuala kasvaa kokoajan siitä huolimatta, vaikka ilmastonmuutos uhkaa.”

“Todennäköistä on, että lentoliikenne tulee vähenemään, mikä ainakin joksikin aikaa aiheuttaa matkailun vähenemisen kauemmille alueille, kuten lappiin.”

“Tällä hetkellä korona mietityttää enemmän ja sen vaikutukset matkailuun. Jos ihmiset ovat estyneitä matkustamaan, vielä pitkään on monet pienet yritykset ainakin pulassa. Sekin mietityttää, jos käy niin, että joihinkin maihin ei voi koronan vuoksi matkustaa tai, että joidenkin maiden kansalaiset ovat estyneitä matkustamaan.”

“Vaikutuksia on vaikea ennakoida puolueettoman tutkimustiedon puuttuessa.”

“Osa matkailijoista tuskin välittää koko asiasta.”

“Kyllä, hinnat nousee.”

“Olen tietyllä tavalla vastaan massaturismia, näen hyvänä, ettei koko maailma matkusta jatkuvasti.”

“Kyllähän alan tulevaisuus huolettaa, jos ajatellaan ammatillisesta näkökulmasta. Matkailu työllistää valtavasti nykyaikana ja huoli on siitä, miten nämä seikat vaikuttavat siihen. Toki yhtä aikaa siinä täytyy nähdä mahdollisuuksia ja pyrkiä kehittämään matkailua myös vastuullisempaan ja kestävämpään suuntaan.”

“Ihmiset ovat ruvenneet tukemaan kestäväää kehitystä ja osallistumaan luonnon elvyttämiseen.”

“Matkailuala pienenee jos kaikkialla on jotain kaaosta.”

“Kaikki toimijat eivät vielä välitä kestävämmistä toimenpiteistä.”

“Totta kai ilmastonmuutos vaikuttaa matkailuun, mutta ihmisten kiinnostus matkailuun on niin suuri niin en usko siihen, että matkailu tulisi kokonaan loppumaan. Kuitenkin matkojen pituudet ja tarkoitus voi tulevaisuudessa muuttua.”

“Olen huolestunut, miten se vaikuttaa tulevaisuuden ammattiini.”

“Onhan se huolestuttavaa.”

“Se vähentää matkailua, nostaa matkojen hintaa.”

“Väkisinkin ilmastonmuutos tulee vaikuttamaan matkailuun, mutta olen optimistinen, että ei matkailu tulla kaatumaan ilmastonmuutokseen.”

16. Miten pyrit itse vaikuttamaan ilmastonmuutokseen?

“Kierrätys, kestokassit, sähkön säästäminen.”

“EN lennä.”

“Vältän lentomatkestusta, seuraan tuotteiden hiilijalanjälkiä sekä pyrin tulevaisuuden matkailuyrittäjänä selvittämään keinoja entistä vastuullisempaan matkailuun.”

“Omalla kulutuksellani pyrin vähentämään kasviuonekaasupäästöjä ja hiilijalanjälkeäni.”

“Kierrätän ja käytän autoa mahdollisimman vähän.”

“Matkustelen huvimatkaani Suomessa. Käytän julkisia mikäli ne sopivat aikatauluihini. Lajittelen jätteeni.”

“Pienillä ekologisilla valinnoilla ja teoilla.”

“Jätteiden oikeaoppinen lajittelu, autoilun välttäminen, ruokahävikin välttäminen.”

“Pyrin suosimaan kotimaisia tuotteita, ettei niiden kuljetukseen tarvitse käyttää esimerkiksi laivoja tai lentokoneita. Yritän kierrättää jätteet. Olen myös yrittänyt vähentää lihan syöntiä, vaikka siitä en ole luopunut.”

“Omilla valinnoilla.”

“Lajittelen jätteet kierrätykseen jatkokäsittelyä helpottaakseni, pääkulkuvälineeni on polkupyörä, matkustamisessa käytän junayhteyksiä. Ostan vaatteeni pääosin käytettyinä ja korjaan vaatteet aina jos mahdollista, teen osan vaatteistani itse kankaista joita olen saanut, ostan paikallisia tuotteita ja sesongissa olevia vihanneksia/juureksia. Vähennän jatkuvasti kertakäyttöisiä tuotteita, vältän ylimääräisiä kemikaaleja (mm. tekemällä yleissiivousaineen itse), en syö sianlihaa. Pyrin myös saamaan muita ihmisiä elämässäni tekemään ilmastoystävällisempiä valintoja.”

“Esimerkiksi en matkusta kovin useasti ulkomaille, ja pyrin käyttämään matkustuksessa esim. junaa ja joukkoliikennettä. Lähimatkat kuljen kävellen tai pyörällä, olen vähentänyt lihansyöntiä ja katson nykyään tarkemmin, mitä syön ja miten se on tuotettu.”

“Mm. kierrätän mahdollisimman paljon, matkustan kävellen, pyörällä tai julkisilla, lennän harvoin ja maksan hiilidioksidikompensaation, tuen rahallisesti ilmaston eteen tehtävää työtä, vähennän jatkuvasti lihan syömistä, suosin kotimaista tuotantoa, vähennän tarpeetonta kuluttamista ja panostan hankinnoissa laatuun, suosin energiaa uusiutuvista lähteistä.”

“Pyrin kierrättämään jätteeni huolellisesti, vältän turhaa autoilua, suosin suomalaisia ja pohjoismaisia tuotteita.”

“Syön kasvisruokaa ja olen vähentänyt kulutuksen minimiin, pyrkien zerowaste-tyyliin. Autoilua ja lentämistä pyrin välttämään, myös oman hyvinvoinnin lisäämiseksi. Myös keskustelemalla ihmisten kanssa avoimesti ilmastonmuutoksesta ja ihan pienistäkin valinnoista, voi vaikuttaa suuresti, sillä tiedolla on tapana levitä eksponentiaalisesti. Myös äänestämällä ilmastonmuutokseen puuttuvia puolueita ja ehdokkaita, voi vaikuttaa.”

“Roskien lajittelu, vähentää liikamatkustamista, mahdollisuuksien mukaan kestävä ja luomu valinnat ruokaostoksilla. Vaatteiden ostoa käytettynä tai kestävä kehityksen mukaan tehtyinä.”

“Kierrätän, suosin kirpputoreja, olen myynyt oman autoni myös pois, joten kävelen ja kuljen julkisilla matkat.”

“Kulkuyhteyksien valinnassa eniten. Nykyään painottunut kasvispohjaiseen ruokaan. Kierrätys kova sana. Kaikki vaikuttaa.”

“Vähentämällä päästöjä.”

“Teen pieniä tekoja, kuten vihreää sähköä, auton käytön välttäminen ja paikallisen ruoan syönti.”

“Pyrin välttämään kulutusmuotia ja turhaa autoilua, kierrätän, pyrin syömään puhdasta lähiruokaa ja mahdollisimman kasvispainotteisesti. Omat tekoni tuntuvat pieniltä, mutta toivon oman esimerkin olevan kantava tekijä.”

“Pyrin välttämään muovin kertakäyttöä, ja suosin kotimaanmatkailua.”

“Mitä käyttötavaroihin tulee, pyrin suosimaan käytettyä uuden sijasta.”

“Olen vähentänyt autoilua, käytän polkupyörää, kierrätän muovit, pahvit. Olen ostanut tyynyjä, joihin voi lisätä täytettä, jolloin niitä ei tarvitse usein ostaa. Pyrin ostamaan vain tarpeellista.”

“Kierrätys, lentämisen välttäminen mm.”

“Mikäli matkustan, pyrin viipymään kohteessa pitkään. Lisäksi pyrin matkoillani aina löytämään vaihtoehtoja, jotka työllistävät pieniä toimijoita, sekä paikallisia. Arkielämässä kierrätän, pohdin ostokäyttäytymistäni, syön vegaanisesti, ja pohdin samoja asioita kulutusnäkökulmasta kuin matkustaessani. Yksityisautoilu on vähentynyt, vaikka joudun sitä valitettavasti myös tekemään. Pyrin käyttämään julkisia kulkuneuvoja ja pyörää kuitenkin liikkuessani. Lisäksi pyrin ostamaan suurempia ostoksiani myös kierrätettynä aina kun se mahdollista on.”

“En roskaa enkä osta kertakäyttötuotteita. Matkustan kotimaassa.”

“Pyrin miettimään niitä ratkaisuja omassa elämässäni, jotka vähän kuormittaisivat ilmastoa, esim. autoilu. Ja toisaalta tuotteiden kautta ehkä enemmän tullut mietittyä.”

“Kotona esim. jätteiden lajittelu aloitettu.”

“Omilla pienillä toiminnoilla: roskien kierrätys, kaupassa en osta muovipusseja, vähäisempää veden kulu- tusta.”

“Lajittelemalla roskat, kävelen auton sijasta yms.”

“Pyrin kierrättämään jne.”

“Yritän käyttää mahdollisimman paljon ympäristöystävällisiä tuotteita, ja esimerkiksi siten, että omaan diesel- auton bensa-auton sijaan.”

“Suosimalla joukkoliikennettä.”

18. Perustele edellinen vastauksesi. (Pitäisikö matkailua rajoittaa lainsäädännön avulla ilmaston- muutoksen hillitsemiseksi?)

“En ole varma, mitä mieltä olen asiasta.”

“Porsaanreikä etsitään aina.”

“Rajoitukset ja kiellot ovat huono asia ja saavat ihmiset usein kokeilemaan rajojaan. Matkailua ei saisi kuiten- kaan myöskään tuputtaa liikaa, vaan markkinoinnissa kannattaa mahdollisuuksien mukaan suosia lähialueita (esimerkiksi kotimaan matkailua).”

“Ihmisten vapaa-ajan liikkumisen rajoittaminen on ihmisoikeuksiin kajoamista.”

“Mielestäni ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi on olemassa muitakin hyviä keinoja, kun lainsäädännöllä rajoittaminen. Esimerkiksi konkreettisten neuvojen ja ohjeiden antaminen kuluttajille saattaisi muuttaa ajattelumalleja.”

“Ehkä voisi olla matkustusrajoitteita ihmisille, esim. vain tietty määrä lentoja vuodessa tms.”

“Mielestäni lainsäädäntöjä pitäisi tiukentaa varsinkin lento matkailua katsoen sekä jätehuollon puolesta. Myös yliturismia olisi hyvä vähentää, sillä tällä voi olla vaikutusta ilmastonmuutoksen hillitsemiseen.”

“Mielestäni asioiden pitäisi lähteä ihmisistä itsestään, ei muiden sanomana/käskyttämänä. Panostaisin koulutukseen ja laadukkaaseen tiedonsaantiin ja tiedon jakamiseen.”

“Mutta riippuu millaiset rajoitukset olisi kyseessä. Kohtuus pitäisi olla mukana, ja jos sen saisi hoidettua jollain tavalla kätevästi, että se ei vaikuttaisi ihmisten vapauteen ja oikeuksiin. Koronakin osataan ottaa vakavasti ni miksei ilmastonmuutoskin.”

“Ehkä tulevaisuudessa, jos matkailu kasvaa hurjasti ja siitä alkaa aiheutumaan paljon negatiivisia vaikutuksia. Jos muut toimet ei auta, niin lainsäädäntö on yksi keinoista.”

“Mielestäni matkailua ei tarvitse välttämättä rajoittaa, mutta yritysten toimintaan pitäisi kiinnittää enemmän huomiota. Esimerkiksi juuri kuljetusvälineiden päästöt, hotelleissa tapahtuva jätteiden kierrätys, materiaalien käyttö ym.”

“Matkailu on elinkeino, joka on tärkeä monelle. Matkailun huomattava väheneminen olisi huono asia alalla työskenteleville. Olisi kuitenkin tärkeää jollain tavalla saada matkailijat tekemään parempia valintoja, sijoittamaan matkansa sesonkiajan ulkopuolelle ja osallistumaan omilla teoillaan ilmastonmuutoksen hillitsemiseen. Mielestäni tämän tulisi kuitenkin tapahtua ihmisen omasta halusta, eikä lain pakottamana.”

“Mielestäni matkailua ei tarvitsisi rajoittaa lakisääteisesti, vaan voisi antaa esimerkiksi suosituksia matkustaa oman maan sisällä. Mielestäni matkailualan kehitys kestävään suuntaan on tärkeämpää.”

“Liikenne tuottaa suurimman osan matkailun aiheuttamista päästöistä, joten lainsäädännöllä voitaisiin rajoittaa esim. lentämistä. Samaan aikaan vähähiilisiin, maata pitkin kulkeviin liikennevälineisiin, kuten juniin, pitäisi panostaa enemmän.”

“Enemmän voisi kehittää ympäristöystävällisempiä vaihtoehtoja matkailuun.”

“Lentorajoitteet, sesonkirajoitteet, matkailijakapasiteettien asettaminen. Myös ympäristöepäystävällisten kohteiden, toimijoiden ja vaihtoehtojen määrää tulisi rajoittaa, sekä jopa kieltää toimintaa. Lainsäädännön tulisi olla kehottavaa, ja sen jälkeen vasta pakottavaa. Siten lainalaiset tekisivät itse päätökset ennen velvoitteita.”

“Turha liikematkustus pois, etäyhteydet käyttöön. Kotimaan matkailun suosiminen.”

“En osaa sanoa.”

“Näen tärkeämmäksi sen, että maapallo ja monet ihmiset pelastuu kuin sen, että pääsee matkustelemaan ulkomaille vuosittain.”

“Aika monen elinkeinoon varmasti vaikuttaisi jos alettaisi rajoittamaan ja voi olla että pitäisi sitten alkaa keksiä vaihtoehtoisia tulonlähteitä.”

“Ilman ilmastonmuutoksen hidastamista kukaan ei matkusta tulevaisuudessa.”

“Vaikka sillä olisikin positiivisia vaikutuksia ilmastonmuutokseen, matkailusta on tullut kansallisesti merkittävä vientitoimiala ja työllistäjä. Lisäksi matkailu on tärkeää myös ihmisille, jotka haluavat nähdä maailmaa.”

“Jossain vaiheessa mahdollisesti kyllä, itse sanoisin, että EU:n sisäisesti juna- ja laivamatkojen käyttämiseen pitäisi antaa enemmän syytä, jotta lentoliikenteen määrä vähenisi ainakin näin verrattain pienellä alueella.”

“Matkailusta johtuvat päästöt eivät yksinään aiheuta ilmaston muutosta. Tietojeni mukaan matkailulla on lopujen lopuksi aika pieni osa siinä.”

“Isoja kysymyksiä ja herää ajatus vaikuttaisiko se ihmisten yksilönvapautuneen ja näin perustuslakiin.”

“Rajoitukset vaikuttavat matkailualan yritysten kilpailukykyyn. Rajoitusten painopiste tulisi siirtää teollisille aloille.”

“En usko, että Suomi pystyy vaikuttamaan edes lainsäädännön keinoin. Pääpaino on BRICS-mailla.”

“Matkailualan yrittäjien työllistytävä! Ihmiset tarvitsevat vaihtelua, elämyksiä.”

“Korona hoiteli tämänkin.”

“En tarkkaan osaa sanoa raameja sille, millä tavoin se tulisi toteuttaa. Vaihtoehtoista tulisi keskustella enemmän avoimesti ja kuunnella asiantuntijoiden näkökantoja ja löytää luovia vaihtoehtoja. Enemmän puhuisin nimenomaan vaihtoehtoisista tavoista vaikuttaa ja kehittää sitä, ettei matkailu olisi niin kuormittavaa. Lisäksi verotuksella voidaan toki löytää väyliä, että ihmiset kuluttaisivat vastuullisemmin.”

“Muuten ei saada ilmastonmuutosta enää kuriin.”

“Ehkä pitäisi ohjata matkustamaan junalla enemmän.”

“Ihmiset ovat aina pitäneet matkustamisesta ja "tarvitsevat" sitä.”

“En osaa sanoa, pitäisikö lain puuttua rajoituksiin.”

“?”

“En näe realistisena, että lainsäädännöllä saataisiin konkreettista hyötyä. Tietenkin jos kaikki matkailu kielletäisiin, niin kyllähän se hidastaisi ilmastonmuutosta, mutten usko Suomen muutosten vaikuttavan tällaiseen globaaliin asiaan minkään vertaa.”

20. Perustele edellinen vastauksesi. (Sisältyykö restonomiopintoihin riittävästi tietoa ilmastonmuutoksesta ja sen vaikutuksista matkailuun?)

“Enemmän kestävän kehitykseen ja ilmastonmuutokseen liittyvää opiskelua, esimerkiksi oma kurssi kyseisille aiheille.”

“En tiedä.”

“Jo ensimmäisen opintovuoden aikana aiheesta on ollut paljon puhetta ja olen oppinut siitä uutta. Luulen että pidemmällä opinnoissa voin perehtyä vielä tarkemmin kokonaisuvaan.”

“Opiskelun aikana ilmastonmuutosta ja ympäristövastuuta on käsitelty laajasti ja monella kurssilla.”

“Ei tule mieleen yhtäkään kurssia, jossa olisi puhuttu ilmastonmuutoksesta. Hyvinvointimatkailussa oli jotain.”

“Jonkin verran on puhuttu ilmastonmuutoksesta mutta ei mielestäni kovinkaan paljoa.”

“Opinnoissa on jonkin verran tietoa siitä miten ilmastonmuutos vaikuttaa mutta ei mikä sen aiheuttaa. Kävin vaihdossa ollessani kurssin Climate change. Jonka piti kemian professori. Kurssi oli mielenkiintoinen ja siinä käsiteltiin ilmastonmuutosta prosessina ja kuinka ilmastonmuutosta tutkitaan ja miten eri alueet vaikuttavat toisiinsa ihan atomi tasolla asti.”

“Ei ole juurikaan puhuttu vakavasti aiheesta ollenkaan, sivutaan joskus, jos sivutaan.”

“Koen, että tätä aihetta voitaisiin käsitellä enemmän.”

“Opintoihini ei ole kuulunut juuri lainkaan tietoa ilmastonmuutoksesta.”

“Lähes jokaisella kurssilla ilmastonmuutos ja kestävä kehitys on omana aiheenaan, joten tietoa ja keskustelua aiheesta on aivan riittävästi.”

“Mielestäni se ja kestävä kehitys olleet aiheena ihan riittävästi.”

“Ei ainakaan minun kokemuksessa. Siitä ei ole paljoa puhuttu, muuten kuin kotimaanmatkailun kasvun kannalta.”

“Mielestäni kursseilla käydään hyvin asioita läpi myös ilmastonäkökulmasta. Siitä enemmän kiinnostuneille voisi toki olla vielä lisääkin.”

“Restonomi opintoihin liittyy jonkin verran tietoa ilmastonmuutoksesta ja kestävästä kehityksestä matkailussa, joka oli osana yhtä kurssia. Mielestäni sitä pitäisi lisätä. Itse olin vaihto-oppilaana ja siellä oli erittäin kattava kurssi Tourism and sustainability.”

“Aihetta sivutaan melkein jokaisella kurssilla. Olen kuitenkin hankkinut paljon tietoa myös itsenäisesti. Aihetta pitäisi mielestäni korostaa enemmänkin opetuksessa.”

“Opiskelen vasta ensimmäistä vuotta. Jollakin kurssilla olemme puhuneet vähän ilmastonmuutoksesta, mutta mielestäni sitä voisi olla enemmänkin.”

“Ilmastonmuutoksesta mainitaan, mutta ei keskustella tarpeeksi. Myös ekologia, ympäristötiede ja -politiikka puuttuvat, vaikka ne vaikuttavat suuresti myös matkailualan kehitykseen ja toimintaan.”

“Vasta eka vuosi menossa niin en ole varma.”

“Asiasta jauhetaan koko ajan ja samaa asiaa ei jaksaisi kuunnella jokaisella kurssilla niin suomeksi kuin englanniksi.”

“Asiasta on puhuttu koulussa paljon.”

“Opinnot ovat vasta niin alussa etten osaa sanoa mitä asioita tullaan vielä käsittelemään.”

“Kyllä siitä puhutaan, mutta mielestäni ei riittävästi.”

“On toki kestävästä kehityksestä puhetta, mutta saisi olla enemmän näistä seurauksista ja mitä muut tahot tekevät oikein sekä väärin. Kaikki tapetille. Osataan reagoida ja miettiä mitä itse tehdä toisin tulevaisuuden työpaikoissa.”

“Sitä on käsitelty aina välillä aiheesta riippuen.”

“Toisaalta kyllä siitä on paljon puhetta ja siitä opetetaan, mutta aiheesta voisi toki olla kenties enemmän esimerkiksi kehittämisprojekteja eri yrityksille.”

“Meillä on ollut puhetta aina välillä aiheesta, mutta sitä voisi olla mielestäni vielä enemmän.”

“Opiskelijat ovat voineet kartuttaa omaa tietämystään kurssien opintokokonaisuuksien avulla.”

“Ilmastonmuutosta tuskin mainitaan.”

“Paljon kestävästä kehityksestä on ollut opetuksessa.”

“Ei sisälly.”

“Mielestäni koulutuksen aikana näitä asioita ei olla tarpeeksi läpi käyty ja konkreettista tietoa en koe saaneeni tarpeeksi. Tämä ala on kuitenkin hyvin vahvasti liitoksissa ilmastonmuutokseen liittyvissä kysymyksissä, joten näistä asioista tulisi puhua enemmän.”

“Olen vasta alkanut.”

“Ihan hyvin tunneilla aina sivuttu aihetta.”

“Tehtävissä on mielestäni pystynyt liittämään ilmastonmuutoksen puolen asia yhteyksiin.”

“Olen vasta ensimmäisellä vuodella ja ainakin nyt ekana vuonna on ollut hieman keskustelua ilmastonmuutoksesta.”

“En vielä osaa sanoa, tuleeko tulevaisuudessa enemmän tietoa ilmastonmuutoksesta koulutuksen edetessä.”

“Ei ole riittävästi huomioitu.”

“Ainakaan ensimmäisen vuoden aikana ei ole hirveästi käyty läpi.”

“Kyllä aihetta hieman raapaistaan, mutta kunnolla perehtyminen olisi varmaan liian aikaa vievää.”

21. Mitä ehdotuksia sinulla on restonomikoulutuksen kehittämiseksi ilmastonmuutoksen näkökulmasta?

“Tiedon lisääminen.”

“Enemmän integrointia normiopetukseen.”

“Opetuksessa voitaisiin etsiä parempia keinoja rohkaista tulevia matkailun ammattilaisia ideoimaan uusia keinoja matkailutuotteiden rakentamiseen niin, että taustalla huomioitaisiin vahvasti ilmastonmuutos.”

“Enemmän moduuleihin sisältöä esimerkiksi kohteista, jotka turistikot ovat tuhonneet osittain tai kursseja / opintomatkoja liittyen ekologisuuteen matkailussa.”

“Kurssi aiheesta olisi hyvä.”

“Kurssi ilmastonmuutoksesta ehkäpä? Valinnaisiin jos ei pakollisiin.”

“Sitä käsiteltäisiin enemmän.”

“Joitain kursseja voisi olla sekä tutustumista kestävästä kehityksestä tukeviin matkailualan yrityksiin esim yritysrautatien merkeissä tai koululle kutsuttuna.”

“Ehdotukseni on, että restonomikoulutukseen pakolliseksi 5 opintopisteen kurssiksi voitaisiin luoda Kestävän matkailun kurssi, jossa käytäisiin läpi ilmaston muutosta, sen syitä, matkailun vaikutusta ilmastonmuutokseen, ilmastonmuutoksen vaikutuksia matkailuun. Lisäksi olisi sosio-kulttuurista ja ekonomista näkökulmaa, kuinka matkailu vaikuttaa paikalliseen kulttuuriin, työllisyyteen ja väestöön. Kurssissa voisi käsitellä massaturismia, matkakohteen kantokyvyn ylittymistä sekä yliturismia ja sen vaikutuksia.”

“Ilmaston ja ympäristön suojeluun liittyvää tietoa ja näkökulmaa voitaisiin korostaa enemmän. Toivoisin opetukseen sellaista asennetta, että hiilineutraali tulevaisuus on ainoa mahdollinen suunta, joten ilmasto on otettava huomioon kaikessa toiminnassa.”

“Esimerkiksi projektikursseilla voisi kannustaa miettimään projektien ympäristöystävällisyyttä. Meidän sukupolvenme kuitenkin pääasiassa välittää ilmastosta, joten uskon, että ryhmät voivat keksiä myös hyviä ratkaisuja ilmastonmuutoksen hillitsemiseen matkailualla, jos siihen kannustettaisiin opinnoissa enemmän.”

“Enemmän keskustelua aiheesta, ympäristö- ja ilmastonmuutosaiheiden sisällyttäminen opintoihin ja jopa OPSiin.”

“Pidetään yksi kurssi missä puhutaan ilmastonmuutoksesta ja sen vaikutuksista, niin muilla kursseilla säästetään siitä puhumisesta.”

“Tunneilla voisi opettaa kierrättämään ja näyttää oppilaille dokumentteja ilmastonmuutoksesta. Nuoria ainakin varmasti kiinnostaa enemmän katsoa jokin hieno dokumentti ilmastonmuutoksesta kuin kuunnella 3h opettajan puhumaa luentoa.”

“Osaksi jotakin kurssia, yhden opintopisteen arvoinen osuus ilmastonmuutoksesta ja sen ymmärtämisestä.”

“Pyrkiä saamaan oppilaita kehittämään ideoita kestävästä matkailutoiminnasta jo opintojen aikana joko yrityksenä tai jollekin yritykselle myytävänä kehittämistuotteena.”

“Opinnot painottuvat hyvin paljon yrittäjyyteen. Täten yrittäjyysopintojen suhteen painottaisin kestävien liiketoimintamallien rakentamista. Lisäksi olemassa olevaa innovaatiotoimintaa voitaisiin lähestyä ilmastolle edullisten ratkaisujen näkökulmasta.”

“Enemmän näkyvyyttä.”

“Ihan tieteellisen faktan lisäämistä opintokokonaisuuksiin ja tietoa siitä, millaiset vaikutukset milläkin tekemisellä on ilmastoon. Lisäksi voitaisiin pohtia sitä, minkälaisia vaihtoehtoisia tapoja matkailussa voitaisiin käyttää, että toiminta olisi kestävämpää. Kannustavaa ja informaatiota levittävää opetusta ja keskustelua kaipaaisiin opintokokonaisuuksiin. Lisäksi tulisi miettiä, miten juuri meidän matkailu, voisi olla ilmaston näkökulmasta kestävämpää ja miten me toimillamme voisimme sitä levittää myös Suomessa matkanneille.”

“Se sisällytetään matkailuopetukseen.”

“Tuoda ilmi sitä, kuinka hauras ekosysteemi on ja miten matkustaa mahd. ekologisesti ja toimia matkustuskohteessa oikein.”

“Enemmän tietoa aiheesta opinnoissa.”

“Tietoutta lisää.”

“Ei ehdotuksia.”

“Enemmän kestävä kehitykseen ja ilmastomuutokseen liittyvää opiskelua, esimerkiksi oma kurssi kyseisille aiheille.”

